

FILOZOFSKI FAKULTET
UNIVERZITETA U SARAJEVU

02-06-AR4/51
21.06.2019.

Sign. M. Štanić
21.06.2019.

**ODSJEK ZA HISTORIJU
KATEDRA ZA ARHEOLOGIJU**

**NASTAVNI PLAN I PROGRAM
Studijska 2019/2020. godina**

Sarajevo, 2019.

**ODSJEK ZA HISTORIJU
KATEDRA ZA ARHEOLOGIJU**

I CIKLUS STUDIJA

Jednopedmetni studij

Studijska grupa: Arheologija

Dvopedmetni studij

Studijska grupa: Arheologija i druga studijska grupa

II CIKLUS STUDIJA

Jednopedmetni studij

Studijska grupa: Arheologija

Dvopedmetni studij

Studijska grupa: Arheologija i druga studijska grupa

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OBRAZAC za provjeru kompletnosti prijedloga elaborata studijskog programa

Obrazac SP1

Stranica 1 od 15

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Odsjek za historiju

Katedra za arheologiju

Na prostorima današnje Bosne i Hercegovine arheologija ima dugu tradiciju, što ne treba čuditi s obzirom na bogatu i raznovrsnu kulturno-historijsku baštinu. Pored niza institucija koje se bave zaštitom kulturno-historijskog nasljeđa, postoji i Katedra za arheologiju. Na Filozofskom fakultetu, i prije osnivanja Katedre 2008. godine, radio veliki broj istaknutih arheologa kao što su Dimitrije Sergejevski, Esad Pašalić, Alojz Benac, Borivoje Čović i Enver Imamović. Tako se može reći da Katedra održava u svome postojanju bar dijelove tradicija rada ovih velikana arheologije.

Od prve upisane generacije studenata arheologije u akademsku 2008./2009. godinu je došlo do promjena Nastavnog plana i programa studija arheologije dva puta, a izmjena predviđena za akademsku 2019./2020. godinu je treća po redu.

Na osnovu izvršene samoevaluacija Nastavnog plana i programa za I i II ciklus studija arheologije iz 2014/2015. godine je utvrđeno da postoji nekoliko predmeta iz grane Historije, a koji su, uslijed nedostatka neophodnog kadra za održavanje nastavnog procesa, uvršteni u NPP studija arheologije tokom njegove posljednje izmjene. Zbog činjenice da je od posljednje promjene nastavnog plana i programa došlo do pojačanja kadrovskih potencijala Katedre za arheologiju stekli su se neophodni uslovi da se iz NPP izostave predmeti iz oblasti historije *Historija Ilirika I* i *Historija Ilirika II*, te da se umjesto njih uvedu predmeti *Uvod u arheologiju Bliskog istoka i Starog Egipta* i *Biblijska arheologija*, a sa ciljem upoznavanja studenata I ciklusa studija arheologije sa arheološkom problematikom bronzanodobnih i željeznodobnih arheoloških kultura sa Bliskog istoka, Egipta i sjeverne Afrike. Navedenom samoevaluacijom je utvrđena potreba za izmjenom imena četiri predmeta, i to kako slijedi: *Neolit i eneolit Bosne i Hercegovine i okruženja*, *Završni rad* (FIL ARH 369), *Arheologija kasnog srednjeg vijeka Bosne i Hercegovine* i *Završni rad* (FIL ARH 541). U ostalim tehničkim izmjenama obuhvaćenim trećom izmjenom nastavnog plana i programa studija arheologije rukovodilo se načelima nastavno – naučnog procesa sa polja arheologije, potrebama Katedre i prostora koji kao nastavna

institucija naš studij arheologije pokriva, kadrovskim, finansijskim i drugim potencijalima, te raspoloživim resursima.

Katedra za arheologiju nudi i jednopredmetne i dvopredmetne studije koji su podijeljeni u dva ciklusa studija. Prvi ciklus traje tri (3) godine (6 semestara), a drugi ciklus dvije (2) godine (4 semestra). Koncept studija zasniva se na temeljnom obrazovanju u području arheologije, i to u okvirima obaveznih i izbornih nastavnih predmeta i kolegija. Tako se stiču temeljna znanja iz struke u kronološkom redoslijedu kulturnih epoha počev od prehistorije preko antike i srednjeg vijeka.

Akadske titule, stručna zvanja i zvanje utvrđuju se odgovarajućom Odlukom Ministarstva obrazovanja i nauke Kantona Sarajevo.

Nakon završetka I ciklusa studija u trajanju od tri godine i ostvarenih 180 ECTS bodova, student stiče stručno zvanje bakalaureat (*bachelor*) arheologije, a nakon završetka dvopredmetnog studija bakalaureat (*bachelor*) arheologije i druge studijske grupe. Sa završetkom I. ciklusa studija arheologije, stiče se pravo zaposlenja na stručnim poslovima kao što su suradnik u muzejima ili zbirkama, turistički i kulturni djelatnik, referent u kulturnim institucijama i član tima u arheološkim istraživanjima. Nakon završetka II ciklusa jednopredmetnog studija u trajanju od dvije godine i ostvarenih 120 ECTS bodova, stiče se zvanje magistar arheologije, a nakon dvopredmetnog studija magistar arheologije i druge studijske grupe. Svršeni student II. ciklusa studija arheologije može raditi na studiju arheologije i srodnim studijskim grupama kao što su historija umjetnosti, etnologija i historija, i to na onim predmetima koji imaju srodne sadržaje s predmetima na studiju arheologije, naučno-istraživačkim institutima, muzejima, konzervatorskim zavodima, zavodima za zaštitu spomenika kulture, ministarstvu kulture, novinarstvu, različitim tijelima državne uprave koja se bave upravljanjem i gospodarenjem naučno-kulturne i umjetničke baštine i svim ostalim državnim i privatnim institucijama koje iskazu potrebu za stručnjakom tog profila, a može se i samostalno baviti istraživačkom djelatnošću u struci.

Nakon završetka I ciklusa studija u trajanju od tri godine i ostvarenih 180 ECTS bodova, student stiče znanja, vještine i kompetencije kako slijedi:

o Znanje (činjenično i teorijsko):

- pokazuje znanje i razumijevanje u području studija arheologije, koje se nadovezuje na njihovo srednjoškolsko obrazovanje i koje je uobičajeno na toj razini, uz podršku odgovarajućih resursa za učenje (tekstova i informacijskih i komunikacijskih

tehnologija), koje uključuje neke aspekte koji će se temeljit na poznavanju najnaprednijih dostignuća u području studija arheologije.

- Vještine (spoznajne, psihomotoričke i socijalne):
 - može primijenit detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za područje studija arheologije primijenit na način koji pokazuje profesionalan pristup radu ili struci, te posjeduje kompetencije koje se obično pokazuju formiranjem i potkrepljivanjem argumenata i rješavanjem problema unutar područja studija arheologije;
 - može primijeniti osnovne metode stjecanja znanja i istraživanja u arheologiji, te je u stanju da odluči o tome koji pristup da upotrijebi za rješavanje datog problema, i svjestan je toga u kojoj mjeri je odabrani pristup primjeren rješavanju takvog problema;
 - može komunicirati koristeći znanje jednog ili više stranih jezika i komunikacijskih tehnologija, informacije, ideje, probleme i rješenja, i auditoriju koji nije specijaliziran i koji je specijaliziran za dato područje izučavanja.
- Kompetencije (samostalnost i odgovornost):
 - Poslovne kompetencije:

ima sposobnost da prikuplja i tumači relevantne podatke (unutar područja studija arheologije) na osnovu kojih donosi sudove koji sadrže razmišljanja o relevantnim društvenim znanstvenim ili etičkim pitanjima.
 - Osobne kompetencije:

je izgradio vještine učenja nužne za dalji studij arheologije, uz visok stupanj autonomije i akademskih vještina i svojstava nužnih za istraživački rad, shvatanje i procjenu novih informacija, koncepata i dokaza iz različitih izvora;

posjeduje temelj za buduće samousmjerenje i cjeloživotno učenje;

je stekao interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene za zapošljavanje i/ili dalji studij arheologije.

Nakon završetku završetka II ciklusa studija u trajanju od dvije godine i ostvarenih 120 ECTS bodova, student stiže znanja, vještine i kompetencije kako slijedi:

- Znanje (činjenično i teorijsko):
 - može pokazati sistematično razumijevanje i savladavanje znanja u području studija arheologije, koje se temelji na, odnosno proširuje i/ili nadograđuje sa razinom dodiplomskog studija (prvi stupanj), i što predstavlja osnov ili mogućnost za originalnost pri razvoju i/ ili primjeni ideja, obično u kontekstu istraživačkog rada.

- Vještine (spoznajne, psihomotoričke i socijalne):
 - može primijeniti svoje znanje i razumijevanje, kao i sposobnost rješavanja problema, na nove i nepoznate sredine unutar šireg (ili interdisciplinarnog) konteksta u vezi sa njihovim područjem studija;
može primijeniti konceptualno i apstraktno razmišljanje, uz visoku razinu sposobnost i kreativnost, čime se omogućava:
 - kritička ocjena trenutnog istraživačkog i akademskog rada na najvišoj razini u danoj disciplini,
 - ocjena različitih metodologija, formiranje kritičkog mišljenja i ponuda alternativnih rješenja.
- Kompetencije (samostalnost i odgovornost):
 - Poslovne kompetencije:
 - ima sposobnost da integrira znanje i bavi se složenim problemima, te da formulira sudove na temelju nepotpunih ili ograničenih informacija, ali uz razmišljanje o socijalnim i etičkim odgovornostima vezanim za primjenu njihovog znanja ili sudova;
 - može prenositi svoje zaključke, znanje i razmišljanja na kojima se oni temelje, uz korištenje odgovarajućeg / odgovarajućih jezika, auditoriju koji nije specijaliziran i koji je specijaliziran jasno i nedvosmisleno.
 - Osobne kompetencije:
 - student je u stanju da svoje znanje podigne na višu razinu, produbi razumijevanje svog područja studija ili discipline i kontinuirano razvija osobne vještine kroz samostalno učenje i razvoj;
 - ima vještine učenja koje omogućavaju da nastave studij arheologije na način koji će uglavnom biti samousmjeren i autonoman;
 - student stiče interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene različitim kontekstima učenja i zaposlenja, te pokazuje sposobnost vođenja i/ili pokretanja inicijative i daje doprinos promjeni i razvoju.

Dio nastave će se odvijati na terenima, odnosno na lokalitetima na kojima Katedra ili Institut za arheologiju Filozofskog fakulteta provodi arheološka istraživanja, rekognosciranja ili organizira ljetnu školu za studente, te u Muzejima, Zavodima ili sličnim ustanovama u Bosni i Hercegovini, te u određenim slučajevima u inostranstvu, sa kojima Katedra ima uspostavljenu saradnju.

U postupku razmjene studenti Katedre za arheologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, koji pohađaju programe I i II ciklusa studija, na inostranim univerzitetima mogu da slušaju predmete iz polja OPĆE ARHEOLOGIJE, PREHISTORIJE, ANTIČKE ARHEOLOGIJE, SREDNJOVJEKOVNE ARHEOLOGIJE i NOVOVJEKOVNE ARHEOLOGIJE. Ovako pohađani predmeti će se priznavati na osnovu njihovog sadržaja, opsega odnosno vrijednosti ECTS bodova, te polja kojem pripadaju.

U nastavnom procesu učestvuju sljedeći nastavnici sa Katedre za arheologiju: prof.dr. Adnan Busuladžić, prof.dr. Adnan Kaljanac i doc.dr. Aiša Softić, dok su kao gostujućii nastavnici angažovani sljedeći: prof.dr. Salmedin Mesihović, doc.dr. Amra Šaćić-Beća i drugi nastavnici sa drugih odsjeka Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Također, u nastavnom procesu učestvuju i profesori sa drugih fakulteta Univerziteta u Sarajevu, kao i sa drugih Univerziteta, a to su sljedeći: prof. dr. Ćazim Hadžimejlić, prof.dr. Mevlida Operta, prof.dr. Nermin Sarajlić, prof.dr. Krešimir Filipec.

U nastavnom procesu učestvuju sljedeći saradnici: viši asistent Edin Bujak, MA, asistent Jesenko Hadžihasanović, MA i asistentica Elma Hantalašević, MA.

I CIKLUS STUDIJA

ODSJEK ZA HISTORIJU / KATEDRA ZA ARHEOLOGIJU

Studijska grupa: **ARHEOLOGIJA**

Jednopredmetni studij

1. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Opća arheologija	Uvod u arheologiju 1	FIL ARH 111	3	1	2	7	
2.	Prehistorija	Paleolit i mezolit	FIL ARH 112	2	0	3	7	
3.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 1	FIL ARH 113	0	0	2	4	
4.	Opća arheologija	Osnove geologije	FIL ARH 190	2	0	1	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / JEZICI I KNJIŽEVNOST / FILOLOGIJA / KLASIČNA FILOLOGIJA	Osnove latinskog jezika I ili Osnove grčkog jezika I (opći predmet)	FIL LAT 100/ FIL GRK 181	1	0	1	3	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)	Strani jezik 1 (opći predmet)		1	0	1	3	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	1	2	
			UKUPNO		22		30	

2. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Opća arheologija	Uvod u arheologiju 2	FIL ARH 121	2	1	1	6	Uvod u arheologiju 1
2.	Prehistorija	Neolit i eneolit	FIL ARH 122	2	0	2	6	
3.	Prehistorija	Metalno doba	FIL ARH 123	3	0	3	6	
4.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 2	FIL ARH 124	0	0	2	4	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / JEZICI I KNJIŽEVNOST / FILOLOGIJA / KLASIČNA FILOLOGIJA	Osnove latinskog jezika II ili Osnove grčkog jezika II (opći predmet)	FIL LAT 101/ FIL GRK 182	1	0	1	3	Osnove latinskog jezika I/Osnove grčkog jezika I
6.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)	Strani jezik 2 (opći predmet)		1	0	1	3	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	1	2	
			UKUPNO		22		30	

Alma Kujumović

3. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Prehistorija	Neolit i eneolit Bosne i Hercegovine i okruženja	FIL ARH 236	2	1	1	6	
2.	Prehistorija	Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1	FIL ARH 237	2	1	2	6	Metalno doba
3.	Antika	Arheologija Grčke i Rima 1	FIL ARH 202	2	1	2	5	
4.	Antika	Historija stare Grčke	FIL ARH 230	1	0	1	4	
5.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 3	FIL ARH 231	0	0	2	5	
6.	Antika	Umjetnost antičkih mozaika na tlu BiH - IP	FIL ARH 333	2	0	0	2	
7.		Izborni predmet 2 (sa fakultetske liste)		2	0	0	2	
			UKUPNO	22			30	

4. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Prehistorija	Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 2	FIL ARH 241	2	0	2	5	Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1
2.	Antika	Arheologija Grčke i Rima 2	FIL ARH 203	2	0	1	5	
3.	Antika	Arheologija antičke Bosne i Hercegovine	FIL ARH 213	2	0	2	4	
4.	Srednji vijek	Arheologija ranog srednjeg vijeka	FIL ARH 270	2	0	1	4	
5.	Antika	Historija starog Rima	FIL ARH 235	1	0	1	4	
6.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 4	FIL ARH 232	0	0	2	4	
7.	Antika	Antičke svjetiljke na tlu Bosne i Hercegovine- IP	FIL ARH 234	2	0	0	2	
8.		Izborni predmet 2 (sa fakultetske liste)		2	0	0	2	
			UKUPNO	22			30	

5. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Antika	Kasnoantička i starokršćanska arheologija	FIL ARH 304	2	0	1	5	
2.	Srednji vijek	Islamska arheologija	FIL ARH 305	2	1	1	5	
3.	Srednji vijek	Srednjovjekovna arheologija Bosne i Hercegovine	FIL ARH 311	2	1	1	5	
4.	Prehistorija	Uvod u arheologiju Bliskog istoka i Starog Egipta	FIL ARH 351	1	0	1	4	
5.	Opća arheologija	Konzervacija	FIL ARH 330	1	0	1	2	
6.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 5	FIL ARH 332	0	0	2	5	
7.	Svjetska i bosanskohercegovačka historija - srednji vijek	Izborni predmet 1 (sa fakultetske liste)		1	0	1	2	
8.		Izborni predmet 2 (s fakultetske liste)		2	0	0	2	
			UKUPNO	21			30	

6. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Srednji vijek	Arheologija osmanskog perioda u Bosni i Hercegovini	FIL ARH 303	2	1	1	4	
2.	Opća arheologija	Osnove etnologije	FIL ARH 333	2	1	1	4	
3.	Opća arheologija	Fizička antropologija	FIL ARH 337	2	0	1	3	
4.	Opća arheologija	Muzeologija	FIL ARH 335	1	0	1	3	
5.	Antika	Biblijska arheologija	FIL ARH 361	1	0	1	4	
6.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 6	FIL ARH 336	0	0	2	4	
7.	Srednji vijek	Stećci	FIL ARH 380	2	0	1	4	
8.		Završni rad	FIL ARH 369	0	3	0	4	
			UKUPNO	23			30	

Belu J...

I CIKLUS STUDIJA

ODSJEK ZA HISTORIJU / KATEDRA ZA ARHEOLOGIJU

Dvopredmetni studij

Studijska grupa: **ARHEOLOGIJA I DRUGA STUDIJSKA GRUPA**

1. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Opća arheologija	Uvod u arheologiju 1	FIL ARH 111	2	0	1	3	
2.	Prehistorija	Paleolit i mezolit	FIL ARH 112	2	0	0	3	
3.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 1	FIL ARH 113	0	0	2	3	
4.	Opća arheologija	Osnove geologije	FIL ARH 190	2	0	0	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / JEZICI I KNJIŽEVNOST / FILOLOGIJA / KLASIČNA FILOLOGIJA	Osnove latinskog jezika I ili Osnove grčkog jezika I (opći predmet)	FIL LAT 100/ FIL GRK 181	1	0	1	2	
6.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)	Strani jezik 1 (opći predmet)		1	0	1	2	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 (opći predmet)	FIL BHS 101	1	0	1	1	
UKUPNO				15			15	

2. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Opća arheologija	Uvod u arheologiju 2	FIL ARH 121	2	0	0	2	
2.	Prehistorija	Neolit i eneolit	FIL ARH 122	2	0	1	2	
3.	Prehistorija	Metalno doba	FIL ARH 123	2	0	1	3	
4.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 2	FIL ARH 124	0	0	2	2	
5.	HUMANISTIČKE NAUKE / JEZICI I KNJIŽEVNOST / FILOLOGIJA / KLASIČNA FILOLOGIJA	Osnove latinskog jezika II ili Osnove grčkog jezika II (opći predmet)	FIL LAT 101/ FIL GRK 182	1	0	1	2	Osnove latinskog jezika I ili Osnove grčkog jezika I
6.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA)	Strani jezik 2 (opći predmet)		1	0	1	2	
7.	HUMANISTIČKE NAUKE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA): BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA	Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 2 (opći predmet)	FIL BHS 102	1	0	1	2	
UKUPNO				15			15	

3. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Prehistorija	Neolit i eneolit Bosne i Hercegovine i okruženja	FIL ARH 236	2	0	1	3	
2.	Prehistorija	Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1	FIL ARH 237	2	0	1	4	
3.	Antika	Arheologija Grčke i Rima 1	FIL ARH 202	2	0	1	4	
4.	Antika	Historija stare Grčke	FIL ARH 230	1	0	0	1	
5.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 3	FIL ARH 231	0	0	2	3	
UKUPNO				12			15	

4. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Prehistorija	Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 2	FIL ARH 241	2	0	1	3	
2.	Antika	Arheologija Grčke i Rima 2	FIL ARH 203	2	0	1	3	
3.	Antika	Arheologija antičke Bosne i Hercegovine	FIL ARH 213	2	0	1	3	
4.	Srednji vijek	Arheologija ranog srednjeg vijeka	FIL ARH 270	2	0	1	3	
5.	Antika	Historija starog Rima	FIL ARH 235	1	0	0	1	
6.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 4	FIL ARH 232	0	0	2	2	
UKUPNO				15			15	

Šimun Kujundžić

5. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Antika	Kasnoantička i starokršćanska arheologija	FIL ARH 304	2	0	1	3	
2.	Srednji vijek	Islamska arheologija	FIL ARH 305	2	1	1	3	
3.	Srednji vijek	Srednjovjekovna arheologija Bosne i Hercegovine	FIL ARH 311	2	1	1	3	
4.	Antika	Uvod u arheologiju Bliskog istoka i Starog Egipta	FIL ARH 351	1	0	1	2	
5.	Opća arheologija	Konzervacija	FIL ARH 330	1	0	0	2	
6.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 5	FIL ARH 332	0	0	2	2	
UKUPNO				14			15	

6. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Srednji vijek	Arheologija osmanskog perioda u Bosni i Hercegovini	FIL ARH 303	2	0	1	2	
2.	Opća arheologija	Osnove etnologije	FIL ARH 333	2	0	0	2	
3.	Opća arheologija	Fizička antropologija	FIL ARH 337	2	0	0	2	
4.	Opća arheologija	Muzeologija	FIL ARH 335	1	0	0	1	
5.	Antika	Biblijska arheologija	FIL ARH 361	1	0	0	1	
6.	Opća arheologija	Arheološki praktikum 6	FIL ARH 336	0	0	2	2	
7.	Srednji vijek	Stećci	FIL ARH 380	1	0	1	2	
8.		Završni rad	FIL ARH 369	0	2	0	3	
UKUPNO				15			15	

Admir Filipović

II CIKLUS STUDIJA
ODSJEK ZA HISTORIJU / KATEDRA ZA ARHEOLOGIJU
Studijska grupa: **ARHEOLOGIJA**
Jednopedmetni studij

1. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Prehistorija	Litičke industrije starijeg kamenog doba	FIL ARH 415	1	0	1	5	
2.	Prehistorija	Kulturne odlike neolita i eneolita	FIL ARH 416	2	0	2	5	
3.	Prehistorija	Brončano i željezno doba na području Bosne i Hercegovine	FIL ARH 417	3	1	2	6	
4.	Antika	Iliri i grčki svijet	FIL ARH 422	2	0	1	5	
5.	Srednji vijek	Arheologija seobe naroda	FIL ARH 406	2	0	1	5	
6.	Svjetska i bosanskohercegovačka historija - novi vijek i savremeno doba	Vojna organizacija u Osmanskom carstvu ili Izborni predmet 1 (sa fakultetske liste)	FIL HIS 468b	1	0	1	2	
7.		Izborni predmet 2 (s fakultetske liste)		2	0	0	2	
			UKUPNO	22			30	

2. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Opća arheologija	Numizmatika	FIL ARH 434	2	0	1	5	
2.	Opća arheologija	Epigrafika	FIL ARH 433	2	0	1	6	
3.	Srednji vijek	Arheologija kasnog srednjeg vijeka Bosne i Hercegovine	FIL ARH 426	2	1	1	6	
4.	Opća arheologija	Arheološka teorija	FIL ARH 424	2	1	2	5	
5.	Srednji vijek	Arheologija i stećci	FIL ARH 425	2	0	1	4	
6.	Svjetska i bosanskohercegovačka historija - srednji vijek	Bosna i Dubrovnik u srednjem vijeku ili Izborni predmet 2 (sa fakultetske liste)	FIL HIS 466a	1	0	1	2	
7.		Izborni predmet 2 (s fakultetske liste)		2	0	0	2	
			UKUPNO	22			30	

3. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Antika	Iliri i rimski svijet	FIL ARH 523	3	0	1	5	
2.	Antika	Rimska provincijalna arheologija	FIL ARH 570	2	1	1	5	
3.	Opća arheologija	Arheološka metodologija	FIL ARH 533	3	1	1	5	
4.	Opća arheologija	Metodologija naučnih istraživanja	FIL ARH 534	2	0	1	4	
5.	Opća arheologija	Geologija kvartara	FIL ARH 580	1	0	0	4	
6.	Opća arheologija	Dispozicija magistarskog rada	FIL ARH 535	0	1	0	3	
7.	Svjetska i bosanskohercegovačka historija - novi vijek i savremeno doba	Identiteti na Balkanu - IP	FIL HIS 569b	1	0	1	2	
8.		Izborni predmet 2 (s fakultetske liste)		2	0	0	2	
			UKUPNO	22			30	

4. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.		Završni rad	FIL ARH 541	0	22	0	30	
			UKUPNO	22			30	

II CIKLUS STUDIJA

ODSJEK ZA HISTORIJU / KATEDRA ZA ARHEOLOGIJU

Dvopredmetni studij

Studijska grupa: ARHEOLOGIJA I DRUGA STUDIJSKA GRUPA

1. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Prehistorija	Litičke industrije starijeg kamenog doba	FIL ARH 415	1	0	1	3	
2.	Prehistorija	Kulturne odlike neolita i eneolita	FIL ARH 416	2	0	1	3	
3.	Prehistorija	Brončano i željezno doba na području Bosne i Hercegovine	FIL ARH 417	2	0	1	3	
4.	Antika	Iliri i grčki svijet	FIL ARH 422	2	0	1	3	
5.	Srednji vijek	Arheologija seobe naroda	FIL ARH 406	2	0	1	3	
UKUPNO				14			15	

2. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.	Opća arheologija	Numizmatika	FIL ARH 434	2	0	1	3	
2.	Opća arheologija	Epigrafika	FIL ARH 433	2	0	1	3	
3.	Srednji vijek	Arheologija kasnog srednjeg vijeka Bosne i Hercegovine	FIL ARH 426	2	0	1	3	
4.	Opća arheologija	Arheološka teorija	FIL ARH 424	1	0	1	3	
5.	Srednji vijek	Arheologija i stećci	FIL ARH 425	1	0	1	3	
UKUPNO				13			15	

3. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDME T
1.	Antika	Iliri i rimski svijet	FIL ARH 523	2	0	1	3	
2.	Antika	Rimska provincijalna arheologija	FIL ARH 570	2	0	1	3	
3.	Opća arheologija	Arheološka metodologija	FIL ARH 533	3	0	1	3	
4.	Opća arheologija	Metodologija naučnih istraživanja	FIL ARH 534	2	0	0	2	
5.	Opća arheologija	Geologija kvartara	FIL ARH 580	1	0	0	2	
6.	Opća arheologija	Dispozicija magistarskog rada	FIL ARH 535	0	1	0	2	
UKUPNO				14			15	

4. SEMESTAR

br.	HUMANISTIČKE NAUKE / ARHEOLOGIJA	NAZIV PREDMETA	ŠIFRA	P	S	V	ECTS	USLOVNI PREDMET
1.		Završni rad	FIL ARH 541	0	12	0	15	
UKUPNO				12			15	

Adnan R.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 4

Šifra predmeta: FIL ARH 111		Naziv predmeta: Uvod u arheologiju 1	
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS kredita: 7 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 6 Predavanja 3 Vježbe 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je predmeta da studenta upozna s glavnim procesima kulturnohistorijskog razvoja i razvoja ljudskog društva od prethistorije do srednjeg vijeka, da student pravilno shvati pojam arheologije kao nauke, čime se ona bavi, kojim metodama te kako je tekao historijski razvoj različitih metodoloških pristupa i kako su isti utjecali na formiranje moderne arheologije kao samostalne znanosti.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Upoznavanje studenata sa literaturom. Prva poimanja prošlosti u Mezopotamiji, Grčkoj, Rimu i Kini.2. Poimanje prošlosti tokom srednjega vijeka.3. Mjesto religije u srednjovjekovnom pogledu na prošlost i budućnost.4. Novi pogled na stari svijet. Dostignuća humanizma i renesanse i promjena poimanja prošlosti u Evropi.5. Pojava prosvjetiteljstva i antivarizma u Evropi, te prvih učenih društava, prije svega Diletanata.6. Grand Tour i njegova uloga u tadašnjem poimanju grčkog i rimskog nasljeđa.7. Doba romantizma i potrage za paganskom prošlosti Evropskih nacija.8. Christian Jürgen Thomsen i troperiodni system9. Difuzionizam kao ideja u arheološkoj nauci10. Život, djelo i uticaj Heinricha Schliemanna na arheologiju11. Kulturno-historijski pristup u arheologiji.12. Prošlost u službi rase, Gustaf Kossinna i kulturni krugovi.13. Procesualna arheologija ili New Archaeology.14. Post-procesualna arheologija.		
Ishodi učenja:	Znanje:		

	<ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti osnovno znanje o arheologiji i značajnim arheolozima Evrope kao i njihovom utjecaju u nauci, te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici evropske historije arheologije <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa - Student će moći opisati historijat arheologije kao nauke na području Evrope - Student će moći nabrojati i opisati osnovne karakteristike arheoloških istraživanja prahistorijskih, antičkih i srednjovjekovnih lokaliteta Evrope 								
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 								
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="619 1776 1337 1877"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)				
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)						

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10
2.	Izrada eseja na zadanu temu	10	10
3.	Parcijalna provjera znanja	40	40
4.	Završna provjera znanja	40	40
Ukupno: 100 bodova		100%	

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivnost tokom nastavnog procesa:
Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa
- Izrada eseja na zadanu temu:
Pisanje eseja o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa
- Parcijalna provjera znanja:
Usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa

Završna provjera znanja:

Usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra

Literatura²:

Obavezna:

1. Balme, J. (Ed.), Pateron, A. (Ed.), *Archaeology in Practice, A Student Guide to Archaeological Analyses*, Oxford, 2006.
2. Bradley R., *The Past in Prehistoric Societies*, Routledge, New York 2009.
3. Čović, B., *Od Butmira do Ilira*, Sarajevo, 1976.
4. Diaz-Andreu, M., *A World History of Nineteenth-Century Archaeology, Nationalism, Colonialism, and the Past*, Oxford, 2007.
5. Dyson, S. L., *In Pursuit of Ancient Pasts, A History of Classical Archaeology in the Nineteenth and Twentieth Centuries*, New Haven & London, 2006.
6. Grin, K., *Uvod u arheologiju*, Beograd, 2003.
7. Sklenar, K., *Archaeology in Central Europe: the First 500 Years*, New York, 1983.
8. Težak-Gregl, T., *Uvod u prapovijesnu arheologiju*, Zagreb, 2011.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Dopunska:

1. Harris, E. C., Principles of Archaeological Stratigraphy, London, 1989.
2. Mumford, L., Grad u historiji, Zagreb, 1988.
3. Renfrew, C., Bahn, P., Archaeology: theory, methods and practice, London, 1991.
4. Suić, M., Antički grad na istočnom Jadranu, Zagreb, 1976.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 4

Šifra predmeta: FIL ARH 112	Naziv predmeta: Paleolit i mezolit		
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS kredita: 7 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 5 Predavanja 2 Vježbe 3	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet upoznaje studenta s teorijama o nastanku čovjeka i o njegovom razvoju, upoznaje ga s geološko-klimatološkim prilikama koje su, uz biljni i životinjski svijet, diktirale razvoj života pračovjeka u doba paleolita i mezolita.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Upoznavanje studenata sa literaturom. Pregled historijskog razvoja prahistorijske arheologije s posebnim osvrtom na paleolit i mezolit.2. Geološka podjela Zemljine prošlosti. Glacijacije i interglacijacije u Evropi u posljednjem geološkom razdoblju Zemljine prošlosti.3. Teorije o nastanku čovjeka. Darwinova teorija evolucije. Prva otkrića.4. Australopitecini i rod Homo – nastanak, biološke karakteristike, podjele.5. Donji i srednji paleolit: osnovne karakteristike, geološke i hidroklimatske osobitosti.6. Musterijenska kultura, nositelji musterijenske kulture, rasprostiranje, najznačajniji lokaliteti, litička proizvodnja. Zagrobni kult nositelja musterijenske kulture.7. Šatelperonijenska i seletijenska kultura: nositelji, rasprostiranje, najznačajniji lokaliteti, litička proizvodnja, zagrobni kult.8. Gornji paleolit: orinjasijenska, gravetijenska, solitrejenska i magdalenijenska kultura.9. Umjetnost gornjeg paleolita. Franko – kantabrijska pećinska umjetnost. Paleolitske Venere.10. Srednji i gornji paleolit panonske regije u BiH – lokaliteti, litička i koštana proizvodnja. Gornji paleolit jadranske regije u BiH.11. Mezolit: osnovne karakteristike, geološke i hidroklimatske osobitosti, hronologija, socio – kulturne promjene, tehnologija izrade mezolitskih sječiva.12. Najznačajnije mezolitske kulture u Evropi - rasprostiranje, najznačajniji lokaliteti, litička i koštana proizvodnja, duhovna kultura.		

Admir Z

	<p>13. Metode datiranja paleolitskih i mezolitskih artefakata na osnovu stratigrafije, tipologije, geoloških slojeva, proučavanja sedimenata na dnu okeana, analize polena.</p> <p>14. Apsolutne metode datiranja paleolitskih i mezolitskih artefakata.</p>
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti osnovno znanje o paleolitu i mezolitu Evrope, kao i Bosne i Hercegovine, te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici paleolita Bosne i Hercegovine i Evrope - moći navesti vrste Australopithecina, roda <i>Homo</i> i njihove karakteristike <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa - Student će moći nabrojati i opisati osnovne karakteristike paleolitskih arheoloških lokaliteta sa područja Evrope - moći opisati kameni i koštani alat, standardnu klasifikaciju i stukovne nazive, te terminologiju obrade kamenog i koštanog alata - biti upoznat sa prvim pojavama ideja o zagrobnom životu i ritualima kamenog doba
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima u grupama koje broje do 25 studenata, uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji.
Metode provjere znanja sa	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p>

**strukturu
ocjene¹:**

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40
3.	Završna provjera znanja	50	50
Ukupno: 100 bodova			100 %

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivnost tokom nastavnog procesa:
Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa
- Parcijalna provjera znanja:
Pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa
- Završna provjera znanja:
Pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra

Literatura²:

Obavezna:

1. Janković, I., Karavanić, I., Osvit čovječanstva. Početci našega biološkog i kulturnog razvoja. Zagreb, 2009.
2. Karavanić, I., Život neandertalaca, 2. promijenjeno izdanje. Zagreb, 2006.
3. Brodar, S., Paleolitik, u: Enciklopedija Jugoslavije, sv. 6.
4. Dimitrijević, S., Težak Gregal, T., Majnarić-Pandžić, N., Prapovijest, Zagreb, 1998.
5. Basler, Đ., Paleolitske kulture u jadranskoj regiji Jugoslavije, u: Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, XXXVIII, Sarajevo, 1983.
6. Natzmer, G. V., Prehistorijske kulture, Zagreb, 1966.
7. Powell, T. G. E., Umetnost praistorije, Beograd, 1970.
8. Praistorija jugoslavenskih zemalja, knjiga I, paleolit i mezolit, Sarajevo, 1979.

Dopunska:

1. Augusta, J., Burijan, Z. Prehistorijski čovek, Beograd, 1966.

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

2. Batović, Š., Prvi paleolitski nalazi u sjevernoj Dalmaciji, u: Diadora, 3, Zadar, 1973.
3. Benac, A., Studije o kamenom i bakrenom dobu u sjeverozapadnom Balkanu, Sarajevo, 1964.
4. Hawkes, J., Preistorija, Historija čovječanstva, Zagreb, 1966.
5. Leroi, A., Gourhan, Religije prethistorije, Zagreb, 1968.
6. Malez, M. Paleolitik na području istočne obale Jadrana, u: Adriatica praehis. et antiqua, Zagreb, 1970.
7. Malez, M., Osnovne crte paleolitika i mezolitika u Hrvatskoj, Rad JAZU, Zagreb, 1979.
8. Radovčić, J., Dragutin Gorjanović – Kramberger i krapinski pračovjek, Zagreb, 1988.
9. Srejović, D., Lepenski vir, Beograd, 1969.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 113	Naziv predmeta: Arheološki praktikum 1		
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS kredita: 4 (Druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Vježbe 2	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvesti studente u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom upoznati ih s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja na prahistorijskim nalazištima iz kamenog doba.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Uvod u predmet arheološki praktikum i upoznavanje studenata sa literaturom.2. Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na arheološke lokalitete.3. Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na alat potreban za terenska istraživanja4. Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na materijal kamenog doba.5. Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na materijal metalnog doba.6. Počeci arheoloških istraživanja u Evropi7. Počeci arheoloških istraživanja u Bosni i Hercegovini8. Arheološka iskopavanja paleolitskih lokaliteta u Evropi9. Arheološka iskopavanja paleolitskih lokaliteta u Bosni i Hercegovini10. Arheološka iskopavanja mezolitskih lokaliteta u Evropi11. Arheološka iskopavanja mezolitskih lokaliteta u Bosni i Hercegovini.12. Arheološka iskopavanja neolitskih lokaliteta u Evropi.13. Arheološka iskopavanja neolitskih lokaliteta u Bosni i Hercegovini.14. Praktični rad sa prahistorijskim arheološkim materijalom.		
Ishodi učenja:	Znanje:		

Adnan R

	<ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti osnovnu arheološku terminologiju - naučiti metodologiju rada na prahistorijskim lokalitetima <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će biti upoznat sa prahistorijskim arheološkim materijalom - znati prepoznati prahistorijski materijal na terenu <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa 																								
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Održavanje nastave će biti realizovano u učionicama u grupama koje broje do 25 studenata, uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. - Studentima će biti omogućen pristup prahistorijskom arheološkom materijalu. - U slučaju arheoloških iskopavanja, studentima će biti omogućena praktična primjena znanja na terenu. 																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="513 1106 1334 1370"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Pohađanje nastave</td> <td>10</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td>10</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusestrialni ispit</td> <td>30</td> <td>30 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50 %</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svaki izostanak nosi određen broj bodova manje predviđenih po ovoj stavki • Aktivno učestvovanje i zalaganja u nastavi nosi određen broj bodova • Polusestrialni ispit • Završni ispit 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10 %	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %	3.	Polusestrialni ispit	30	30 %	4.	Završni ispit	50	50 %	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Pohađanje nastave	10	10 %																						
2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %																						
3.	Polusestrialni ispit	30	30 %																						
4.	Završni ispit	50	50 %																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arheološki leksikon BiH, Sarajevo 1988. 																								

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

2. Srejović D., Arheološki leksikon, Beograd 1997.
3. Barker, Ph., Tehnike arheološkog iskopavanja, Katalozi i monografije 8, Split, 2000.
4. Greene, K., Archaeology, An Introduction, London, 2001.
5. Harris, E. C., Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989.
6. Renfrew, C., Bahn, P., Archaeology (Theories, Methods and Practice), London, 2000.

Dopunska:

1. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000.
2. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999.
3. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987.
4. Orton, C., Sampling in Archaeology, Cambridge, 2001.
5. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001
6. Rajkovača, T., Appleby, J., Kratki priručnik za arheološka iskopavanja

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FILARH 190	Naziv predmeta: Osnove geologije		
Ciklus: I.	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS kredita: 4 (Arheologija i druga studijska grupa 2)
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 3 Predavanja 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznanje studenata sa građom i sastavom Zemlje i Zemljine kore, vrstama minerala i stijena, njihovom genezom, sastavom kao i sa načinom pojavljivanja i podjelom. Pored toga cilj predmeta je da upozna studente sa endodinamskim i egzodinamskim procesima, sa razvojem Zemlje i Zemljine kore kroz geološku istoriju i osnovnim pojmovima na geološkoj karti.		
Tematske jedinice:	Postanak i konstitucija Zemlje Osobine minerala, njihova struktura i postanak Podjela minerala Procesi postanka magmatskih, sedimentnih i metamorfnih stijena Sastav, način pojavljivanja i sklop magmatskih stijena Klasifikacija magmatskih stijena Prvi test Mineralni sastav i strukturno-teksturane karakteristike sedimentnih stijena i podjela sedimentnih stijena, Mineralni sastav i sklop metamorfnih stijena i podjela metamorfnih stijena Načini fosilizacije i metode određivanja starosti stijene Vanjska i unutrašnja dinamika Zemlje Osnovne tektonske strukture litosfere i geotektonske teorije Promjene koje su se dešavale u toku geološke istorije Zemlje Vrste geoloških karata, geološki stubovi i profili Drugi test		
Ishodi učenja:	Studenti će biti osposobljeni da upoznaju planetu Zemlju i Zemljinu koru, da mogu prepoznati minerale i stijene, da koriste geološke karte, da rješavaju probleme, samostalno i timski i da ih prezentuju u pisanom ili verbalnom obliku.		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja su teorijska i praktična zasnovana na makroskopskoj determinaciji minerala i stijena, obradi osnovnih struktura Zemljine kore (slojeva, bora, rasjeda i navlaka) i geohronološkim jedinicama na geološkim kartama različite razmjere i namjene.		

Admir Z

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Pohađanje nastave - 10 > 55-5 Angažman na nastavi - 10 55-64 - 6 Testovi tokom kursa - 30 65-74 - 7 Pisani rad (seminarski) - 10 75-84 - 8 Završni ispit - 40 85-94 - 9 Ukupno: 100 95-100 -10
Literatura²:	Obavezna: Operta, M. (2013): Opća geologija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu. Operta, M. (2014): Petrografija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu. Operta, M. (2017): Paleogeografija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu. Dopunska: Operta, M. (2009): Mineralogija (knjiga I), Udžbenik Univerziteta u Zenici. Operta, M. (2009): Mineralogija (knjiga II), Udžbenik Univerziteta u Zenici

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Šifra predmeta: FIL LAT 100		Naziv predmeta: Osnove latinskog jezika I	
Ciklus: I.	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS bodova: 2/3
Status: obavezan		Ukupan broj sati (tjedno): 2 Predavanja: 1 Vježbe: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduvjet za upis:	Nema.		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none">- <u>Upoznati</u> studente s latinskom morfologijom imena i jednostavnih glagolskih oblika te latinskim izgovorima;- <u>Osposobiti</u> studente za pravilno korištenje rječnika i gramatike u prevođenju gramatički jednostavnijih tekstova;- <u>Upoznati</u> studente s povijesno-kulturnim sadržajima nužnim za razumijevanje okvira nastanka i razvoja rimske civilizacije i klasičnog latinskog jezika.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po tjednima se utvrđuje uvažavajući osobitosti organizacijskih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Latinski alfabet (grafije; klasični izgovor; tradicionalni izgovor)2. Fonologija (repertoar glasova; pravila o naglašavanju)3. Morfologija (morfološke kategorije imena; deklinacija imenica, pridjeva, nekih zamjenica i brojeva; morfološke kategorije glagola; vremena prezentske osnove; oblici glagola biti od prezentske osnove)4. Povijesno-kulturni sadržaj (osnovni pojmovi vezani za ustroj rimske države: kraljevstvo, republika, carstvo; književni žanrovi; važnije osobe iz političke povijesti i književnosti, s naglaskom na posljednja stoljeća Republike)		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: <u>navesti</u> razlike u klasičnom i tradicionalnom izgovoru; <u>nabrojati</u> morfološke kategorije latinskog imena; <u>nabrojati</u> morfološke kategorije latinskog glagola;</p> <p>Vještine: <u>razlikovati</u> dva službena latinska izgovora; <u>primijeniti</u> pravilo o naglašavanju na svakom zadanom tekstu; <u>primijenti</u> deklinacijske i konjugacijske završetke na zadanim primjerima; <u>prepoznati</u>, u tekstu označiti i imenovati imenske i jednostavne glagolske oblike; <u>razlikovati</u> morfološke kategorije imena..</p> <p>Kompetencije: <u>prevesti</u> jednostavne rečenice; pokazati postupak prevođenja latinske rečenice; <u>integrirati</u> povijesni i civilizacijski kontekst; <u>prepoznati</u> vrijednosti antičke baštine kao temelja evropske kulture i civilizacije.</p>		

Metode izvođenja nastave:	Predavanja, prezentacije, rad u paru, rad u grupama, rasprave
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Bodovno vrednovanje aktivnosti na nastavi i izrade zadaća, pismene i usmene provjere znanja tijekom semestra, završni ispit.
Literatura²:	<p>Obvezna: GORTAN, V., GORSKI, O., PAUŠ, P., <i>Elementa Latina</i>, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja); ÖRBERG, H. H., <i>Lingua Latina per se illustrata</i> (pars prima): <i>Familia Romana</i>, Grenaa (repr. 2003.).</p> <p>Dopunska: DIVKOVIĆ, M., <i>Latinsko-hrvatski rječnik</i>, Naprijed, Zagreb (sva izdanja); GREČL, D., <i>Love regnante: ogledi iz antičke mitologije, religije i književnosti</i>, Latina et Greca, Zagreb, 2019; MAREVIĆ, J., <i>Riznica latinskog jezika</i>, Zagreb, 1997; MUSIĆ, A., <i>Nacrt grčkih i rimskih starina</i>, Zagreb, 1942; ŽEPIĆ, M., <i>Latinsko-hrvatski rječnik</i>, Zagreb (sva izdanja); Sukladno sastavu pojedine grupe, nastavnik preporuča dodatnu literaturu svakom studentu posebno.</p>

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL GRK 181		Naziv predmeta: Osnove grčkog jezika I	
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS bodova: 3, arheologija i druga studijska grupa 2
Status: obvezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja 1 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati grčko pismo i glasovni sustav grčkog jezika, svladati morfologiju imenskih oblika te osnove konjugacijskog sustava (vremena i načini prezentske osnove), morfološki analizirati i prevesti na materinji jezik odabrane grčke tekstove te pritom ukazati na osnovne sintaktičke pojavnice u njima. Razviti i proširiti grčki vokabular. Pravilno čitanje i pisanje grčkih riječi te prepoznavanje i točna analiza morfoloških oblika unutar grčkog deklinacijskog i konjugacijskog sustava; na temelju toga snalaženje u predočenom grčkom tekstu, razumijevanje sadržaja i sposobnost samostalnog prijevoda jednostavnih rečenica na materinji jezik.		
Tematske jedinice:	Grčki alfabet, fonologija, pravila pisanja, čitanja i izgovaranja, spirantno <i>h</i> , O-deklinacija, oblici glagola BITI. KONJUGACIJA: ind. prez. aktivnog, imperativ i infinitiv. A-deklinacija, pridjevi o-deklinacije i a- deklinacije, mediopasiv, augmetn, imperf. aktivni i MP, zamjenica <i>autos</i> . Studenti trebaju svladati izgovor i akcentuaciju riječi te intonaciju rečenice. U prevođenju i gramatičkoj analizi zadanog teksta stavlja se naglasak određivanju padežnih oblika pojedinih deklinacija.		
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none">• primijeniti pravila o pisanju, čitanju i naglašavanju grčkih riječi• prepoznati morfološke oblike deklinacijskog i konjugacijskog sustava prema osnovi i nastavku• morfološki i sintaktički analizirati tekst na grčkome jeziku• prevesti grčki tekst na materinji jezik• prepoznati i opisati specifične kontekstualne, sadržajne i jezične osobine zadanih tekstova• proširiti i razviti upotrebu grčkog vokabulara		
Metode izvođenja nastave:	Usmeno izlaganje, PowerPoint prezentacija, pisanje, diskusija, čitanje i rad na tekstu.		

Adnan Z

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Kontinuirana provjera znanja (pismene provjere znanja gramatike i vokabulara, izrada zadaća); ocjenjivanje aktivnosti; usmeni ispit na kraju semestra.
Literatura²:	<p>Obvezna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Martinić-Jerčić, Z. – Matković, D., <i>Prometej</i>: udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja, Školska knjiga, Zagreb, 2003; • Musić, A. – Majnarić, N., <i>Gramatika grčkog jezika</i>, Školska knjiga, Zagreb, ¹⁴1996; <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dukat, Z., <i>Gramatika grčkog jezika</i>, Školska knjiga, Zagreb (bilo koje izdanje); • Sabadoš, Dionizije; Sironić, Milivoj; Zmajlović, Zvonimir. <i>Grčka vježbenica</i>. Zagreb: Školska knjiga, 2005. • Senc, S., <i>Grčko-hrvatski rječnik</i>, Naprijed, Zagreb (višekratno pretiskivano).

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Šifra predmeta: ANG 105	Naziv predmeta: Engleski jezik 1		
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: 1	Broj ECTS bodova: 2
Status: obavezni	Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja 1 Vježbe 1		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa osnovnim gramatičkim strukturama (vrste riječi i osnovne rečenične strukture) i leksikom na nivou srednjeg stepena poznavanja engleskog jezika, radi lakšeg razumijevanja tekstova općeg karaktera. Ovim bi se studenti pripremili i za nastavu iz predmeta Opći engleski 2, čiji je osnovni cilj produblјivanje postojećeg znanja i priprema studenata za samostalan rad na tekstovima iz struke.		
Tematske jedinice:	Kolegij se sastoji iz tri međusobno povezane cjeline: pregled gramatike engleskog jezika na nivou vrste riječi (morfologija), pregled gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture (sintaksa), te razumijevanje tekstova. Nastava u vezi sa ponavljanjem pregleda gramatike zamišljena je u vidu predavanja i propratnih vježbi na sljedeće tematske podcjeline: 1. Glagoli; 2. Imenice; 3. Pridjevi; 4. Prilozi; 5. Zamjenice; 6. Član; 7. Brojevi; 8. Rečenica. Sve tematske cjeline podrazumijevaju obradu sa aspekta specifičnosti podjela, osobina, tvorbi, pravilnosti-nepravilnosti i sl. Nastava za treći segment kolegija (razumijevanje tekstova) vrši se isključivo na satima vježbi. Težište vježbi usmjereno je ka pronalaženju glavne ideje teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta, te prepoznavanju gramatičkih oblika i struktura.		
Ishodi učenja:	Znanje usvajanje teorijskih znanja iz gramatike i leksike engleskog jezika kontrastivno analiziranje gramatičkih struktura u kontekstu Vještine analiziranje sadržaja s ciljem upotrebe odgovarajućeg oblika riječi i odgovarajuće riječi analiziranje sadržaja s ciljem upotrebe odgovarajućeg glagolskog oblika transformiranje rečenične konstrukcije u rečenične konstrukcije istog ili sličnog značenja Kompetencije ovladavanje usvojenim teorijskim znanja u svakodnevnom govornom i pisanom engleskom jeziku samostalno istraživanje kulturoloških osobnosti engleskog jezika		
Metode izvođenja nastave:	predavanja, vježbe		

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Provjera znanja i praćenje rada studenta se vrši vrednovanjem svakog oblika aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Prva provjera znanja (Grammar)	30	30
	2.	Test provjere znanja vokabulara 1 i 2	20	20
	3.	Završna provjera znanja (Grammar and Language in Use)	50	50
	4.			
	5.			
	Ukupno: 100 bodova		100%	
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <p>Raymond, M. (2004). <i>English Grammar in Use</i>, 3rd edition. Cambridge: Cambridge University Press.</p> <p>Walker, E.& S. Elsworth (2000). <i>Grammar Practice (for Intermediate Students)</i>. Essex: Pearson Education Limited.</p> <p>Dodatna:</p> <p>*Kompilacija tekstova dostupna studentima u elektronskoj ili printanoj formi koja se priprema za svaki odsjek posebno.</p>			

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL GER 103	Naziv predmeta: Njemački jezik 1		
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS bodova: 3
Status: Opći predmet	Ukupan broj sati sedmično: 2 Predavanja 1 Vježbe 1		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je da studenti savladaju sve jezičke vještine na nivou A1/2 predviđene Evropskim referentnim okvirom za strane jezike kao što su formulisanje i razumijevanje informacija o sebi i porodici, komunikacija u kupovini, radnom mjestu i bližoj okolini.		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none">- Uvodni čas – test predznanja njemačkog jezika, evaluacija testa i predstavljanje kolegija- Predstavljanje , abeceda, brojevi do 100, prvi glagoli u jednini i w- pitanja- Davanje ličnih podataka, priprema za putovanje, davanje osnovnih podataka o prijašnjim putovanjima, glagoli sa akuzativom, prvi pridjevi, izgovor dugih i kratkih samoglasnika- obavljanje kupovine, množina i lične zamjenice- razgovor o porodici, prisvojne zamjenice i modalni glagoli- godišnja doba i mjeseci, razgovor o vremenu- razgovor o toku dana, davanje podataka o datumu i radnom vremenu, razgovor o vikendu, perfekt, vremenski prilozi, prijedlozi- opisivanje stana i davanje informacija o lokaciji, boje, prijedlozi		
Ishodi učenja:	Na kraju kolegija studenti će: moći razumjeti i formulisati jednostavne rečenice koje se tiču svakodnevnog života, dati informacije o sebi, svom porijeklu, interesima, profesiji/studiju, obaviti kupovinu, raspitati se za adresu i sl.		
Metode izvođenja nastave:	Oblici: frontalna nastava, grupni oblik rada, rad u parovima, individualni oblik nastave. Metode: metoda demonstracije, metoda pisanja, metoda čitanja i rada na tekstu, metoda razgovora.		
Metode provjere znanja sa	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:		

**strukturuom
ocjene¹:**

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost	10	10%
2.	Zadaća	20	20%
3.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%
4.	Završni/popravni/dodatni ispit	50	50%
5.	Ukupno: 100 bodova	100%	
	Ukupno:	bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Polusemestralna provjera znanja obuhvata gradivo koje se obrađuje na predavanjima iz prvih sedam sedmica nastave (20 bodova).
- Za vrijeme nastave se ocjenjuje aktivnost. Bodovi se dodjeljuju za svako aktivno učešće u nastavi (postavljanje pitanja, odgovaranje na postavljena pitanja, učešće u raspravama, komentarisanje i iznošenje vlastitog stava, kritički osvrt na sadržaje koji se obrađuju na času (0-10 bodova)
- Zadaća: Studenti su obavezni do 15. sedmice nastave napisati domaću zadaću koju će dobiti u sedmoj sedmici nastave i koja će se prezentirati u zadnje dvije sedmice nastave.
- Završni/popravni/dodatni ispit obuhvata gradivo koje se obrađuje na predavanjima nakon osme sedmice nastave (50 bodova); Polusemestralna provjera znanja i završni/popravni/dodatni ispit se smatra položenim ukoliko je student osvojio minimalno 55% od ukupnog broja bodova koji se može osvojiti na završnom ispitu (10 odnosno 27,5 bodova). Predmet se smatra položenim ukoliko student osvoji minimalno 55% od ukupnog broja bodova (55 bodova).

Napomena: Vanredni studenti su obavezni javiti se predmetnom nastavniku i saradniku na početku semestra. Obavezni su pristupiti provjeri znanja, ispitima kao i uraditi zadaću koja će činiti 30% ukupne ocjene.

Literatura²:

Obavezna:

Böschel/Giersberg/Hägi (2010) Ja genau! A 1 Band 1, Augsburg, Cornelsen
Böschel/Giersberg/Hägi (2010) Ja genau! A 1 Band 2, Augsburg, Cornelsen

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Dvojezični rječnici Bos- Njem i Njem-Bos

Adnan R.

Šifra predmeta: FIL ROM 102	Naziv predmeta: Francuski jezik I																										
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS bodova: 2																								
Status: opći	Ukupan broj sati: 2 1P+1V																										
Učesnici u nastavi																											
Preduslov za upis:	Nema Predmet mogu odabrati i studenti bez predznanja.																										
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je usvajanje osnovnih znanja iz francuskog jezika i upoznavanje s njegovom strukturom.																										
Tematske jedinice:	Usvajanje fonetskog sistema francuskog jezika; upoznavanje sa osnovnim gramatičkim kategorijama: određeni, neodređeni i partitivni član, imenice, pridjevi, prijedlozi, lične zamjenice, brojevi, glagolska vremena- prezent indikativa, perfekat i futur, upitna forma, najfrekventniji nepravilni glagoli.																										
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog kolegija i ispunjenih svih obaveza, student treba imati nivo A1 po Zajedničkom evropskom referentnom okviru za jezike (ZEROJ).																										
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i vježbe usmene i pismene komunikacije																										
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene ¹ :	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisustvo i aktivnost</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prva polusestrialna provjera, test A1.1</td> <td>25</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Druga polusestrialna provjera, test A1.2</td> <td>25</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Usmeni</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: right;">Ukupno:</td> <td>_____bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p>			R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo i aktivnost	10	10	2.	Prva polusestrialna provjera, test A1.1	25	25	3.	Druga polusestrialna provjera, test A1.2	25	25	4.	Usmeni	40	40	Ukupno:		_____bodova	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																								
1.	Prisustvo i aktivnost	10	10																								
2.	Prva polusestrialna provjera, test A1.1	25	25																								
3.	Druga polusestrialna provjera, test A1.2	25	25																								
4.	Usmeni	40	40																								
Ukupno:		_____bodova	100%																								

¹ Struktur bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

	<ul style="list-style-type: none">• Pripremom za čas• Redovnim izvršavanjem domaćih zadataka• Učešćem na vježbama <p>Vanrednim studentima se boduje prisustvo na konsultacijama i aktivnost (10), integralni pismeni (50) i usmeni ispit (40).</p> <p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none">a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura²:	<p>Obavezna: Berthet, Annie et al., <i>Alter Ego A1+</i>, Paris, Hachette, 2012.</p> <p>Dopunska: 1. Poisson-Quinton et al., <i>Grammaire expliquée du français, Précis de grammaire - niveau débutant</i>, Clé International, Paris, 2003; 2. Kostucki, Alina, Merlo, Gracia, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 2004. 3. Gregoire, Maïa, <i>Grammaire progressive du français</i>, Clé International, Paris, 1995.</p>

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Šifra predmeta: FIL SLA 103	Naziv predmeta: Ruski jezik 1 (opći predmet)																										
Ciklus: 1.	Godina: 1.	Semestar: I.	Broj ECTS kredita: 2																								
Status: opći		Ukupan broj sati: 1P; 1V																									
Učesnici u nastavi																											
Preduslov za upis:	Nema																										
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osnovni cilj programa je ovladavanje ruskim jezikom na početnom nivou, tj. usvajanje leksičkog i gramatičkog minimuma kao i savladavanje određenih govornih modela. Tokom semestra cilj je također razvijanje komunikacijskih jezičkih kompetencija i služenje ruskom stručnom literaturom, rječnicima i gramatikama.																										
Tematske jedinice:	Ruska azbuka. Ruski fonetski sistem. Akcenat i intonacija. Imenice (rod imenica). Lične i prisvojne zamjenice. Pridjevi. Glagoli (vid glagola, povratni glagoli, sadašnje vrijeme – 1. i 2. konjugacija). Prilozi. Prošlo i buduće vrijeme. Komparacija pridjeva. Čitanje i prevođenje adaptiranog novinskog teksta.																										
Ishodi učenja:	Znanje: Nabrojati slova ruske azbuke; Objasniti tvorbu prošlog, sadašnjeg i budućeg vremena u ruskom jeziku; Vještine: Tumačiti ruski fonetski sistem; Prepoznavati i praktično primjenjivati intonacijske konstrukcije; Kompetencije: Samostalno pisati kraće eseje koristeći naučena pravila ruske gramatike; Čitati, prevoditi i analizirati tekstove na ruskom jeziku.																										
Metode izvođenja nastave:	Frontalna metoda predavanja uz korištenje power point prezentacija i sadržaja sa interneta; rad u grupama; interaktivno razmatranje problema; rješavanje zadataka na časovima, kao i samostalno rješavanje domaćih zadaća.																										
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Polusemestralni ispit</td> <td>25</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Završni ispit pismeni</td> <td>25</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit usmeni</td> <td>25</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Redovni dolasci</td> <td>8</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Aktivnost na času, zadaci, domaće</td> <td>17</td> <td>17</td> </tr> </tbody> </table>			R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralni ispit	25	25	2.	Završni ispit pismeni	25	25	3.	Završni ispit usmeni	25	25	4.	Redovni dolasci	8	8	5.	Aktivnost na času, zadaci, domaće	17	17
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																								
1.	Polusemestralni ispit	25	25																								
2.	Završni ispit pismeni	25	25																								
3.	Završni ispit usmeni	25	25																								
4.	Redovni dolasci	8	8																								
5.	Aktivnost na času, zadaci, domaće	17	17																								

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

	zadacé		
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Za elemente pod 1 i 2 predviđen je pismeni test, za koji se izračunava broj bodova i procenat (prema Skali koja vrijedi za sve ispite), a zatim se izračunava koliko taj procenat podrazumijeva bodova prema skali ocjenjivanja;
- pod 3 – usmeni ispit – čitanje i prijevod teksta (10 bodova), razgovor na zadanu temu (5 bodova), rječnik i brzalice (10 bodova), (maksimalno 25 bodova).
- Student ima pravo na tri izostanka i u tom slučaju dobija (6 bodova); maksimalan broj bodova dobija bez izostanaka.
- Studentima se boduju zadacé (maksimalno 10 bodova) i aktivnost na času (7).
- Svi se bodovi sabiraju i zaključuje ocjena.

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Obavezna:

1. K. B. Baburina, I. V. Kurlova, M. V. Kul'gavčuk (2008) Škatulka: posobie po čteniju dlja inostrancev, načinajuščih izučat' russkij jazyk, Moskva.
2. R. F. Poljanec (1973) Očerk grammatiki ruskogo jazyka (Pregled grammatike ruskoga jezika), Školska knjiga, Zagreb.

Dopunska:

1. S. A. Havronina, L. A. Harlamova (2008) Russkij jazyk: leksiko-grammatičeskij kurs dlja načinajuščih: [učebnoe izdanje], 7-e izd., stereotipnoe, Drofa : Russkij jazyk Media, Moskva.
2. B. Tošović (1990) Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom. Sarajevo.
3. Vera Hruš. (1997) Sputnik – Udžbenik ruskog jezika za srednjoškolce i odrasle početnike. Zagreb.
4. N. Ju. Shvedova, gl. red. (1980) Russkaja grammatika. Tom I. Nauka, Moskva.
5. Rječnici dostupni na: <http://gramota.ru/slovari/>

Literatura²:

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Adm Z

Šifra predmeta: FIL BHS 101	Naziv predmeta: Bosanski jezik 1 / Hrvatski jezik 1 / Srpski jezik 1 (opći predmet)		
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS bodova: Hist. 2, Arh. 2, Hist. umj. 1(1), Komp. knjiž. 2
Status: Opći predmet		Ukupan broj sati sedmično: 2 Predavanja: 1 Vježbe: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je kolegija upoznati studente s važnijim teorijsko-terminološkim pitanjima vezanim za pravopisnu normu i osposobiti ih da u skladu sa stečenim pravopisnim znanjima preispitaju primjenu pravopisne norme u vlastititoj pisanoj komunikaciji.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none">1. Termini <i>pravopis</i> i <i>pravopisna norma</i>.Opća obilježja pravopisne norme. Pravopisna načela. Pravopisna norma prema drugim standardnojezičkim normama.2. Pravila upotrebe <i>velikoga / maloga slova</i>.3. Pravila upotrebe <i>velikoga / maloga slova</i>.4. <i>Sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi</i> (imenice, pridjevi).5. <i>Sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi</i> (zamjenice, brojevi, glagoli, prilozima, prijedlozi, veznici i riječice).6. Pisanje <i>skraćenica</i>.7. Rastavljanje riječi na kraju retka.Pisanje riječi stranoga porijekla.8. Polusemestralna provjera znanja studenata9. Asimilacija suglasnika po zvučnosti.Asimilacija suglasnika po mjestu tvorbe.10. Redukcija suglasnika.Alternacija <i>l-o</i>.11. Pravila o alternaciji <i>ije/je/e/i</i>.12. Pravila o alternaciji <i>ije/je/e/i</i>.13. Glasovi i glasovni skupovi: pisanje i izgovor glasova <i>č-ć</i>, pisanje i izgovor glasova <i>dž-đ</i>; glas <i>h</i>; intervokalno <i>j</i>.14. Interpunkcija.Pravopisni znaci.		

	15. Upotreba pravopisnih znakova u popisu literature i ugradbi citatnica u tekst.																				
Ishodi učenja:	Znanje: Na temelju stečenih pravopisnih znanja studenti će biti osposobljeni da definiraju, opišu i objasne pravopisna pravila. Vještine: Studenti će biti osposobljeni da primjenjuju pravopisna pravila u vlastitoj pisanoj komunikaciji. Kompetencije: Studenti će usavršiti vlastitu pravopisnu i jezičku kulturu.																				
Metode izvođenja nastave:	Predavanja se izvode usmeno.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta vrši se dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>parcijalni ispit</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>aktivnost</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Ukupno:</td> <td>100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> Parcijalni ispit Parcijalni je ispit pismeni, a organizira se osme sedmice u semestru. Parcijalni ispit položen je ako je na njemu osvojeno najmanje 17 bodova. Aktivnost Aktivnost uključuje različite oblike studentskoga rada, kao npr. isticanje na vježbama, podnošenje pisanih referata i dr. Bodove na aktivnost student može dobiti na časovima predavanja i vježbi. Završni ispit Završnom ispitu mogu pristupiti studenti koji su osvojili najmanje 55% bodova u toku semestra, tj. 28 bodova. Završni ispit može biti pismeni i usmeni, ili samo pismeni. Na završnom ispitu provjerava se gradivo iz cijeloga semestra. Studenti koji su ranije položili parcijalni ispit ne polažu na završnom ispitu test ili dio testa koji se tiče gradiva obuhvaćenog parcijalnim ispitom. Završni ispit smatra se položenim ako je na njemu osvojeno najmanje 55% bodova, tj. 28 bodova. Popravni ispit Popravnom ispitu mogu pristupiti studenti koji nakon završnog ispita nisu osvojili najmanje 55 bodova. Popravni je ispit integralni i uključuje parcijalni ispit te završni ispit. Na popravnom ispitu studenti imaju pravo 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	parcijalni ispit	30	30%	2.	aktivnost	20	20%	3.	završni ispit	50	50%	4.	Ukupno:	100 bodova	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	parcijalni ispit	30	30%																		
2.	aktivnost	20	20%																		
3.	završni ispit	50	50%																		
4.	Ukupno:	100 bodova	100%																		

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

	<p>polagati svaku od nepoloženih komponenata ispita.</p> <p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <p>Halilović, S. (1999) Pravopis bosanskoga jezika (priručnik za škole), Zenica: Dom štampe.</p> <p>Hrvatski pravopis (2013) Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.</p> <p>Pešikan, M. – Jerković, J. – Pižurica, M. (2015) Pravopis srpskoga jezika – ijekavsko izdanje (priručnik za škole), Novi Sad – Banja Luka: Matica srpska.</p> <p>Dopunska:</p> <p>Ćužić, T. (2015) Pravopisna norma, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.</p> <p>Čedić, I. (2013) Jezički savjetnik, Sarajevo: Institut za jezik.</p> <p>Ham, S. – Milkota, J. – Baraban, B. – Orlić, A. (2014) Hrvatski jezični savjeti, Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>Klajn, I. (2007) Rečnik jezičkih nedoumica, Novi Sad: Prometej.</p>

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL ARH 121		Naziv predmeta: Uvod u arheologiju 2	
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: 6; Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja 2 Vježbe 1 Seminar 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:		Položen ispit iz predmeta Uvod u arheologiju 1	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Cilj je predmeta da studenta upozna s glavnim procesima kulturnohistorijskog razvoja i razvoja ljudskog društva od prehistorije do srednjeg vijeka, da student pravilno shvati pojam arheologije kao nauke, čime se ona bavi, kojim metodama te kako je tekao historijski razvoj različitih metodoloških pristupa i kako su isti utjecali na formiranje moderne arheologije kao samostalne znanosti.	
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>		<ol style="list-style-type: none">1. Pregled i upoznavanje sa razvojnim fazama i metodološkim školama bosanskohercegovačke arheologije.2. Najranija svjedočanstva putopisaca o arheološkom djelovanju u Bosni i Hercegovini.3. Antikvarizam na prostoru Bosne i Hercegovine tokom XIX stoljeća.4. Počeci znanstvene arheologije na prostoru Bosne i Hercegovine.5. Arheologija Bosne i Hercegovine u okvirima Osmanskog carstva.6. Osnivanje Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine i začeci organiziranih arheoloških istraživanja na prostoru Bosne i Hercegovine.7. Arheolozi XIX stoljeća u Bosni i Hercegovini i Kongres evropskih antropologa i arheologa u Sarajevu 1894. godine.8. Arheologija Bosne i Hercegovine između dva Svjetska rata.9. Bosanskohercegovačka arheologija u okvirima nekadašnje Jugoslavije.10. Odnos bosanskohercegovačke arheologije prema ilirskom pitanju u okvirima Jugoslavije.11. Osnivanje Centra za balkanološka ispitivanja i znanstveni skupovi tokom druge polovine XX stoljeća.	

	<p>12. Pregled najznačajnijih arheoloških istraživanja na prostoru Bosne i Hercegovine.</p> <p>13. Razvoj bosanskohercegovačke arheologije u periodu nakon raspada bivše Jugoslavije.</p> <p>14. Pregled arheoloških kultura na prostoru današnje Bosne i Hercegovine.</p>								
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti osnovno znanje o arheologiji i značajnim arheolozima Bosne i Hercegovine kao i njihovom utjecaju u nauci, te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici arheologije Bosne i Hercegovine. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa - Student će moći opisati historijat arheologije kao nauke na području bivše Jugoslavije - Student će moći nabrojati i opisati osnovne karakteristike arheoloških istraživanja prahistorijskih, antičkih i srednjovjekovnih lokaliteta sa područja Bosne i Hercegovine 								
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="651 1845 1315 1908"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni				
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni						

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

			(%)
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10
2.	Izrada eseja na zadanu temu	10	10
3.	Parcijalna provjera znanja	40	40
4.	Završna provjera znanja	40	40
Ukupno: 100 bodova			100 %

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivnost tokom nastavnog procesa:
Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa
- Izrada eseja na zadanu temu:
Pisanje eseja o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa
- Parcijalna provjera znanja:
Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa
- Završna provjera znanja:
Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra

Literatura²:

Obavezna:

1. Balme, J. (Ed.), Pateron, A. (Ed.), *Archaeology in Practice, A Student Guide to Archaeological Analyses*, Oxford, 2006.
2. Bradley R., *The Past in Prehistoric Societies*, Routledge, New York 2009.
3. Čović, B., *Od Butmira do Ilira*, Sarajevo, 1976.
4. Diaz-Andreu, M., *A World History of Nineteenth-Century Archaeology, Nationalism, Colonialism, and the Past*, Oxford, 2007.
5. Dyson, S. L., *In Pursuit of Ancient Pasts, A History of Classical Archaeology in the Nineteenth and Twentieth Centuries*, New Haven & London, 2006.
6. Grin, K., *Uvod u arheologiju*, Beograd, 2003.
7. Sklenar, K., *Archaeology in Central Europe: the First 500 Years*, New York, 1983.
8. Težak-Gregl, T., *Uvod u prapovijesnu arheologiju*, Zagreb, 2011.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

9. Kaljanac Adnan, Historija arheologije - u potrazi za prošlošću, Sarajevo, 2015.

10. Novaković Predrag, Historija arheologije u novim zemljama Jugoistočne Evrope, Sarajevo, 2014.

Dopunska:

1. Fahlander, F. (Ed.), Oestigaard, T. (Ed.), Material Culture and Other Things, Post-disciplinary Studies in the 21st Century, Vällingby, 2004.

2. Härke H. (Ed.), Archaeology, Ideology and Society, The German Experience, Frankfurt; Berlin; Bern; Bruxelles; New York; Oxford; Wien, 2002.

3. Harris, E. C., Principles of Archaeological Stratigraphy, London, 1989.

4. Hodder, I., Hutson, Scott, Reading the Past, Current Approaches to Interpretation in Archaeology, Cambridge, 2003.

5. Hodder, I., Theory and Practice in Archaeology, London, 2005.

6. Insoll, T., (Ed.), The Archaeology of Identities, New York, 2007.

7. Jones, A., Archaeological Theory and Scientific Practice, Cambridge, 2002.

8. Jones, S., The Archaeology of Ethnicity, Constructing identities in the past and present, London, 1997.

9. Klejn L. S., Arheološka tipologija, Ljubljana, 1988.

10. Mumford, L., Grad u historiji, Zagreb, 1988.

11. Radcliffe Brown, A. R., Struktura i funkcija u primitivnom društvu, Beograd.

12. Renfrew, C. (Ed.), Bahn, P. (Ed.), Archaeology, The Key Concepts, London and New York, 2005.

13. Renfrew, C. (Ed.), Scarre, C. (Ed.), Cognition and Material Culture: The Archaeology of Symbolic Storage, Cambridge, 1998.

14. Roberts, B. W. (Ed.), Linden, M. V. (Ed.), Investigating Archaeological Cultures, Material Culture, Variability, and Transmission, Springer New York, Dordrecht, Heidelberg, London, 2011.

15. Shennan, S. (Ed.), Archaeological Approaches to Cultural Identity, London, 1994.

16. Steward J. H., Teorija kulturne promene, metodologija višelinjske evolucije, Beograd, 1981.

17. Suić, M., Antički grad na istočnom Jadranu, Zagreb, 1976

Šifra predmeta: FIL ARH 122	Naziv predmeta: Neolit i eneolit		
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: ECTS 6; druga studijska grupa ECTS 2
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja 2 Vježbe 2	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je predmeta stjecanje općih znanja o ovom prehistorijskom razdoblju tokom kojeg je došlo do revolucionarnih promjena u načinu privređivanja, a to su obrada zemlje i uzgoj stoke kao glavne pojave. Ovo je imalo dalekosežne posljedice u životu čovjeka. Nije ništa manje značajno ni otkriće metala na kraju neolita, a koje je izvršilo daljnju revoluciju u načinu života ljudi.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Upoznavanje studenata sa literaturom. Opće značajke neolita; periodizacija i hronologija. Modeli neolitizacije.2. Pretkeramički neolit i protoneolit Bliskog istoka.3. Pretkeramički neolit i protoneolit egejskog bazena. Protoneolit u Evropi. Kultura Lepenskog Vira.4. Balkansko – anadolski kompleks rane slikane keramike. Rani neolit egejskog prostora - Sesklo kultura. Starčevački kulturni kompleks; Anzabegovo - Vršnik i Koros kultura.5. Rani neolit srednje Evrope – Linearnotrakasti kulturni kompleks. Srednji neolit egejskog bazena. Dimini kultura. Srednji neolit panonsko – podunavskog prostora.6. Kasni neolit – opće značajke. Balkansko – anadolski kulturni kompleks crnopolirane keramike - vinčanska kultura, Larissa kultura, sopotska kultura.7. Kasni neolit srednjeevropskog i panonsko – podunavskog prostora. Lendelski kulturni kompleks.8. Opće značajke eneolita. Teorije o prostoru nastanka eneolita. Hronologija. Problem periodizacije eneolita. Problem eneolita egejskog prostora.9. Metalurgija ranog eneolita. Rani eneolit Karpatskog bazena. Tiszapolgar i Bodrogkeresztur kompleks. Boleraz i Černavoda kulturni kompleks.10. Rani eneolit Bugarske; Marica, Gradešnica, Poljanica i Sava kulture. Rani eneolit panonsko – podunavskog prostora. Lasinjska kultura.11. Metalurgija razvijenog eneolita. Razvijeni eneolit istočnog		

	<p>Balkana i crnomorskog područja. Kulture Karanovo VI-Kodžadermen-Gumelnića; Krivodol-Salčuța-Bubanj; Varna.</p> <p>12. Metalurgija kasnog eneolitika. Pojava ostava kasnog eneolitika.</p> <p>13. Kasni eneolitik panonsko – podunavskog prostora i Srednje Evrope. Badenski kulturni kompleks. Kostolačka kultura. Kočofeni kultura.</p> <p>14. Vučedolski kulturni kompleks, nastanak, geneza, razvoj, keramička proizvodnja, metalurška djelatnost. Kulturni tipovi vučedolskog kulturnog kompleksa.</p>								
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti osnovno znanje o prahistorijskom period neolita i eneolita, te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici arheologije neolita i eneolita - Student će znati prepoznati i razlikovati neolitski od eneolitskog arheološkog materijala <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa - Student će znati navesti najznačajnije neolitske i eneolitske kulture i lokalitete - Student će moći opisati značaj neolitske revolucije, kao i način širenja neolitskog paketa 								
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="571 1877 1337 1912"> <thead> <tr> <th>R.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj</th> <th>Učešće u ocjeni</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	R.	Elementi praćenja	Broj	Učešće u ocjeni				
R.	Elementi praćenja	Broj	Učešće u ocjeni						

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

br.		bodova	(%)
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40
3.	Završna provjera znanja	50	50
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivnost tokom nastavnog procesa:
Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa
- Parcijalna provjera znanja:
Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa
- Završna provjera znanja:
Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra

Literatura²:

Obavezna:

1. Dimitrijević, S., Majnarić-Pandžić, N., Težak-Gregl, T., Prapovijest, Zagreb, 1998.
2. Durman, A., Metalurgija vučedolskog kulturnog kompleksa, Opuscula archaeologica 8, Zagreb, 1983.
3. Garašanin, M., Praistorija Srbije, I, II, Beograd, 19736.
4. Jovanović, B., Metalurgija eneolitskog perioda Jugoslavije, Beograd, 1971.
5. Praistorija jugoslavenskih zemalja, knjiga II i III, Sarajevo, 1979.
6. Težak – Gregl, T., Uvod u prapovijesnu arheologiju, Zagreb, 2011
7. Perles, C., The Early Neolithic in Greece, Cambridge, 2001
8. Grupa autora, Darovi Zemlje neolitik između Save, Drave i Dunava

Dopunska:

1. Srejović, D., Lepenski vir, Beograd, 1969.
2. Vasić, M., Praistorijska Vinča, knjiga I, Beograd, 1932.
3. Vasić, M., Praistorijska Vinča, knjiga II, Beograd, 1936.
4. Vasić, M., Praistorijska Vinča, knjiga III, Beograd, 1936.
5. Vasić, M., Praistorijska Vinča, knjiga IV, Beograd, 1936

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	6. Draga Arandjelović-Garašanin, Starčevačka kultura, Ljubljana, 1954.7. Tasić, N., Badenski i vučedolski kulturni kompleks u Jugoslaviji, Beograd, 1967.8. The Cambridge Ancient History, I/1, Prolegomena and Prehistory, Cambridge, 1998. (Anatolia before c. 4000 B.C.; str. 304–326).9. Batović, Š., Stariji neolit u Dalmaciji, Zadar, 1966.

Šifra predmeta: FIL ARH 123		Naziv predmeta: Metalno doba	
Ciklus: I	Godina: 1	Semestar: 2	Broj ECTS kredita: 6; druga studijska grupa ECTS 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 6 Predavanja 3 Vježbe 3	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta sa stvaranjem brončanodobnih i željeznodobnih kultura Evrope, posebno sa područjem koje su naseljavale populacije iz kojih nastaju historijski Germani, Grci, Kelti i Rimljani. Definirati kulturni razvoj brončanog i željeznog doba Evrope te upoznati studente sa osnovnim segmentima materijalne kulture evropskih perioda bronce, halštata i La Tène. Definiranje kulturnih promjena od početka brončanog doba do otkrića željeza. Razvoj metalurgije i tehnike obrade metala kroz periode brončanog i željeznog doba. Kontakti i interakcija kontinentalnog područja sa egejskim kulturama II i I milenija p.n.e. te posljedice tih veza.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">– Otkriće bronce i pojava metalurgije, značaj za dalji razvoj materijalne kulture čovjeka– Sirovine i rudni resursi brončanog doba na prostoru Evrope– Upoznavanje sa brončanodobnim metalima i njihovim osnovnim karakteristikama– Metalurški procesi brončanog doba– Obrada bakra, kositra i bronce– Brončano doba na prostoru Egeje– Otkriće željeza; prva pojava metalurgije željeza u Evropi i njihove posljedice– Mlađe željezno doba – La Tene. Opće značajke La Tene – a i periodizacija. Najznačajniji arheološki materijal La Tene – a– Hochdorf, Grauballe, Manching, Vix, Heuneburg, Kleinklein– Danebury, Maiden Castle– Kelti i Cezar. Kelti i Velika Britanija– Kelti i Rim– Ratnici, pogrebni ritual i religija željeznog doba Evrope		
Ishodi učenja:	Znanje: <ul style="list-style-type: none">- Student će usvojiti osnovno znanje o periodima brončanog i željeznog doba te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje,		

	<p>sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će biti upoznat sa najvažnijim kulturnim pojavama metalnog doba na području Evrope i Bliskog Istoka - znati osnovni tok razvoja metalurgije brončanog i željeznog doba Evrope <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici metalnog doba - moći opisati osnovne karakteristike brončanog i željeznog doba <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa - Student će znati opisati različite teorije porijekla metalnodobnih populacija Evrope - moći će opisati osnovne karakteristike duhovne i sepulkralne kulture brončanog i željeznog doba na području Evrope 								
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 								
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="639 1883 1326 1912"> <thead> <tr> <th>R.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj</th> <th>Učešće u</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	R.	Elementi praćenja	Broj	Učešće u				
R.	Elementi praćenja	Broj	Učešće u						

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

br.		bodova	ocjeni (%)
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40
3.	Završna provjera znanja	50	50
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivnost tokom nastavnog procesa:
Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa
- Parcijalna provjera znanja:
Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa

Završna provjera znanja:
Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra

Literatura²:

Obavezna:

1. Coles, J. M., Harding, A. F., The Bronze Age in Europe, London, 1979.
2. Collis, J., The Celts, Origins, Myth Inventions, Gloucestershire, 2010.
3. Collis, J., The European Iron Age, London and New York, 2003.
4. Harding, A. F., European Societies in the Bronze Age, Cambridge, 2000.
5. Pare C.F.E. (Ed.), Metals Make The World Go Round, The Supply and Circulation of Metals in Bronze Age Europe, Oxford, 2000.

Dopunska:

1. Cunliffe, B., The Ancient Celts, London, 1997.
2. Earle, T. (Ed.), Kristiansen, K. (Ed.), Organizing Bronze Age Societies, Cambridge, 2010.
3. Harding, A. F., „Europe and Mediterranean in the Bronze Age: cores and peripheries”, u: Trade and Exchange in Prehistoric Europe
4. Harding, A. F., The Mycenaens and Europe, London, 1984.
5. Haywood, J., The Celts, Bronze Age to New Age,

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

- Harlow, 2004.
6. Henderson, J. C., The Atlantic Iron Age, Settlement and identity in the first millennium BC, London and New York, 2007.
 7. Howard D., Bronze Age Military Equipment, South Yorkshire, 2011.
 8. Kristiansen, K., Larsson, T. B., The Rise of Bronze Age Society, Cambridge, 2005.
 9. Peroni R., „Protostoria dell Italia continentale. La penisola italiana nell eta dell bronzo e del ferro”, u: PCIA, 9, 1989.
 10. Rankin, D., Celts and the Classical World, London, 1996.
 11. Stošić J. P. (Hrsg.), Antički Grci na tlu Hrvatske, Zagreb, 2010.
 12. Winter, H. E., A History of the Celts, East Sussex, 2004.

Šifra predmeta: FIL ARH 124	Naziv predmeta: Arheološki praktikum 2		
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: 4; druga studijska grupa ECTS 2
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Vježbe 2	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvesti studente u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom upoznati ih s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja iz brončanog i željeznog doba.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none">1. Uvod: Osnove terenskog arheološkog istraživanja.2. Nastanak arheoloških nalazišta3. Razvoj tehnika iskopavanja4. Istraživanja koja prethode iskopavanju5. Proces iskopavanja - metode6. Proces iskopavanja – alat7. Iskopavanja sitnih i krhkih nalaza8. Iskopavanja vodom natopljenih nalaza i grobova9. Zaštitna iskopavanja10. Prepoznavanje i bilježenje ostataka11. Arheološka dokumentacija - I12. Arheološka dokumentacija - II13. Arheološka fotografija14. Interpretacija podataka		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none">- Student će usvojiti osnovno znanje o arheološkim iskopavanjima i metodama arheološkog iskopavanja- znati osnove terenskog arheološkog rada- moći da prepozna u kojim situacijama je potrebno se konsultovati sa predstavnicima drugih naučnih disciplina (geolozi, doktori, metalurzi, i sl.) <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none">- Student će znati osnove obrade materijala na terenu- Student će prepoznati arheološki materijal na terenu prilikom iskopavanja <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none">- Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene		

	<p>tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa</p> <p>- moći bilježiti arheološki materijal prilikom iskopavanja</p>																				
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Parcijalna provjera znanja</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
Literatura²:	Obavezna:																				

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

1. Barker, Ph., Tehnike arheološkog iskopavanja, Katalozi i monografije 8, Split, 2000.
2. Greene, K., Archaeology, An Introduction, London, 2001.
3. Harris, E. C., Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989.
4. Renfrew, C., Bahn, P., Archaeology (Theories, Methods and Practice), London, 2000.
5. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001.
6. Srejović D., Arheološki leksikon, Beograd 1997
7. Arheološki leksikon BiH, Sarajevo 1988.

Dopunska:

1. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000.
2. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999.
3. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987.
4. Orton, C., Sampling in Archaeology, Cambridge, 2001.

Šifra predmeta: FIL LAT 101	Naziv predmeta: Osnove latinskog jezika II.		
Ciklus: I.	Godina: I.	Semestar: 2.	Broj ECTS bodova: 2/3
Status: obvezan		Ukupan broj sati (tjedno): 2 Predavanja: 1 Vježbe: 1	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i suradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Nema. (za polaganje ovog predmeta potrebno je položiti predmet <i>Osnove latinskog jezika I.</i>)		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none">- Upoznati studente s izuzecima u deklinaciji imena i složenijim glagolskih oblicima;- Osposobiti studente za pravilno korištenje rječnika i gramatike u prevođenju gramatički zahtjevnijih tekstova;- Upoznati studente s povijesno-kulturnim sadržajima nužnim za razumijevanje okvira nastanka i razvoja rimske civilizacije i klasičnog latinskog jezika.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po tjednima se utvrđuje uvažavajući osobitosti organizacijskih jedinica)	<ol style="list-style-type: none">1. Morfologija (komparacija pridjeva; tvorba i komparacija priloga; zamjenice; brojevi; vremena perfektne i participske osnove; jednostavnije sintaktičke konstrukcije)2. Povijesno-kulturni sadržaj (proces adaptacije latinskog alfabeta; važniji događaji s kraja Republike: građanski ratovi, ratovi s Karthagom; rimska satira; važnije osobe iz političke povijesti i književnosti, s naglaskom na posljednja stoljeća Republike i početak Carstva; rimske filozofske škole; neknjiževni dokumenti latinskog jezika (poznatiji epigrafski spomenici); odnos klasičnog i vulgarnog latineta; postanak romanskih jezika)		
Ishodi učenja:	Znanje: <u>nabrojati</u> morfološke kategorije latinskog glagola; <u>nabrojati</u> osnovne sintaktičke konstrukcije; <u>navesti</u> važnija imena i događaje s kraja Republike i početka Carstva. Vještine: <u>primijenti</u> deklinacijske i konjugacijske završetke na zadanim primjerima; <u>prepoznati</u> , u tekstu <u>označiti</u> i <u>imenovati</u> sve imenske i glagolske oblike; <u>analizirati</u> latinsku rečenicu jednostavnijih sintaktičkih konstrukcija. Kompetencije: <u>prevesti</u> složenije tekstove; <u>pokazati</u> postupak prevođenja latinske rečenice; <u>usporediti</u> glagolski sustav latinskog s onime u materinjem jeziku; <u>integrirati</u> povijesni i civilizacijski kontekst; <u>prepoznati</u> vrijednosti		

UNIVERZITET U SARAJEVU – Upisati naziv fakulteta/akademije OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 2 od 2

	antičke baštine kao temelja evropske kulture i civilizacije.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja, prezentacije, rad u paru, rad u grupama, rasprave
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Bodovno vrednovanje aktivnosti na nastavi i izrade zadaća, pismene i usmene provjere znanja tijekom semestra, završni ispit.
Literatura²:	<p>Obvezna: GORTAN, V., GORSKI, O., PAUŠ, P., <i>Elementa Latina</i>, Školska knjiga, Zagreb (sva izdanja); ÖRBERG, H. H., <i>Lingua Latina per se illustrata (pars prima): Familia Romana</i>, Grenaa (repr. 2003.).</p> <p>Dopunska: DIVKOVIĆ, M., <i>Latinsko-hrvatski rječnik</i>, Naprijed, Zagreb (sva izdanja); GREČL, D., <i>Iove regnante: ogledi iz antičke mitologije, religije i književnosti</i>, Latina et Greca, Zagreb, 2019; MAREVIĆ, J., <i>Riznica latinskog jezika</i>, Zagreb, 1997; MUSIĆ, A., <i>Nacrt grčkih i rimskih starina</i>, Zagreb, 1942; ŽEPIĆ, M., <i>Latinsko-hrvatski rječnik</i>, Zagreb (sva izdanja); Sukladno sastavu pojedine grupe, nastavnik preporuča dodatnu literaturu svakom studentu posebno.</p>

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL GRK 182		Naziv predmeta: Osnove grčkog jezika II	
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS bodova: 3, arheologija i druga studijska grupa 2
Status: obvezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja 1 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema. Za polaganje ovog predmeta potrebno je položiti <i>Osnove grčkog jezika I</i> .		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Pravilno čitanje i pisanje grčkih riječi te prepoznavanje i točna analiza morfoloških oblika unutar grčkog konjugacijskog i deklinacijskog sustava; na temelju toga snalaženje u predočenom grčkom tekstu, razumijevanje sadržaja i sposobnost samostalnog prijevoda jednostavnih rečenica na materinji jezik.		
Tematske jedinice:	Nastavlja se s tumačenjem i uvježbavanjem morfologije nominalnih tvorbi u grčkom jeziku: deklinacija i upotreba zamjenica i brojeva. Morfološke kategorije grčkog glagola; Uvježbava se korektno čitanje i pisanje grčkih riječi i prepoznavanje oblika prema osnovi i nastavku. U prevođenju i gramatičkoj analizi zadanog teksta stavlja se naglasak na određivanju oblika pojedinih glagolskih osnova. Teme: Uvod u III. deklinaciju, guturalne i labijalne osnove s osobitostima, dentalne osnove i osobitosti, <i>verba contracta</i> , osnove na <i>-nt</i> , particip prezenta, imenice i pridjevi osnova na <i>-n</i> , pridjevi s osobitom deklinacijom.		
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none">• primijeniti pravila o pisanju, čitanju i naglašavanju grčkih riječi• prepoznati morfološke oblike deklinacijskog i konjugacijskog sustava prema osnovi i nastavku• morfološki i sintaktički analizirati tekst na grčkome jeziku• prevesti grčki tekst na materinji jezik• prepoznati i opisati specifične kontekstualne, sadržajne i jezične osobine zadanih tekstova• proširiti i razviti upotrebu grčkog vokabulara		
Metode izvođenja nastave:	Usmeno izlaganje, PowerPoint prezentacija, pisanje, diskusija, čitanje i rad na tekstu.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Kontinuirana provjera znanja (pismene provjere znanja gramatike i vokabulara, izrada zadaća); ocjenjivanje aktivnosti; usmeni ispit na kraju semestra.		

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 2 od 2

Literatura²:	<p>Obvezna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Martinić-Jerčić, Z. – Matković, D., <i>Prometej</i>: udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja, Školska knjiga, Zagreb, 2003; • Musić, A. – Majnarić, N., <i>Gramatika grčkog jezika</i>, Školska knjiga, Zagreb, ¹⁴1996; <p>Dopunska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dukat, Z., <i>Gramatika grčkog jezika</i>, Školska knjiga, Zagreb (bilo koje izdanje); • Sabadoš, Dionizije; Sironić, Milivoj; Zmajlović, Zvonimir. <i>Grčka vježbenica</i>. Zagreb: Školska knjiga, 2005. • Senc, S., <i>Grčko-hrvatski rječnik</i>, Naprijed, Zagreb (višekratno pretiskivano).
--------------------------------	--

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: ANG 106	Naziv predmeta: Engleski jezik 2 opći predmet		
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: 2	Broj ECTS bodova: 2
Status: obavezni		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja 1 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Položen Engleski jezik 1 (ANG 105)		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osnovni cilj nastavnog predmeta je produbljanje postojećeg znanja i priprema studenata za samostalan rad na tekstovima iz struke i pospješivanje komunikacijskih vještina s posebnim fokusom na upravni i neupravni govor, relativne rečenice, kondicionalne rečenice i pasiv.		
Tematske jedinice:	Kolegij se sastoji iz tri međusobno povezane cjeline: pregled gramatike engleskog jezika na nivou vrsta riječi i sintagme s posebnim osvrtom na engleski jezik struke, pregled gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture, te razumijevanje tekstova. Nastava u vezi sa ponavljanjem pregleda gramatike zamišljena je u vidu predavanja i vježbi na sljedeće tematske cjeline: 1. Pregled gramatike; 2. Kondicionalne rečenice; 3. Pasiv; 4. Upravni i neupravni govor; 5. Relativna rečenica. Sve tematske cjeline podrazumijevaju obradu sa aspekta specifičnosti podjela, osobina, tvorbi, pravilnosti-nepravilnosti i sl. Nastava za treći segment kolegija (razumijevanje teksta i diskusija o tekstu) vrši se isključivo na satima vježbi. Težište vježbi usmjereno je ka pronalaženju glavne ideje teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta.		
Ishodi učenja:	Znanje produbljanje teorijskih znanja iz gramatike i leksike engleskog jezika usvojenih na predmetu Engleski jezik 1 kontrastivno analiziranje gramatičkih struktura u kontekstu struke Vještine ovladavanje upotrebom odgovarajućeg oblika riječi i odgovarajuće riječi ovladavanje upotrebom odgovarajućeg glagolskog oblika transformiranje rečenične konstrukcije u rečenične konstrukcije istog ili sličnog značenja Kompetencije integriranje usvojenih teorijskih znanja u svakodnevni govorni ili pisani engleski jezik istraživanje osobnosti engleskog jezika u kontekstu struke		
Metode izvođenja nastave:	predavanja, vježbe		
Metode	Provjera znanja i praćenje rada studenta se vrši vrednovanjem svakog oblika aktivnosti		

Adnan G

provjere znanja sa strukturom ocjene¹:

i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prva provjera znanja (Grammar)	30	30
2.	Test provjere znanja vokabulara 1 i 2	20	20
3.	Završna provjera znanja (Grammar and Language in Use)	50	50
4.			
5.			
Ukupno: 100 bodova			100%

Literatura²:

Obavezna:

Raymond, M. (2004). *English Grammar in Use*, 3rd edition. Cambridge: Cambridge University Press.

Jones, L. (1990). *Progress to First Certificate*. Cambridge: Cambridge University Press. (odlomci)

Dodatna:

*Kompilacija tekstova dostupna studentima u elektronskoj ili printanoj formi koja se priprema za svaki odsjek posebno.

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Šifra predmeta: FIL GER 104		Naziv predmeta: Njemački jezik 2	
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS bodova: 2
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja 1 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je da studenti usvoje jezične konstrukcije njemačkog jezika koje se najčešće pojavljuju u znanstvenim tekstovima, pojedine kombinacije takvih konstrukcija, a naposljetku i određenu količinu leksika njemačkog jezika svojstvenog društvenim i humanističkim znanostima.		
Tematske jedinice:	Shematske konstrukcije u znanstvenim tekstovima: 1. subjekat + oblik glagola <i>sein</i> + imenski dio predikata 2. subjekat + punoznačni glagol 3. pasiv prezenta 4. glavna + atributska rečenica 5. glavna + vremenska rečenica, prošireni atribut u njemačkim znanstvenim tekstovima, sastavne, rastavne i suprotne nezavisno složene rečenice u znanstvenim tekstovima, kratice u njemačkim znanstvenim tekstovima, leksik društvenih i humanističkih znanosti u njemačkom jeziku, formule u funkciji organizacije teksta u njemačkom jeziku.		
Ishodi učenja:	Znanje: studenti će obogatiti vokabular sa leksikom svojstvenim društvenim i humanističkim znanostima koje studiraju, usvojiti će nove jezične konstrukcije svojstvene znanstvenim tekstovima. Vještine: studenti će podići vlastitu razinu razumijevanja znanstvenih i stručnih tekstova društvenih i humanističkih znanosti na njemačkom jeziku. Kompetencije: student će moći razlikovati znanstveni tekst na njemačkom jeziku od neznanstvenog i moći će ocijeniti njegovu primjenjivost na rješavanje određenih zadataka.		
Metode izvođenja nastave:	Prezentiranje teksta, potom prezentiranje jezičnih konstrukcija izdvojenih iz njihovog jezičnog okruženja, naposljetku vježbe tvorbe rečenica uz pomoć dobivenog jezičnog materijala.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene ¹ :	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:		

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

	<ul style="list-style-type: none">• obaveznim izlaskom na polusemestralni test u osmoj sedmici (50% udjela u ocjeni)• izlaskom na završni ispit (50% udjela u ocjeni)
Literatura²:	Obavezna: 1. Gerhard Helbig / Joachim Buscha. (2000) Leitfaden der deutschen Grammatik. Langenscheidt Dopunska:

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ROM 103	Naziv predmeta: Francuski jezik II		
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS bodova: 2
Status: opći		Ukupan broj sati (sedmično): 2 1P+1V	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je usvajanje osnovnih znanja iz francuskog jezika i upoznavanje s njegovom strukturom s naglaskom na usmenu komunikaciju.		
Tematske jedinice:	Na nastavi se obrađuju osnovne tematske cjeline koje student treba poznavati kako bi ovladao pismenom i usmenom komunikacijom u svakodnevnicima (hobiji, profesije, ukusi, ishrana, kulturne aktivnosti, putovanje, stilovi odijevanja).		
Ishodi učenja:	Nakon odslušanog semestra na ovom predmetu, studenti će biti sposobni da: 1. razumiju vrlo jednostavne fraze i rečenice iz svakodnevnog govora koje su jasno i sporo izgovorene i/ili popraćene vizuelnim sadržajima 2. verbalno ili neverbalno reaguju na vrlo jednostavna pitanja o sebi, svojoj porodici i neposrednom okruženju te odgovaraju na kratka i jednostavna pitanja 3. daju vrlo jednostavne informacije o sebi 4. čitaju i razumiju vrlo jednostavan tekst sa bliskim temama 5. popune kraći formular, upitnik, odgovore na vrlo jednostavnu poruku i napišu jednostavnim vokabularom razglednicu. Očekivani jezički nivo na kraju odslušanog semestra po ZEROJ-u je A1.2.		
Metode izvođenja nastave:	Frontalni, interaktivni pristup i komunikativni pristup. Individualni i grupni rad kao i rad u paru. Vježbe razvijanja pismenog i usmenog izražavanja i razumijevanja, strukturalne vježbe.		
Metode provjere znanja sa	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:		

strukturu
ocjene¹:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Test A1.2. (prvi dio)		30%
2.	Test A1.2. (drugi dio)		30%
3.	Usmeni ispit		30%
4.	Prisustvo i aktivnost		10%
Ukupno:		100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- obavezno prisustvo uz maksimalno tri odsustva po semestru
- aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra
- parcijalna provjera znanja polovinom semestra (test 1)
- završna provjera znanja koja obuhvata materiju koju student nije polagao na prvoj provjeri znanja (test 2)

nakon položena oba testa studenti pristupaju usmenom ispitu
Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura²:

Obavezna:

1. Udžbenik *Alter Ego A1+* (nivoi A1 i A2) (grupa autora).
2. Horetzky, Edita, *Précis pratique de grammaire française*, Školska knjiga, Zagreb, 1990.

Dopunska:

Dotatna literatura će studentima biti podijeljena na nastavi.

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Adnan R.

Šifra predmeta: FIL SLA 104	Naziv predmeta: Ruski jezik 2 (opći predmet)		
Ciklus: 1.	Godina: 1.	Semestar: 2	Broj ECTS kredita: 2
Status: opći	Ukupan broj sati (sedmično): 2 1P; 1V		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osnovni cilj programa je ovladavanje ruskim jezikom na elementarnom nivou kao i savladavanje određenih govornih modela. Tokom semestra cilj je također razvijanje komunikacijskih jezičkih kompetencija i služenje ruskom stručnom literaturom: rječnicima i gramatikama.		
Tematske jedinice:	Imenice na <i>-ия</i> . Nazivi država. Glagolski vid; prošlo vrijeme. Prošlo vrijeme povratnih glagola. Pridjevi u jednini. Upitna zamjenica <i>какой</i> . Imenice u množini, kategorija živo/neživo u množini. Upitne zamjenice <i>кто</i> i <i>что</i> . Padeži ličnih zamjenica. Glagoli na <i>-овать/-евать</i> (prezent i perfekat). Upotreba glagola <i>интересоваться</i> . Pridjevi u množini. Predikativ <i>должен</i> . Strane svijeta. Perfekat glagola <i>идти, пойти, найти</i> . Glagol <i>мочь</i> . Imperativ. Osnovni brojevi od 70 do 199. Genitiv množine imenica. <i>Много, мало, несколько</i> . Opisivanje stana/ sobe. Buduće vrijeme. Razgovor o budućnosti, razgovor o rasporedu časova i omiljenim školskim predmetima. Glagoli <i>есть, пить, играть</i> . Razgovor o hrani. Rečenica s veznikom <i>который</i> . Izražavanje mišljenja, slaganja/ neslaganja.		
Ishodi učenja:	Znanje: Razumijevati značenja odabranog i obrađenog leksičkog minimuma; Vještine: Uočavati i praktično primjenjivati pravila izgovora ruskih riječi, rečeničnih konstrukcija i intonacija; Kompetencije: Primijeniti osnovne komunikacijske modele u odgovarajućim situacijama; Samostalno pisati kraće eseje koristeći naučena pravila ruske gramatike; Čitati, prevoditi i analizirati tekstove na ruskom jeziku u skladu s obrađenim materijalima		
Metode izvođenja nastave:	Prilikom objašnjavanja gramatičkih pravila u nastavi se koristi direktni metod. Postavljaju se pitanja i dobijaju odgovori, dopunjavaju rečenice, formiraju se dijalozi po uzoru na model. Gramatika se usvaja i u kontekstu komunikacijskih struktura – čitanje, slušanje, razumijevanje odabranih tekstova. Pisanje, čitanje, rad studenata na tabli, razgovori. Kombinuju se audio-lingvalna i audio-vizuelna metoda, gdje se uz uvodni tekst daje slika (ili niz slika), uz pomoć koje se razvija dijalog/priča. Po potrebi se, za realizaciju ovih metoda, koriste savremeni elektronski uređaji		

(projektor, kompjuter).

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Polusemestralni ispit	25	25
2.	Završni ispit pismeni	25	25
3.	Završni ispit usmeni	25	25
4.	Redovni dolasci	8	8
5.	Aktivnost na času, zadaci, domaće zadaće	17	17
Ukupno: 100 bodova			100%

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Za elemente pod 1 i 2 predviđen je pismeni test, za koji se izračunava broj bodova i procenat (prema Skali koja vrijedi za sve ispite), a zatim se izračunava koliko taj procenat podrazumijeva bodova prema skali ocjenjivanja;
- pod 3 – usmeni ispit – čitanje i prijevod teksta (10 bodova), razgovor na zadanu temu (5 bodova), rječnik i brzalice (10 bodova), (maksimalno 25 bodova).
- Student ima pravo na tri izostanka i u tom slučaju dobija (6 bodova); maksimalan broj bodova dobija bez izostanaka.
- Studentima se boduju zadaće (maksimalno 10 bodova) i aktivnost na času (7).
- Svi se bodovi sabiraju i zaključuje ocjena.

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura²:

Obavezna:

1. S. A. Havronina, L. A. Harlamova (2008) Russkij jazyk: leksiko-grammatičeskij kurs dlja načinajuščih: [učebnoe izdanie], 7-e izd., stereotipnoe, Drofa : Russkij jazyk Media, Moskva.

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Dopunska:

1. B. Tošović (1990) Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom. Sarajevo.
2. Vera Hruš. (1997) Sputnik – Udžbenik ruskog jezika za srednjoškolce i odrasle početnike. Zagreb.
3. N. Ju. Shvedova, gl. red. (1980) Russkaja grammatika. Tom I. Nauka, Moskva.
4. Rječnici dostupni na: <http://gramota.ru/slovari/>

Šifra predmeta: FIL BHS 102	Naziv predmeta: Bosanski jezik 2 / Hrvatski jezik 2 / Srpski jezik 2 (opći predmet)		
Ciklus: I	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: Hist. 2, Arh. 2, Hist. umj. 1(1), Komp. knjiž. 2
Status: Obavezni		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja: 1 Vježbe: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je predmeta da kod studenata učvrsti svijest o potrebi za kontinuiranim radom na usavršavanju vlastitog jezičkog izraza te da im olakša pisanje tekstova naučnim stilom sa što manje pravopisnih, gramatičkih i stilskih grešaka.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Raslojavanje jezika2. Funkcionalno raslojavanje jezika3. Osnovne osobine naučnog funkcionalnog stila4. Osnovne vrste naučnih tekstova5. Citiranje, parafraziranje i plagijat6. Izrada bibliografije7. Kompozicija naučnog rada. Esej8. Polusemestralna provjera znanja studenata9. Riječ. Vrste riječi10. Osnove učenja o rečenici. Prosta rečenica11. Sastav proste rečenice12. Složena rečenica. Nezavisnosložene rečenice13. Zavisnosložene rečenice14. Vezani tekst15. Red riječi		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će usvojiti bogata znanja o raslojavanju jezika i naučnom funkcionalnom stilu. Vještine: Nakon položenog ispita studenti će biti u stanju objasniti osnove učenja o raslojavanju jezika, opisati osnovne osobine funkcionalnih stilova, opisati naučni funkcionalni stil i njegove žanrove te uspoređivati različite tekstove i vrednovati jezička sredstva koja su u njima upotrijebljena. Kompetencije: Uspješni će studenti moći u vlastitim tekstovima izbjeći veće gramatičke, pravopisne i stilske greške.		
Metode	Predavanja se izvode usmeno te pomoću multimedijalnih sredstava. Na		

izvođenja nastave:	vježbama se posebna pažnja posvećuje izradi zadataka koji su pokazatelj stvarnog razumijevanja prezentiranih teorijskih postavki.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="406 481 1404 705"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>parcijalni ispit</td> <td>40</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>aktivnost</td> <td>10</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>završni ispit</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Ukupno:</td> <td>100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polusemestralni ispit – pismeno, prema rasporedu ispita • Aktivnosti na nastavi – pismeno ili usmeno, samoinicijativno ili na poticaj nastavnika ili asistenta, isključivo na nastavi • Završni ispit – pismeno, prema rasporedu ispita <p>Da bi uspješno završili predmet i dobili ocjenu, studenti moraju položiti i polusemestralni i završni ispit, odnosno i na jednoj i na drugoj provjeri steći 55% od mogućeg broja bodova.</p> <p>Napomene</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vanredni studenti mogu steći bodove za aktivnost i u terminima konsultacija ili posebnim terminima namijenjenim vanrednim studentima (radne subote). 2. Studenti kojima maternji jezik nije bosanski, hrvatski, srpski ili crnogorski mogu završiti obaveze prema ovom predmetu tako što će uraditi nastavne i ispitne obaveze prikladne za one koji jezik uče kao strani, o čemu će se na vrijeme dogovoriti s nastavnikom i asistentom. <p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95–100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85–94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75–84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65–74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uvjete, nosi 55–64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uvjete, manje od 55 bodova. 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	parcijalni ispit	40	30%	2.	aktivnost	10	20%	3.	završni ispit	50	50%	4.	Ukupno:	100 bodova	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	parcijalni ispit	40	30%																		
2.	aktivnost	10	20%																		
3.	završni ispit	50	50%																		
4.	Ukupno:	100 bodova	100%																		

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Literatura²:

Obavezna:

Milorad Radovanović, Sociolingvistika, Novi Sad, 1986.

Marina Katnić-Bakaršić, Stilistika, Sarajevo, 2001.

Dževad Jahić, Senahid Halilović, Ismail Palić, Gramatika bosanskoga jezika, Zenica, 2000. ili

Josip Silić, Ivo Pranjković, Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta, Zagreb, 2005. ili

Živojin Stanojčić, Ljubomir Popović, Gramatika srpskog jezika: Udžbenik za I, II, III i IV razred srednje škole, Beograd, 2004.

Dopunska:

Umberto Eko, Kako se piše diplomski rad, Beograd, 2000.

Kvalitetni jezički i stilski priručnici

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL ARH 236		Naziv predmeta: Neolit i eneolit Bosne i Hercegovine i okruženja	
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS kredita: 6 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja: 2 Vježbe: 1 Seminar: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studenta s najvažnijim neolitičkim i eneolitičkim lokalitetima na prostoru Bosne i Hercegovine kako bi se pravilno shvatio proces života na bosanskohercegovačkom prostoru u razdoblju neolita i eneolita.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Opće klimatološke, geološke i kulturne prilike na prostoru Bosne i Hercegovine i okruženja u ranom neolitu;2. Starčevačka kultura: prostor rasprostiranja, keramička i litička proizvodnja, ekonomske i religijske prilike. Impresso kultura: prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa jadranskim primorjem;3. Starčevo – impresso kultura, prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama;4. Srednji neolit Bosne: kakanjska kultura - prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama.;5. Istočnobosanska varijanta vinčanske kulture; prostor rasprostiranja, keramička i litička proizvodnja, ekonomske i religijske prilike.6. Srednji i kasni neolit Hercegovine7. Prodor danilske kulture u Hercegovinu i njen odnos sa kulturama u Bosni.8. Kasni neolit Bosne i Hercegovine i okruženja – opće značajke;9. Sopotska kultura10. Butmirska kultura - prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama11. Keramička i litička proizvodnja butmirske kulture. Ekonomske i religijske prilike butmirske kulture.12. Umjetnost istočnobosanske varijante vinčanske kulture i butmirske kulture s posebnim osvrtom na idolooplastiku.		

	<p>13. Hvarsko – lisičićka kultura u Hercegovini - prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama, jadranskim primorjem i kulturama sa prostora centralne Bosne</p> <p>14. Opće klimatološke, geološke i kulturne prilike na prostoru BiH na prijelazu iz neolitika u eneolitik</p>												
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Znanje:</i> Student će usvojiti osnovno znanje o neolitu i eneolitu Bosne i Hercegovine i okruženja, te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. • <i>Vještine:</i> Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici arheologije neolita i eneolita Bosne i Hercegovine i okruženja • znati prepoznati i razlikovati neolitski od eneolitskog arheološkog materijala pronađenom na području Bosne i Hercegovine i okruženja • <i>Kompetencije:</i> Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa • student će znati navesti nabitnije neolitske i eneolitske kulture sa područja Bosne i Hercegovine i okruženja, te njima istovremene pojave u susjednim zemljama 												
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> – Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. – Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. 												
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="560 1727 1409 1930"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Izrada rada na zadanu</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Izrada rada na zadanu	10	10
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)										
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10										
2.	Izrada rada na zadanu	10	10										

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	temu		
3.	Parcijalna provjera znanja	40	40
4.	Završna provjera znanja	40	40
Ukupno:		100 bodova	100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivnost tokom nastavnog procesa:
Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa
- Izrada seminarskog rada na zadanu temu
- Parcijalna provjera znanja:
Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa
- Završna provjera znanja:
Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra.

Literatura²:

1. Benac, A., Završna istraživanja u pećini Hrustovači, Glasnik Zemaljskog muzeja, Sarajevo, 1948.
2. Benac, A., Neolitsko naselje u Lisičićima kod Konjica, Sarajevo, 1958.
3. Benac, A., Studije o kamenom i bakarnom dobu u sjeverozapadnom Balkanu, Sarajevo, 1964.
4. Benac, A., Obre II – neolitsko naselje butmirske kulture na Gornjem polju, u: Glasnik Zemaljskog muzeja, n.s., XXVI, Sarajevo, 1971.
5. Benac, A., Obre I – neolitsko naselje starčevačko-impreso i kakanjske kulture na Raskršću, u: Glasnik Zemaljskog muzeja, n. s., XXVII-XXVIII, Sarajevo, 1973.
6. Čović, B., Od Butmira do Ilira (poglavlja o neolitiku i eneolitiku), Sarajevo, 1976.
7. Čović, B., Velika gradina u Varvari, u: Glasnik Zemaljskog muzeja, n.s. XXXII, Sarajevo, 1978.
8. Grupa autora: Kulturna istorija Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1986.
9. Marijanović, B., Eneolitik i eneolitičke kulture u Bosni i Hercegovini, Mostar, 2003.
10. Praistorija jugoslavenskih zemalja, II i III. Sarajevo, 1979. (tu

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

je navedena sva potrebna literatura)

11. Grupa autora, Okolište 1 – Untersuchungen einer spätneolithischen Siedlungskammer in Zentralbosnien, Neolithikum und Chalkolithikum in Zentralbosnien 1, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 228 (Bonn 2013)

12. Robert Hofmann, Okolište 2 – Spätneolithische Keramik und Siedlungsentwicklung in Zentralbosnien, Neolithikum und Chalkolithikum in Zentralbosnien 2, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 243 (Bonn 2013)

Dopunska:

1. Batović, Š., Stariji neolit u Dalmaciji, Zadar, 1966
2. Marković, Č., Neolit Crne Gore, Beograd, 1985.
3. Novak, G., Grapčeva spilja, Zagreb, 1955.
4. Marijanović, B., Ravlića pećina, Mostar 2012.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 4

Šifra predmeta: FIL ARH 237		Naziv predmeta: Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1	
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS kredita: 6 Druga studijska grupa ECTS 4
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 5 Predavanja 2 Vježbe 1 Seminar 2	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:		Položen ispit iz predmeta Metalno doba	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Upoznati studente s najvažnijim brončanodobnim kulturama zemalja jugoistočne Evrope i zapadnog Balkana koje su s onima koje su se razvijale na prostoru današnje Bosne i Hercegovine činile jedinstveno kulturno područje. Početak brončanog doba i različite teorije o porijeklu brončanodobnih populacija zapadnog Balkana (teorije o prapostojbini, porijeklo, jezik, značenje). Razvoj kultura brončanog doba, metalurgija i upotreba metala, drugi vidovi ostataka materijalne kulture zajednica brončanog doba na zapadnom Balkanu te njihova duhovna kultura i sepulkralni kultovi. Kontakti sa podunavskim, egejskim i italjskim područjem.	
Tematske jedinice:		<ol style="list-style-type: none">1. Najvažnije brončanodobne kulture jugoistočne Evrope i zapadnog Balkana.2. Različite teorije o porijeklu brončanodobnih populacija zapadnog Balkana.3. Kulturne promjene u brončanom dobu Evrope.4. Bosna i Hercegovina kao tranzitno područje ovog dijela Evrope i njena uloga u oblikovanju brončanog doba Balkanskog prostora.5. Kontakti s podunavskim, egejskim i italjskim područjem.6. Ostaci materijalne kulture nakon drugog milenija p. n. e.7. Geneza kultura brončanog doba od završetka eneolita do početka željeznog doba nakon turbulencija krajem prvog milenija p. n. e.8. Ostaci materijalne kulture zajednica brončanog doba na zapadnom Balkanu; duhovna kultura i sepulkralni kultovi.9. Cetinska kulturna grupa.10. Posuška kulturna grupa.11. Glasinačka kulturna grupa ranog i srednjeg brončanog doba.12. Glasinačka kulturna grupa kasnog brončanog doba.13. Fenomen ostava kasnog brončanog doba Bosne i Hercegovine i susjednih zemalja.14. Kontakti Bosne i Hercegovine i susjednih zemalja u brončanom dobu.	

<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će biti upoznat sa najvažnijim kulturnim pojavama bronzanog doba na području Bosne i Hercegovine i zapadnog Balkana - Student će znati osnovni tok razvoja metalurgije bronzanog doba na zapadnom Balkanu <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici bronzanog doba Bosne i Hercegovine <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa - Student će znati opisati različite teorije porijekla bronzanodobnih populacija zapadnog Balkana - Student će moći opisati osnovne karakteristike duhovne i sepulkralne kulture bronzanog doba na području zapadnog Balkana 																
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 																
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="614 1646 1332 1904"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Izrada rada na zadanu temu</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Parcijalna</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10	3.	Parcijalna	40	40
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)														
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10														
2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10														
3.	Parcijalna	40	40														

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

	provjera znanja		
4.	Završna pro jera znanja	40	40
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Aktivnost tokom nastavnog procesa:
Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa
- Izrada rada na zadanu temu:
Pisanje rada o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa
- Parcijalna provjera znanja:
Pismena i usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa
- Završna provjera znanja:
Pismena i usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra

Literatura²:

Obavezna:

1. Garašanin, M., Praistorija Srbije, Tom I, Beograd, 1973.
2. Govedarica, B., Rano bronzano doba na području istočnog Jadrana, Djela ANUBiH LVIII, CBI, Sarajevo, 1989.
3. Mirić M. (Hrsg.) Povijest umjetnosti u Hrvatskoj, Prapovijest, Zagreb, 1998.
4. Praistorija jugoslavenskih zemalja, knjige III, IV, Sarajevo, 1979.
5. Saveljić-Bulatović L. i Lutovac P., Zlatno doba Crne Gore, Podgorica, 2003.
6. Stošić J. P. (ed.), Simbol Boga i kralja, Prvi europski vladari, Zageb, 2006.
7. Vinski-Gasparini K., Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj, Zadar, 1973.

Dopunska:

1. Benac, A. „Prediliri, Protoiliri, Prailiri”, u: Balcanica, VIII, Beograd, 1977.
2. Benac, A., Čović, B., Glasinac, I, II, Sarajevo 1956, 1957.
3. Benac, A., Praistorijski tumuli na Kupreškom polju, Sarajevo, 1986.
4. Čović, B. (Ed.), Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1988.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

5. Čović, B., Od Butmira do Ilira, Sarajevo, 1976.
6. Durman, A., „Metalurgija vučedolskog kulturnog kompleksa”, u: Opuscula archaeologica, 8, Zagreb, 1983.
7. Jovanović, B., Metalurgija eneolitskog perioda Jugoslavije, Beograd, 1971.

Šifra predmeta: FILARH 202	Naziv predmeta: Arheologija Grčke i Rima 1		
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS kredita: 5 druga studijska grupa ECTS 4
Status: Obavezni		Ukupan broj sati (sedmično): 5 Predavanja 2 Seminae 1 Vježbe 2	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente osnovama grčko-helenske civilizacije, koja je jedna od temeljnih kultura koja su obilježila prostor Evrope ali i svijeta.		
Tematske jedinice: (po potrebi planirano izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)		Kratki historijat antičkih Grka – prapovijesni Kikladi	
		Materijalni ostaci Kiklada Formiranje grčkih gradova država Počeci kolonizacije	
		Grčka slikana keramika – osnove, historijat, značaj i rasprostranjenost	
		Polipskopska podjela – vaze protogeometrijskog i geometrijskog stila, nastanak, motivi, stil	
		Orijentalizirajući i crnofiguralni stil, nastanak, stil, motivi	
		Atička crnofiguralna keramika	
		Crvenofiguralna keramika	
		Polusemestralna provjera znanja studenata	
		Slikana keramika IV stoljeća i helenistička keramika Grčke državne starine	

		Ratne starine i pomorstvo antičkih Grka
		Predmeti svakodnevne upotrebe, odjelo, pokop, brak Grčka religija i kultovi
		Grčka monumentalna arhitektura i skulptura I
		Grčka monumentalna arhitektura i skulptura II
		Delfi, Olimpija, Atena, Sparta Helenizam i kraj grčke civilizacije
		Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
		Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu
Ishodi učenja:		<p><i>Znanje:</i> U toku izvođenja nastavnog procesa studenti će usvajati informacije i znanja iz grčko-helenističkog kulturnog kruga, upoznavati se sa materijalnom kulturom antičkih Grka.</p> <p><i>Vještine:</i> Ishodi učenja odnose se na osposobljavanje budućih arheologa da mogu determinirati karakteristike grčko-helenske kulture, te raspoznati uticaje, trgovačke i druge kontakte, arhitekturu i pokretne nalaze koji su vladali između prostora današnje Bosne i Hercegovine i prostora antičke Grčke.</p> <p>Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Savladavanjem ovih saznanja budućí arheolozi će biti osposobljeni da se susreću i na adekvatan način interpretiraju arheološke pokretne nalaze ovoga kulturno-civilizacijskog kruga. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.</p>
Metode izvođenja nastave:		Nastava se izvodi u formi predavanja i video prezentacije materije koja se obrađuje, kako bi se studentima približila tema.
Metode provjere znanja sa		Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

strukturuom ocjene ¹ :	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45
	2.	Aktivnosti	5	5
	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50
	4.			
	5.			
Ukupno: 100 bodova				100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita.

Literatura²:*Obavezna*

1. Branko Gavella „Istorija umetnosti antičke Grčke“. Beograd, 2002 (ima više izdanja)
2. Aleksandrina Cermanović „Grčke slikane vaze“ Beograd, 1977.
3. August Musić „Nacrt grčkih i rimskih starina“. Zagreb, 1942. (dio koji se odnosi na Grčku str. 3 do str. 105.
4. Luis Mamford „Grad u istoriji“ – od str. 101-do str. 218 – grčki dio, Beograd, 2001 (ima više izdanja)
5. Werner Müller – Gunther Vogel „Atlas arhitekture 1“ od str. 127 do str. 202. Zagreb, 1999.
6. M. Sanader „Arheološke studije i ogledi.“ Zagreb, 2002.
7. Helena Tomas „Prapovijesni Kikladi“. Zagreb, 2016.
8. R. Grevs „Grčki mitovi“. – više izdanja

Dodatna

1. M. Sanader „Kerber u antičkoj umjetnosti“ Zagreb, 1986.
2. Branko Gavella „Fidija, klasična epoha helenske umetnosti“ Beograd, 2006. (ima više izdanja)
3. Marina Miličević – Bradač „Stara Grčka. Grci na Crnome Moru“. Zagreb, 2004.
4. A. Cermanović – D. Srejšević „Rečnik grčke i rimske mitologije“. Beograd, 2004. (ima više izdanja).
5. F. Chamoux „Grčka civilizacija“. Beograd, 1967.
6. F. Durando „Drevna Grčka, zora zapada“. Zagreb, 1999.

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL ARH 230		Naziv predmeta: Historija stare Grčke	
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS bodova: 4 Arheologija i druga studijska grupa 1
Status: Obavezan		Ukupan broj sati: 2 sata sedmično Predavanja 1 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Studenti stiču temeljna znanja iz historije, arheologije i umjetnosti stare Grčke početka II milenijuma prije nove ere do uspostave rimske vlasti na prostorima helenskog svijeta		
Tematske jedinice:	<p>Nastavni predmet „Historija stare Grčke“ izučava historijski razvoj helensko – helenističke civilizacije od ranoga brončanog doba do pada Ptolemeidskog kraljevstva. U tome okviru se bavi sljedećim temama : 1. Upoznavanje studenta sa literaturom. Detaljna historijska topografija prostora koji baštini tekovine grčke civilizacije. 2. Antička grčka historiografija i mitologija. 3. Periodizacija i hronologija grčke historije i civilizacije 4. Kulturno - historijski razvoj Minojske civilizacije 5. Mikena (pismo, umjetnost, religija, arhitektura, vojska), Trojanski rat. 6. Nastanak Ilijade i Odiseje, Homerska Grčka. 7. Arhajska Grčka (nastanak polisa, otkriće politike, početci filozofije). 8. Ekonomsko - politički razvitak Grčke VIII - V st.p.n.e (razvoj Lakedemonije, Atike, Tesalije i Beotije. Grčka kolonizacija obala Crnog mora i jugoistočne obale Sredozemnog mora). 9. Grčko - perzijski ratovi (Uzoroci i povod za rat. Bitka na Maratonskom polju, bitka kod Termopila, Bitka kod Salamine. Posljedice rata.) 10. Život i društvo u klasičnoj grčkoj (Društvo, porodica, prvrada i kultura u historijskom razdoblju vladavine Perikla i robovlasničke demokratije u Atini). 11. Peloponeski rat (Uzroci i povod za rat. Arhimadov rat. Pad Perikla. Opsada Plateje. Operacija kod Pila. Pojava Alkibijada. Sicilijaska ekspedicija. Bitka kod Egospotama.). 12. Posljedice Peloponeskog rata (Vladavina Tridestorice tirana, Bitka kod Leuktre i demokratski pokret na Peloponezu. Jačanje Makedonije). 13. Uspon Makedonije i propast ne zavisnosti grčkih polisa (Filip II, Prvi i Drugi sveti rat. Korinski kongres. Dolazak Aleksandra Velikog na vlast i njegova osvanja). 14. Helenističko razdoblje (Diadosi. Helenistička</p>		

	kraljevstva. Promjene u kulturnom i društvenom životu.).
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Studenti stječu temeljna znanja o helensko – helenističkom svijetu kroz njegovo 2milenijumsko postojanje. Ovladavanje ovim znanjem, studentu omogućava da sustavno razumije kulturološke i historijske procese (razvitke, prožimanja i sinkretiziranja) koji su se odvijali u navedenom periodu na širem Euromediterranskom prostoru. Istovremeno se stiče i znanje o nastavnim metodama u prezentiranju helenske civilizacije.</p> <p>Vještine: Upotreba kritičkog aparata. Rad na izvornoj građi. Nastavne, pedagoške i didaktičke sposobnosti prenošenja znanja o helenskoj civilizaciji.</p> <p>Kompetencije: Sposobnost prezentiranja usvojenih metodoloških odrednica historijske nauke u kontekstu pisanja eseja / seminara /naučnog rada. Motivacija za izučavanje, istraživanje i prezentiranje (i u naučnom, i u stručnom, i u medijskom i u nastavnom smislu) helenske klasične civilizacije.</p>
Metode izvođenja nastave:	Usmeno izlaganje (<i>ex cathedra</i>), prezentacije, kartografija dokumentarni filmovi, referati i razgovori sa studentima u okvirima tematskih cjelina.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Ocjena je rezultat redovitog pohađanja nastave, sudjelovanja u diskusijama i uspjeha na ispitu. Ispit se sastoji od pismenog dijela (u formi eseja) i usmenog dijela.</p> <p>Prisustvo na nastavi 10 bodova = 10 % ocjene Aktivnost na nastavi 10 bodova = 10 % ocjene Esej/referat/seminar 15 bodova = 15 % ocjene Polusestrialni ispit 20 bodova = 20 % ocjene Završni ispit 45 bodova = 45 % ocjene</p> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz maksimalno tri odsustva po semestru. • Aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra • SeminarSKI rad / esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar nastavnih oblasti rimske klasične civilizacije. • Parcijalna provjera znanja polovinom semestra. Usmeni ispit sa gradivom iz prvih sedam tematskih jedinica.

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

	<ul style="list-style-type: none">• Završna provjera znanja. Pismeni i usmeni ispit koji obuhvata materiju iz svih oblasti izučavanja nastavnog predmeta. <p>Napomena: Popis tema za seminarske radove biti će dostupan studentima na web stranici Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.</p> <p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none">a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Grevs R., Grčki mitovi, Beograd, 1969.2. Homer, Ilijada i Odiseja.3. Struve V.V. —Kalistov P., Stara Grčka, izd. VeselinMasleša, Sarajevo, 1959.4. Papazoglu F., Istorija helenizma, Beograd, 1967.5. Papazoglu F. , Istorija helenizma, Vladavina Aleksandra Velikog-Doba dijadoha, Beograd 1995.6. Kreissig H., Povijest helenizma, Zagreb, 1987. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Brujić D., Vodič kroz svet antike, Beograd, 2002.2. Grupa autora, Okfordska istorija Grčke i helenističkog sveta, Beograd, 1999.3. Ranović A.P., Helenizam i njegova istorijska uloga, Sarajevo 1962.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Šifra predmeta: FIL ARH 231	Naziv predmeta: Arheološki praktikum 3		
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS kredita: 5, arheologija i druga studijska grupa 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Vježbe: 2	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet se sastoji iz dva dijela – teorijskog i praktičnog. U teorijskom dijelu student se upoznaje s osnovnim sadržajima arheologije kao struke, s njenim sadržajem i metodama rada, to jest kako se organiziraju terenska istraživanja i šta im prethodi. Praktični dio nastave se izvodi na terenu ili muzeju ili na fakultetu, s tim da studenti sa svojim nastavnicima učestvuju na odgovarajućim iskopavanjima na lokalitetu prahistorijskog (eneolit, bronzano ili željezno doba) sadržaja ili rade na obradi arheološkog materijala iz navedenih perioda. Cilj je uvesti studente u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom upoznati ih s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja na prahistorijskim nalazištima.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Materijalna kultura eneolita• Materijalna kultura bronzanog doba• Materijalna kultura željeznog doba• Materijalna kultura eneolita, boronzanog i željeznog doba ta tlu BiH I• Materijalna kultura eneolita, boronzanog i željeznog doba ta tlu BiH II• Terenska nastava		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o terenskom radu u arheologiji te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane		

	oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.			
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični – terenski rad 			
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Pohađanje nastave	10	10 %
	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %
	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %
	4.	Završni ispit	50	50 %
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Barker, Ph., Tehnike arheološkog iskopavanja, Katalozi i monografije 8, Split, 2000. 2. Greene, K., Archaeology, An Introduction, London, 2001. 3. Harris, E. C., Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989. 4. Renfrew, C., Bahn, P., Archaeology (Theories, Methods and Practice), London, 2000. 5. Arheološki leksikon BiH, Sarajevo 1988. 6. Srejović D., Arheološki leksikon, Beograd 1997. 7. Prahistorija jugoslavenskih zemalja, tom III, IV i V <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000. 2. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999. 3. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987. 4. Orton, C., Sampling in Archaeology, Cambridge, 2001. 5. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FILARH 333	Naziv predmeta: Umjetnost antičkih mozaika na tlu BiH		
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni	Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja 2		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Mozaici su vrlo važan izvor informacija na temelju kojih upoznajemo način života, običajnu praksu, standard, karakter objekta, mitologiju i vjerovanja da li je u pitanju luksuzno privatno zdanje ili javna zgrada.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Pojam mozaika, historijat, pojava		
	Način izrade, konstrukcije, materijali, tipovi mozaika		
	Historijat istraživanja mozaika u Bosni i Hercegovini		
	Primjeri mozaika u Bosni i Hercegovini I		
	Primjeri mozaika u Bosni i Hercegovini II		
	Primjeri mozaika u Bosni i Hercegovini III		
	Mozaici u drugim provincijama Rimskog carstva Grčka		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Mozaici Rima		
	Mozaici Levanta		
Mozaici sjeverne Afrike I			

	<p style="text-align: center;">Mozaici sjeverne Afrike II</p> <p style="text-align: center;">Mozaici evropskih provincija I</p> <p style="text-align: center;">Mozaici evropskih provincija II</p> <p style="text-align: center;">Mozaici evropskih provincija III Ranokršćanski mozaici</p> <p style="text-align: center;">Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)</p> <p style="text-align: center;">Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu</p>																				
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Studenti će dobiti mnogobrojne informacije o mozaičkoj umjetnosti i najvažnijim domaćim i svjetskim lokalitetima gdje su mozaici pronađeni.</p> <p><i>Vještine:</i> Ishodi učenja i usvojene vještine odnose se na osposobljavanje studenata arheologije da mogu pravilno atribuirati ikonografske i dekorativne predstave, te da steknu širi uvid u ovu umjetničku i arheološku formu. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Ujedno ih predmet osposobljava da na adekvatan način reagiraju i smislu tretiranja mozaičkih površina koje pronađu na lokalitetu, obzirom da je na prostoru Bosne i Hercegovine do sada pronađeno preko 50 mozaičkih površina. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjerenje.</p>																				
Metode izvođenja nastave:	Način izvođenja nastave odnosi se na predavanja uz video prezentaciju oblika, formi i fragmenata mozaičkih površina u Bosni i Hercegovini, ali i mozaika iz provincija Afrike, Evrope, Bliskog Istoka.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="478 1646 1460 1904"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prva polusemestralna provjera znanja</td> <td>45</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnosti</td> <td>5</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	4.			
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45																		
2.	Aktivnosti	5	5																		
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																		
4.																					

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="464 271 1082 309">5.</td> <td data-bbox="1082 271 1273 309"></td> <td data-bbox="1273 271 1453 309"></td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="464 309 1273 349">Ukupno: 100 bodova</td> <td data-bbox="1273 309 1453 349">100%</td> </tr> </table>	5.			Ukupno: 100 bodova		100%
5.							
Ukupno: 100 bodova		100%					
Literatura²:	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja formira se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p> <p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>Irma Čremošnik „Mozaici i zidno slikarstvo rimskog doba u Bosni i Hercegovini“. Sarajevo, 1984.</i> <i>Adnan Busuladžić „Umjetnost antičkih mozaika na tlu Bosne i Hercegovine“. Sarajevo, 2008.</i> <i>Milun Garčević „Mozaik, povijesni pregled, stilske oznake i tehnike izrade“. Zagreb, 2006 (ima i kasnijih izdanja)</i> 						
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>W. Oakeshott „Mozaici Rima“. Beograd, 1977.</i> 						

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL ARH 241		Naziv predmeta: Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 2	
Ciklus: I	Godina: 2	Semestar: 4.	Broj ECTS kredita: 5; druga studijska grupa ECTS 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja 2 Vježbe 2	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Položen ispit iz predmeta Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta s procesima koji su se odrazili i na područje susjednih zemalja i današnje Bosne i Hercegovine od početka upotrebe željeza. Predmet detaljnije razrađuje problem Ilira – nosilaca metalnih kultura na širem balkanskom prostoru.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Upoznavanja studenata s tematikom i literaturom. Upoznavanje sa prahistorijskom geografijom Bosne i Hercegovine i okolnih zemalja, te kulturnih prilika pred početak željeznog doba.2. Liburnska kulturna grupa3. Japodska kulturna grupa4. Srednjodalmatinska kulturna grupa5. Daljska kulturna grupa6. Bosutska kulturna grupa7. Sremska kulturna grupa8. Kulturna grupa Martijanec-Kaptol9. Kulturna grupa Donja Dolina – Sanski Most10. Glasinačka kulturna grupa željeznog doba.11. Srednjobosanska kulturna grupa.12. Kneževski grobovi željeznog doba Bosne i Hercegovine i okolnih zemalja13. Različiti oblici materijalne i duhovne kulture u željeznom dobu Bosne i Hercegovine i okolnih zemalja14. Keltski uticaji na području Bosne i Hercegovine i okolnih zemalja		
Ishodi učenja:	Znanje: <ul style="list-style-type: none">- Student će biti upoznat sa najvažnijim kulturnim pojavama željeznog doba na području Bosne i Hercegovine i zapadnog Balkana- Student će znati osnovni tok razvoja metalurgije željeznog		

	<p>doba na zapadnom Balkanu</p> <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici željeznog doba Bosne i Hercegovine <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa - Student će znati opisati različite teorije porijekla željeznodobnih populacija zapadnog Balkana - Student će moći opisati osnovne karakteristike duhovne i sepulkralne kulture željeznog doba na području zapadnog Balkana 																				
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 																				
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="625 1332 1337 1664"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Parcijalna provjera znanja</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td> <td></td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	<p>započnu tokom nastavnog procesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra
<p>Literatura²:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Babić S., Poglavarstvo i polis; Starije gvozdeno doba centralnog Balkana i grčki svet, Srpska akademija nauka i umetnosti, Balkanološki institut, Posebna izdanja 81, Beograd, 2004. 2. Balen-Letunić D. (Ed.), Ratnici na razmeđu istoka i zapada, starije željezno doba u kontinentalnoj Hrvatskoj, Zagreb, 2004. 3. Benac, A., „Neki etnički problemi prehistorijskih stanovnika Bosne i Hercegovine”, u: Glasnik Zemaljskog muzeja, n.s., VIII (1953). 4. Benac, A., „O učešću Ilira u egejskoj seobi”. U: Arheološki radovi i rasprave, IV-V, JAZU, Zagreb, 1967. 5. Benac, A., Čović, B., Glasinac I (1956), II (1957). 6. Čović, B. (Ed.), Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1988. 7. Čuknić M. i Jovanović B., Ilirska kneževska nekropola u Atenici, Čačak 1966. 8. Garašanin M., Praistorija Srbije, Tom II, Beograd, 1973. 9. Lisičar P., Crna Korkira i kolonije antičkih Grka na Jadranu, Skopje, 1951. 10. Palavestra A., Kneževski grobovi starijeg gvozdenog doba na centralnom Balkanu, Srpska Akademija Nauka i Umetnosti, Balkanološki institut, Beograd, 1984. 11. Praistorija jugoslavenskih zemalja, knjiga V, Sarajevo, 1987. 12. Sokolovska V., Etničkite nositelji na trebeniškata nekropola, Skopje, 1997 <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Čović, B., „Praistorijsko rudarstvo i metalurgija u Bosni i Hercegovini”. U: Godišnjak, XXII (2), Centar za balkanološka ispitivanja, Sarajevo, 1983. 2. Čović, B., Od Butmira do Ilira, Sarajevo, 1976. 3. Marić, Z., „Donja Dolina”, U: Glasnik Zemaljskog muzeja, n.s., XIX (1964).

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

4. Radimski, V., „Prehistorička sojenica kod Ripača blizu Bišća”, u: Glasnik Zemaljskog muzeja, Sarajevo, V (1893).
5. Stošić J. P. (Hrsg.), Antički Grci na tlu Hrvatske, Zagreb, 2010.
6. Vasić R.,
Kulturne grupe starijegvozenogdobauJugoslaviji,
Beograd 1973.

Šifra predmeta: FILARH 203	Naziv predmeta: Arheologija Grčke i Rima 2		
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: 4.	Broj ECTS kredita: 5, druga studijska grupa ECTS 3
Status: obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 3 Predavanja 2 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj izučavanja predmeta je upoznati se sa bogatom rimskom kulturom, te materijalnim ostacima, zdanjima, hramovima, mauzolejima, forumima, ali i pokretnim predmetima i predmetima svakodnevne upotrebe poput nakita, oružja, oruđa, odjeće, keramike, stakla, opreme i drugih potvrda koje je iza sebe ostavila rimska država.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Narod Etrurci I		
	Narod Etrurci II		
	Nastanak grada Rima		
	Objekti i urbanistički plan Rima I		
	Objekti i urbanistički plan Rima i drugih provincija Rimska arhitektura na primjerima najznačajnijih zdanja		
	Širenje rimske države i rimske provincije		
	Državni i vojni aparat, organizacija društva		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
Svakodnevni život i običajna praksa (brak, socijalni odnosi)			

Adun Z

		Svakodnevni život i običajna praksa II (medicina, privreda, ukopi i slično)								
		Rimsko pravo i njegove tekovine								
		Rimska religija								
		Rimski teatar i gladijatorske borbe								
		Rimske fibule i nakit								
		Rimska vojska, oružje i organizacija								
		Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)								
		Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu								
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Ishod učenja se primarno odnosi na upoznavanje i stjecanje informacija koji bi trebali pomoći u određivanju rimskodobnog materijala i njegova komparacija sa domaćim terenom i arheološkim artefaktima.</p> <p><i>Vještine:</i> Usvajanjem znanja iz navedenog predmeta student stiče vještine neophodne za pravilnu determinaciju materijalnih ostataka rimske kulture. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Studenti ovim predmetom dobijaju nezamjenljive kompetencije neophodne za pravilan tretman rimskih lokaliteta, objekata i pokretne građe. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.</p>									
Metode izvođenja nastave:	Kombiniranje predavanja uz video prezentaciju raznovrsnog materijala i vizuelnog upoznavanja sa pronađenim i u muzejskim ustanovama pohranjenim materijalom, arhitekturom i drugim kulturno-historijskim spomenicima.									
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" data-bbox="438 1814 1428 1917"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prva polusestrialna provjera znanja</td> <td>45</td> <td>45</td> </tr> </tbody> </table>		R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusestrialna provjera znanja	45	45
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)							
1.	Prva polusestrialna provjera znanja	45	45							

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

2.	Aktivnosti	5	5
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50
4.			
5.			
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusestrialnog i završnog ispita.

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura²:*Obavezna*

1. Žan Noel Rober „Stari Rim“. Beograd, 2009.
2. Branko Gavella „Etrurci, istorija, kultura i umetnost“. Beograd, 2007.
3. Luis Mamford „Grad u istoriji“. Beograd – više izdanja.
4. August Musić „Nacrt grčkih i rimskih starina“. Zagreb, 1942. – dio koji se odnosi na Rim.
5. Adnan Busuladžić „Morfoloģija antičkih fibula iz zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine“. Sarajevo, 2010.
6. Ivan Radman – Livaja „Militaria Sisciensia – nalazi rimske vojne opreme iz Siska u fundusu Arheološkog muzeja u Zagrebu“. Zagreb, 2004.
7. Werner Müller – Gunther Vogel „Atlas arhitekture 1“ od str. 202 do kraja. Zagreb, 1999.
8. Žika Bujuklić „Forum Romanorum – rimska država, pravo, religija i mitovi“. Beograd, 2005.
9. Adnan Busuladžić „Predmeti i prikazi erotskog sadržaja iz antičke zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine“. U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, br. 45, Sarajevo, 2016, str. 127 do str. 205.
10. Adnan Busuladžić „Tipoloģija rimskih urni iz antičke zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine“. U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, br. 45, Sarajevo, 2016, str. 63 do str. 105.
11. Adnan Busuladžić „Rimski medicinski, veterinarski i farmaceutski instrumenti, kozmetička i ženska lična oprema iz zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine“. U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, br. 44, Sarajevo, 2015, str. 169 do 233.

Dodatna

1. Massimo Pallottino „Etruščani – etruskoloģija“. Zagreb, 2008.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	2. Slavica Krunić „Rimski medicinski i farmaceutski instrumenti iz Singidunuma i okolice“. Beograd, 1992.3. Kornelia A. Giunio – Timka Alihodžić „Ars medica et pharmaceutica – rimski medicinsko-farmaceutski instrumenti iz fundusa Arheološkog muzeja Zadar. Zadar, 2010.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 4

Šifra predmeta: FILARH 213	Naziv predmeta: Arheologija antičke Bosne i Hercegovine		
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: 4.	Broj ECTS kredita: 4 Druga studijska grupa 3 ECTS
Status: obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja 2 Vježbe 2	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente sa domaćom kultrno-historijskom baštunom iz perioda rimske vladavine na području današnje Bosne i Hercegovine.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Uspostava rimske vlasti na prostoru današnje Bosne i Hercegovine Historijat istraživanja antičkog doba na tlu Bosne i Hercegovine dolabela		
	Rimska vojska, vojni objekti i vojni pokretni materijal na tlu Bosne i Hercegovine		
	Rimska seoska naselja na tlu Bosne i Hercegovine		
	Rimska urbana naselja na tlu Bosne i Hercegovine		
	Ostaci antičke arhitekture na tlu BiH Terme, hospiciji, hramovi, forumi, radionice		
	Rimske vile u BiH I		
	Rimske vile u BiH I		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Antička privreda na tlu BiH I (trgovina, rudarstvo)		
	Antička privreda na tlu BiH II		

		(metalurgija, poljoprivreda, stočarstvo, zanatstvo)								
		Antički nakit na tlu Bosne i Hercegovine								
		Rimske fibule na tlu Bosne i Hercegovine								
		Rimsko staklo, keramika i varia na tlu BiH								
		Načini ukopa i sepulkralni spomenici u rimsko doba na tlu BiH								
		Religijske prilike u rimsko doba na tlu BiH								
		Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)								
		Završni ispit za studente I. I II. Ciklusa po Bolonjskom procesu								
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Izvođenjem nastavnog procesa iz ovog predmeta studenti dobijaju značajne informacije o rimskoj civilizaciji zastupljenoj na tlu naše zemlje.</p> <p><i>Vještine:</i> Usvajanjem nastavnog gradiva studenti će biti u mogućnosti pravilno determinirati arheološku građu iz ovog kulturnog kruga. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Kako će studenti – budući arheolozi u najvećem procentu radeći u specijaliziranim muzejskim ustanovama ili službama zaštite se susretati sa domaćim pokretnim materijalom i rimskim objektima ishod učenja se primarno odnosi na njihovo osposobljavanje i sticanje kompetencija koji će učiniti da na stručan način mogu pravodobno i adekvatno tretirati arheološke artefakte i lokalitete na koji se nađe. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.</p>									
Metode izvođenja nastave:	Kombiniranje predavanja uz video prezentaciju raznovrsnog materijala i vizuelnog upoznavanja sa historijskim kartama i kartama koje su nastale kao rezultat naučnih istraživanja pojedinih tematika.									
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)				
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)							

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45
2.	aktivnosti	5	5
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50
4.			
5.			
Ukupno: 100 bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:
Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita.

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura²:

1. Ivo Bojanovski, *Bosna i Hercegovina u antičko doba*, Sarajevo 1988.
 2. Ivo Bojanovski, *Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji*, Sarajevo 1974.
 3. Ante Škegro, *Gospodarstvo rimske provincije Dalmacije*, Zagreb 1999.
 4. Adnan Busuladžić, *Morfologija antičkih fibula iz zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine*, sarajevo 2010.
 5. Adnan Busuladžić, *Rimske vile u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo 2011.
 6. Veljko Paškvalin, *Antički sepulkralni spomenici s područja Bosne i Hercegovine*, Sarajevo 2012.
 7. Adnan Busuladžić, *Antički željezni alat i oprema sa prostora Bosne i Hercegovine*, Sarajevo 2015.
 8. Enver Imamović, *Antički kulturni i votivni spomenici s područja Bosne i Hercegovine*, sarajevo 1977.
 9. Esad Pašalić, *Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo 1960
 10. Esad Pašalić, *Sabrano djelo*, Sarajevo 1975.
 11. Enver Imamović, *Srebrenica i okolica u rimsko doba*, ČGT 17, Tuzla, 2002, 1-31
1. Irma Čremošnik, *Nošnja na rimskim spomenicima u Bosni i Hercegovini*, GZM,

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajeva

	<p>Sarajevo, 1963, 117-121</p> <ol style="list-style-type: none">2. Adnan Busuladžić, <i>Rimski medicinski, veterinarski i farmaceutski instrumenti, kozmetička i ženska lična oprema iz zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine</i>, Godišnjak CBI. Sarajevo, 2015, 169-2333. Salmedin Mesihović, <i>Dolabelino doba</i>, Godišnjak CBI, Sarajevo 2010, 99-1234. Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1988.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 270	Naziv predmeta: Arheologija ranog srednjeg vijeka		
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: 4.	Broj ECTS kredita: 4, arheologija i druga studijska grupa 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 3 Predavanja : 2 Vježbe: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta s osnovnim pojmovima iz materijalne kulture ranog srednjeg vijeka, s tipovima oružja, nakita, oruđa i graditeljstva. Također, cilj je studenta upoznati i sa arheološkom baštinom barbarskih naroda na prostorima Podunavlja, Italije i Balkanskog poluotoka. Posebna je pažnja posvećena prilikama u Bosni i Hercegovini u tom razdoblju.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Uvod u problematiku arheologije ranog srednjeg vijeka• Velika seoba naroda• Goti u Panoniji• Gepidi u Panoniji• Tehnike i stilovi V stoljeća• Langobardi u Panoniji i Italiji• Kraj merovniškog vremena• Slavska etnogeneza u svjetlu pisanih izvora• Prodor Slavena prema zapadu• Prodor Slavena prema Rimskom carstvu• Avari• Slaveni na Balkanu• Karolinzi• Arheologija ranosrednjovjekovnih grobalja		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o arheologiji ranog srednjeg vijeka te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija,		

	student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.			
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad 			
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Pohađanje nastave	10	10 %
	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %
	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %
	4.	Završni ispit	50	50 %
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dimitrijević, D., Kovačević, J., Vinski, Z., <i>Seoba naroda – arheološki nalazi jugoslovenskog Podunavlja</i>, Zemun, 1962.. 2. Kovačević, J., <i>Varvarska kolonizacija južnoslovenskih oblasti</i>, Novi Sad, 1960. 3. Kovačević, J., <i>Avarski kaganat</i>, Beograd, 1977. 4. <i>Problemi seobe naroda u Karpatskoj kotlini</i>, Novi Sad, 1978. 5. Uglešić, A., <i>Nazočnost Istočnih Gota u jugoistočnoj Europi u svjetlu arheološke i povijesne izvorne građe</i>, disertacija, Zadar, 1996. 6. Vinski, Z., „<i>Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400-800. godine</i>”, u: <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i>, 3. s, 5, Zagreb, 1971. 7. Vinski, Z., „<i>Epoha seobe naroda</i>”, u: <i>Umetničko blago Jugoslavije, Rani srednji vijek</i>, Beograd – Zagreb – Mostar, 1986. 8. Miletić N. <i>Ranoslovensko doba</i>, «Kulturna istorija Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do pada ovih zemalja pod osmansku vlast», Veselin Masleša, Sarajevo 1984, 375-434. 9. Miletić N. <i>Rani srednji vijek u arheološkim istraživanjima na području sjeverozapadne Bosne</i>, «Zbornik Arheološkog društva Bosne i Hercegovine I», Sarajevo 1983, 217-224. 10. Miletić N. <i>Rani srednji vijek</i> (arheološko-istorijski osvrt), AL BiH, Tom I, Sarajevo 1988., 41-43. 11. Sedov, V. V., <i>Sloveni u dakekoj prošlosti</i>, Novi Sad, 2012. 12. Sedov, V.V., <i>Sloveni u ranom srednjem veku</i>, Novi Sad, 2013. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Curta, Florin: <i>Southeastern Europe in the Middle Age : 500-1250</i>, 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Cambridge University Press 2006.

2. Mrkobrad, Dušan: Arheološki nalazi seobe naroda u Jugoslaviji, Beograd 1980.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 235	Naziv predmeta: Historija staroga Rima		
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: 4.	Broj ECTS bodova: 4 arheologija i druga studijska grupa 1
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 2 Predavanja 1 Vježbe 1		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj nastavnog predmeta „Historija staroga Rima“ je kvalitetno osposobljavanje studenta da ovlada znanjem rimskoj klasičnoj civilizaciji, kao i da stekne vještine i znanja kojima može da razumije njenu baštinu i nasljeđe, kao i sticanje sposobnosti da naučeno primijeni u modernim procesima i arheološkim istraživanjima		
Tematske jedinice:	Nastavni predmet „Historija starog Rima“ izučava historijski razvoj rimskoga svijeta od VIII. st. p. n. e. sve do kraja VI. i početka VII. st. n. e. U tome okviru se bavi sljedećim temama : 1. Upoznavanje sa predmetom. Literatura. Značaj rimske klasične civilizacije i njena dostignuća. 2. Izvorna građa. 3. Preduvjeti nastanka rimskoga svijeta. Indoeuropljani, Mediteran, Drevna Italija, Etrurci, „Sveta loza trojanska“ : Enejidska priča. 4. Regalna epoha. 5. Rana Republika. 6. Srednja Republika. 7. Agrarna kriza i Kasna Republika. 8. Fenomeni I. 9. Fenomeni II. 10. Uspostava principata i Augustovsko doba. 11. Dinastije Julijevaca – Klaudijevaca i Flavijevaca. 12. Dinastija Antonina. 13. Dinastija Severa i “Pedesetogodišnjica”. 14. Dominat.		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti stječu temeljna znanja o rimskom svijetu kroz njegovo 12 stoljetno postojanje. Ovladavanje ovim znanjem, studentu omogućava da sustavno razumije kulturološke i historijske procese (razvitke, prožimanja i sinkretiziranja) koji su se odvijali u navedenom periodu na širem Euromediterranskom prostoru. Istovremeno se stiče i znanje o nastavnim metodama u prezentiranju rimske civilizacije. Vještine: Upotreba kritičkog aparata. Rad na izvornoj građi. Nastavne, pedagoške i didaktičke sposobnosti prenošenja znanja o rimskoj civilizaciji. Kompetencije: Sposobnost prezentiranja usvojenih metodoloških odrednica historijske nauke u kontekstu pisanja eseja / seminara		

	/naučnog rada. Motivacija za izučavanje, istraživanje i prezentiranje (i u naučnom, i u stručnom, i u medijskom i u nastavnom smislu) rimske klasične civilizacije.
Metode izvođenja nastave:	Usmeno izlaganje (<i>ex cathedra</i>), prezentacije, kartografija dokumentarni filmovi, referati i razgovori sa studentima u okvirima tematskih cjelina.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Ocjena je rezultat redovitog pohađanja nastave, sudjelovanja u diskusijama i uspjeha na ispitu. Ispit se sastoji od pismenog dijela (u formi eseja) i usmenog dijela.</p> <p>Prisustvo na nastavi 10 bodova = 10 % ocjene Aktivnost na nastavi 10 bodova = 10 % ocjene Esej/referat/seminar 10 bodova = 10 % ocjene Polusestrialni ispit 25 bodova = 25 % ocjene Završni ispit 45 bodova = 45 % ocjene</p> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz maksimalno tri odsustva po semestru. • Aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra • Seminarski rad / esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar nastavnih oblasti rimske klasične civilizacije. • Parcijalna provjera znanja polovinom semestra. Usmeni ispit sa gradivom iz prvih sedam tematskih jedinica. • Završna provjera znanja. Pismeni i usmeni ispit koji obuhvata materiju iz svih oblasti izučavanja nastavnog predmeta. <p>Napomena: Popis tema za seminarske radove biti će dostupan studentima na web stranici Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.</p> <p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Literatura²:

Obavezna:

1. Salmedin Mesihović, ORBIS ROMANVS (*Udžbenik za historiju klasične rimske civilizacije*), Sarajevo, 2015.

Dopunska:

1. Oksfordska istorija Rimskog sveta, Beograd, 1999.

2. D. Brujić, Vodič kroz svet antike, Beograd, 2002.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL ARH 232	Naziv predmeta: Arheološki praktikum 4										
Ciklus: I	Godina: 2.	Semestar: 4.	Broj ECTS kredita: 4, arheologija i druga studijska grupa 2								
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Vježbe: 2									
Učesnici u nastavi											
Preduslov za upis:	Nema										
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvesti studenta u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom upoznati ga s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja iz antičkog perioda.										
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Materijalna kultura antike I• Materijalna kultura antike II• Materijalna kultura antike na tlu BiH I• Materijalna kultura antike na tlu BiH II• Materijalna kultura antike na tlu BiH III• Terenska nastava										
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o terenskom radu u arheologiji te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.										
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none">- Metoda usmenog izlaganja- Metoda razgovora- Praktični – terenski rad										
Metode provjere znanja sa	<table border="1"><thead><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>1.</td><td>Pohadanje nastave</td><td>10</td><td>10 %</td></tr></tbody></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohadanje nastave	10	10 %		
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)								
1.	Pohadanje nastave	10	10 %								

Adnan Z

strukturuom ocjene¹:	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %
	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %
	4.	Završni ispit	50	50 %
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Busuladžić, Adnan: Morfologija antičkih fibula iz zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2010. 2. Busuladžić, Adnan: Umjetnost antičkih mozaika na tlu Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2008. 3. Busuladžić, Adnan: Rimske vile u Bosni i Hercegovini, Sarajevo 2011. 4. Busuladžić, Adnan: Antički željezni alat i oprema sa prostora Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2014. 5. Busuladžić, Adnan: Tragovi antičkog teatra, muzike, gladijatorskih borbi i takmičenja iz arheoloških zbirki u Bosni i Hercegovini, Sarajevo 2017. 6. Barker P., Tehnike arheoloških iskopavanja, Split 2000. 7. Cambi, Nenad: Antika, Zagreb 2002. 8. Paškvalin, Veljko: Antički sepulkralni spomenici s područja Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2012. 9. Renfrew & Bah: Archaeology – theories, methods, practice, (više izdanja) <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000. 2. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999. 3. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987. 4. Orton, C., Sampling in Archaeology, Cambridge, 2001. 5. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FILARH 234	Naziv predmeta: Antičke svjetiljke na tlu Bosne i Hercegovine		
Ciklus: I prvi	Godina: 2.	Semestar: 4.	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni	Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja 2		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati se sa ovom vrstom keramičkog materijala. Antičke svjetiljke imaju više različitih tipova, što je ovisilo o periodu i području kojemu su pripadale.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Uvod, pojam i pojava svjetiljki		
	Historijat istraživanja, pregled najvažnijih radova koji obrađuju ovu problematiku, te status istraženosti na prostoru Bosne i Hercegovine		
	Podjela svjetiljki Grčke svjetiljke		
	Rimske svjetiljke sa ukrasom Svjetiljke uglata nosa sa volutama Svjetiljke oblo završena nosa sa volutama Svjetiljke sa ramenim volutama i ukrasnom drškom Svjetiljke kratka zaobljena nosa		
	Okruglo – ovalne svjetiljke prema disku trapezasto ili ravno završena nosa „Maloazijski“ tip svjetiljki Kruškolike svjetiljke Duguljasto-ovalne i kruškoliko ovalne svjetiljke		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Firma svjetiljke		

		Atipične svjetiljke Vrste ukrasa na svjetiljkama								
		Svjetiljke bez ukrasa Oblik tignja								
		Oblik zdjelice ili šoljice Figuralne svjetiljke								
		Metalne svjetiljke Bronzane svjetiljke								
		Kalupi za svjetiljke i načini izrade								
		Opća razmatranja								
		Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)								
		Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu								
Ishodi učenja:		<p><i>Znanje:</i> Studenti će pohađanjem na nastavi iz navedenog predmeta biti u mogućnosti dobiti znanje o ovoj vrsti arheološke pokretne građe, koja predstavlja jednu od najčešćih predmeta koja se pronalazi na arheološkim lokalitetima.</p> <p><i>Vještine:</i> Student stiče vještinu pravilne tipologizacije i hronološke determinacije arheoloških artefakata koji se definiraju kao svjetiljke. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Na prostoru današnje Bosne i Hercegovine u različitim muzejskim zbirkama pohranjeno je oko 450 svjetiljki. Ovi predmeti su razmjerno čest nalaz na arheološkim lokalitetima u Bosni i Hercegovini. Zbog toga je proučavanje ove vrste pokretnog materijala iznimno važno za osposobljavanje i podizanje kompetitivnosti studenata arheologije, koji će se susretati sa ovom vrstom materijala u muzejskoj praksi. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.</p>								
Metode izvođenja nastave:		Kombiniranje predavanja uz video prezentaciju raznovrsnog materijala i vizuelnog upoznavanja sa pronađenim i u muzejskim ustanovama pohranjenim materijalom.								
Metode provjere znanja sa		<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	R.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u				
R.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u							

strukturuom ocjene ¹ :	br.			ocjeni (%)
	1.	Prva polusestrialna provjera znanja	45	45
	2.	Aktivnosti	5	5
	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50
	4.			
	5.			
Ukupno: 100 bodova				100%
<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusestrialnog i završnog ispita. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>				
Literatura ² :	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Adnan Busuladžić „Antičke svjetiljke u Bosni i Hercegovini“. Sarajevo, 2007. B. Vikić – Belančić „Antičke svjetiljke u Arheološkom muzeju u Zagrebu“. Zagreb, 1975 i 1976. 			
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> D. Ivanyi „Die pannonischen Lampen“. Budapest, 1935. S. Loeschcke „Lampen aus Vindonissa“. Zürich, 1919. B. Jelčić „Bronzani žišci u Narodnom muzeju“. U: Zbornik Narodnog muzeja II, Beograd, 1959, 73-82. 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FILARH 304	Naziv predmeta: Kasnoantička i starokršćanska arheologija		
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 5.	Broj ECTS kredita: 5 druga studijska grupa 3 ECTS
Status: obavezni		Ukupan broj sati (sedmično): 3 Predavanja 2 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Prostor Bosne i Hercegovine je poznat po vrlo velikom broju otkrivenih ranokršćanskih crkava. U njima je pored samih zdanja pronađeno dosta crkvene plastike, sa mnogobrojnim reljefima, svjetiljkama, i drugim predmetima svakodnevne upotrebe. Prisustvo nove religije i njeno širenje imalo je velikog značaja i u kasnijem periodu srednjeg vijeka, gdje su temelji udareni upravo u kasnoantičkom periodu, opterećenom mnogobrojnim nemirnim dešavanjima i upadima Barbara.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Kontakti sa Rimljanima i pojava Isusa Kristov život i smrt Apostoli, evanđelisti Pavlova misija		
	Širenje kršćanstva na prostor Balkana		
	Od progonjene do priznate religije		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
	Kršćanska arhitektura – bazilike		
	Organizacija crkve – pojava različitih učenja		

	Crkva u Saloni, Cibalama, Mursi, Sisciji i drugim mjestima								
	Primjeri crkvene arhitekture u Bosni i Hercegovini I Primjeri crkvene arhitekture u Bosni i Hercegovini II								
	Kršćanski ukopi i zidane grobnice na svod								
	Crkvena plastika na prostoru Bosne i Hercegovine I								
	Crkvena plastika na prostoru Bosne i Hercegovine II								
	Tragovi kršćanstva na mozaicima, stelama, svjetiljkama i drugim pokretnim materijalom								
	Crkvena hijerarhija u antičko doba								
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)								
	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu								
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Kako je kršćanstvo postajalo sve više zastupljeno na prostoru današnje Bosne i Hercegovine tako su i njegovi tragovi bivali sve veći i mnogobrojniji. Područje današnje Bosne i Hercegovine je iznimno dobro bogato ovom vrstom materijalnih ostataka, zbog čega je neophodno da studenti arheologije poznaju ovu problematiku.</p> <p><i>Vještine:</i> Budući studenti mogu kompetentno vršiti valorizaciju, istraživanje, determinaciju i analizu ikonografije. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Zaokružene vještine trebaju biti dostatne za ispravan tretman lokaliteta, objekata i pokretnog arheološkog materijala pronađenog na tlu Bosne i Hercegovine, ali i šire. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.</p>								
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi kroz predavanja i video prezentaciju objekata, materijala, karata, pokretnih predmeta i ulomaka crkvene arhitekture.								
Metode provjere znanja sa	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	R.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u				
R.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u						

strukturuom ocjene ¹ :	br.			ocjeni (%)
		1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45
	2.	Aktivnosti	5	5
	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50
	4.			
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja formira se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>			
Literatura²:	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Vicko Kapitanović „Kršćanska arheologija“. Split, 2006. Đ. Basler „Arhitektura kasnoantičkog doba u Bosni i Hercegovini“. Sarajevo, 1972. Čiro Truhelka „Starokršćanska arheologija“. Zagreb, 1931. Đuro Basler „Kršćanska arheologija“ Mostar, 1986. Dimitrije Sergejevski „Bazilika u Dabravini“. Sarajevo, 1956. Veljko Paškvalin „Kršćanstvo kasne antike u zaleđu Salone i Narone“. Sarajevo 2003. Mirjana Sanader „Ranokršćanska arheologija. Od početaka do konstantinskog obrata“. Zagreb, 2016. Grupa autora „Od nepobjedivog sunca do Sunca pravde“. Zagreb. 			
	<p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Dimitrije Sergejevski „Staro-hrišćanska bazilika u Klobuku“. U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, IX, Sarajevo, 1954, 189-210. Adnan Busuladžić „Kasnoantička grobnica na svod, crkva i nekropola na lokalitetu Studena Česma u Donjem Vakufu.“ U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 41, Sarajevo, 2012, str. 159 do str. 187. Ante Uglešić „Ranokršćanska arhitektura na području Zadarske nadbiskupije“. Zadar, 2002. 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL ARH 305	Naziv predmeta: Islamska arheologija		
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 5.	Broj ECTS kredita: 5, arheologija i druga studijska grupa 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja: 2 Vježbe: 1 Seminar: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta sa osnovama islama kao svjetskom religijom, s njegovim nastankom, širenjem i utjecajem koji je izvršio na srednjovjekovnu evropsku kulturu. Također, cilj je i upoznati studenta s remek djelima islamskoga graditeljstva i umjetničkog stvaralaštva i arheološkim materijalom islamskog svijeta.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Osnovni postulati islamskog učenja• Svijet prije islama• Geografija i teritorija muslimanskog svijeta• Kratki pregled historije islama• Arheologija i proučavanje rane historije islama• Meka i Medina – sveta muslimanska mjesta• Džamija – njeni korijeni i kasnija institucionalna uloga• Urbane transformacije – muslimanska naselja i gradovi• Omejidska monumenstalnost – pustinski dvorci i utvrde• Urbanizam ranog muslimanskog svijeta• Granice muslimanskog svijeta: muslimanska Španija• Novi pravci u islamskoj arheologiji• Islamska arheologija BiH• Najznačajniji spomenici islamske kulture na području današnje BiH		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o islamskoj arheologiji. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje		

	jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad 		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova
	1.	Pohađanje nastave	10
	2.	Aktivnost na nastavi	10
	3.	Polusemestralni ispit	30
	4.	Završni ispit	50
	5.		
	Ukupno: 100 bodova		100%
Literatura²:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Du Ry, Svijet islama, Rijeka, 1969. 2. Gonzales, V., Shvaćanja islamske estetike vizualne kulture i historije, Kult, Sarajevo, 2006. 3. Redžić, H., Studije o islamskoj arhitektonskoj baštini, Sarajevo, 1983. 4. Rice, D. T., Islamska umetnost, Beograd, 1975. 5. Seyyed, H., Islamska umjetnost i duhovnost, Sarajevo, 2005. 6. Zukić, K., Islamska arhitektura, slikarstvo i primijenjene umjetnosti, I –II, Sarajevo, 2001. 7. Timothy Insoll: The Archaeology of Islam, Wiley-Blackwell, Oxford, 1999 8. Timothy Insoll: The Archaeology of Islam in Sub-Saharan Africa (Cambridge World Archaeology), Cambridge University Press, Cambridge, 2003. 9. Gulru Necipoglu: The Age of Sinan: Architectural Culture in the Ottoman Empire, Reaktion Books, 2010 10. Juhn L. Esposito (ur.), Oksfordska historija islama, Selsebil, Živinice 2005 11. Marcus Milwright, An Introduction to islamic Archaeology, Edinburgh University press, 2010. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Otto-Dorn, K., Islamska umetnost, Novi Sad, 1971. 2. Grupa autora, Svijet islama, Beograd, 1979. 3. Godfrey Goodwin, A History of Ottoman Architecture, Thames & Hudson, 2003 		

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

4. Anne-Marie Bernsted, Early Islamic Pottery-Materials and Techniques, Archetype Books; 1ST edition, 2007

Adnan K

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL.ARH.311	Naziv predmeta: Srednjovjekovna arheologija Bosne i Hercegovine		
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 5.	Broj ECTS kredita: 5, arheologija i druga studijska grupa 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja: 2 Vježbe: 1 Seminar: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet sadrži pregled historije srednjovjekovne Bosne i njen odraz na materijalnu kulturu koja ju je pratila. Posebna je pažnja posvećena upoznavanju specifičnosti koje obilježavaju ukupno materijalno i duhovno stvaralaštvo srednjovjekovne Bosne. U tome se ističu karakteristični oblici nadgrobni spomenika (stećaka), pojava vlastitog pisma, poseban, tzv. bosanski stil u umjetnosti izrade nakita, oruđa, posuđa itd. Student se upoznaje sa srednjovjekovnim graditeljskim naslijeđem, topografijom gradskih naselja, feudalnih i vladarskih dvorova. Cilj je predočiti studentu ukupno kulturno naslijeđe srednjovjekovne Bosne, vrijeme, okolnosti i način kako je ono stvarano i njegov odnos prema stvaralaštvu susjednih zemalja. U izučavanju materijalne kulture posebna je pažnja posvećena sadržaju nekropola i prijestolnog Bobovca.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Osnovna periodizacija srednjovjekovnoga razdoblja: prijelazna stoljeća i rani srednji vijek, razvijeni i kasni srednji vijek. Utemeljenost periodizacije u razvoju srednjovjekovnih društava i promjenama uočljivim u arheološkom materijalu.• Vrijeme velike seobe naroda i pravci kretanja barbarskih naroda tokom 4., 5. i 6. st. i njihov odraz na području BiH.• Odnos starosjedilačkoga romaniziranog stanovništva i novodošlih naroda na primjeru arheološkog materijala sa područja BiH.• Arheološka ostavština germanskih naroda iz razdoblja 4. do 6. st. sa područja BiH.• Avaro-slavenski prodori na području BiH.• Slavensko naseljavanje u Dalmaciji i najraniji arheološki pokazatelji slavenske prisutnosti s posebnim osvrtom na BiH.• Historijat arheoloških istraživanja srednjovjekovnih naselja na području BiH.		

	<ul style="list-style-type: none"> • Nekropole ranog srednjeg vijeka BiH. • Crkve i naselja ranog srednjeg vijeka u BiH. • Nalazi srednjovjekovnog oružja i vojne opreme sa područja BiH. • Nakit srednjeg vijeka Bosne i Hercegovine. • Razvijeni i kasni srednji vijek u BiH. • Fenomen stećaka. • Arheološka istraživanja i nalazi ispod stećaka. 																																				
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Student će usvojiti opća teorijska i praktična znanja o srednjovjekovnoj arheologiji BiH.</p> <p>Vještine: Student posjeduje opće, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje postavljenih zadataka. Student je spreman primjeniti opće znanje u praksi.</p> <p>Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne ili složenije zadatke iz savladane oblasti uz neposredni stručni i stalni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.</p>																																				
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični – terenski rad 																																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Pohađanje nastave</td> <td>10</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td>10</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusestrialni ispit</td> <td>30</td> <td>30 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10 %	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %	3.	Polusestrialni ispit	30	30 %	4.	Završni ispit	50	50 %	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10 %																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %																																		
3.	Polusestrialni ispit	30	30 %																																		
4.	Završni ispit	50	50 %																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grupa autora, Kulturna istorija BiH, Sarajevo 1984. 2. Vinski, Z., Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400-800. godine, u: Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, 3. s, 5, Zagreb, 1971. 3. Sijarić M., Hladno oružje iz Bosne i Hercegovine u arheologiji razvijenog i kasnog srednjeg vijeka, Sarajevo 2014. 4. Arheološki leksikon BiH, Sarajevo 1988. 5. Bosna i Hercegovina u doba Karolinga (kraj VIII –početak X vijeka), 																																				

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

- Zemaljski muzej BiH, Sarajevo 2001.
6. Miletić N., Naučna djelatnost u oblasti srednjovjekovne arheologije, «Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988», Sarajevo 1988., 119-137
 7. Miletić N., Ranosrednjovjekovna koplja s krilima iz Bosne i Hercegovine, «Zbornik radova posvećen akademiku Alojzu Bencu», Posebna izdanja ANU BiH 95, Odjeljenje društvenih nauka 27, Sarajevo 1991, 201-208 + 4 table
 8. Miletić N., Slovenska nekropola u Gomjenici kod Prijedora, GZM (A) 21-22, Sarajevo 1966-1967, 81-154+32 table
 9. Miletić N., Ranosrednjovjekovna nekropola u Rakovčanima kod Prijedora, GZM (A) 25, Sarajevo 1970, 119-177
 10. Miletić N., Ranosrednjovjekovna nekropola u Koritima kod Duvna, GZM 33 (1978), Sarajevo 1979, 141-204.
 11. Miletić N., Slovenska nekropola u Mahovljanima kod Banjaluke, GZM 34 (A) (1979), Sarajevo 1980, 137-181.
 12. Miletić N., Ranoslavenske nekropole u Bosni i Hercegovini - komparativna razmatranja, GZM (A) NS 44, Sarajevo 1989, 175-200.
 13. Bosna i Hercegovina u doba Karolinga (Kraj VIII - početak X stoljeća), Zemaljski muzej BiH, Sarajevo 2001.

Dopunska:

1. Grupa autora „Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura”, Radovi, III, Muzej grada Zenice, Zenica, 1973.
2. Miletić N., Novi prilozi poznavanju autohtonih kulturnih elemenata u Bosni u doba doseljavanja Slovena, «Predslavenski etnički elementi na Balkanu u etnogenezi Južnih Slavena», ANU BiH, Sarajevo 1969, 233-23

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 351		Naziv predmeta: Uvod u arheologija Bliskog istoka i Starog Egipta	
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 5.	Broj ECTS kredita: 4, arheologija i druga studijska grupa 2
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja: 1 Vježbe: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog predmeta je upoznati studente sa razvojem kultura i civilizacija na području Bliskog istoka, odnosno približiti im problematiku bliskoistočne arheologije od trećeg do prvog milenija prije nove ere. Predmet podrazumijeva arheologiju Mezopotamije, starog Egipta, Anatolije, Levanta i Magreba.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Arhitektura Mezopotamije;2. Religija Mezopotamije;3. Poljoprivreda Mezopotamije;4. Arhitektura Starog Egipta;5. Poljoprivreda Egipta;6. Religija i pogrebni običaji Starog Egipta;7. Sahranjivanje u Starom Egiptu;8. Arhitektura Perzije;9. Religija Perzije;10. Širenje i uticaj Feničana u Sredozemnom moru11. Trgovačke aktivnosti Feničana;12. Metalurgija Bliskog Istoka;13. Hetiti/Hatuša;14. Asirci.		

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET		Obrazac SP2																				
OPIS predmeta		Stranica 2 od 3																				
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti osnovno znanje o arheologiji Bliskog istoka te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici arheologije Bliskog istoka <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa - Student će moći nabrojati i opisati osnovne karakteristike arheoloških lokaliteta područja Bliskog istoka i njihovih civilizacija 																					
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. - Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. 																					
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Parcijalna provjera znanja</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Ukupno:</td> <td>100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa - Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa - Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra. 		R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno:		100 bodova	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																			
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																			
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																			
3.	Završna provjera znanja	50	50																			
Ukupno:		100 bodova	100%																			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Literatura²:

Obavezna:

1. Vidosava Nedomački, *Arheologija Bliskog Istoka*, Naučna knjiga Beograd, 1978.
2. Jean Bottéro, *Mesopotamia: Writing, Reasoning, and the Gods*, University of Chicago Press, Chicago, 1995.
3. Jean Bottéro, *Religion in Ancient Mesopotamia*, University of Chicago Press, Chicago, 2004.
4. Barry J. Kemp, *Ancient Egypt: Anatomy of a Civilisation*, Routledge, Abingdon, 2007.
5. Toby Wilkinson, *The Rise and Fall of Ancient Egypt*, A&C Black, London, 2011.
6. Béatrice André-Salvini, *Forgotten Empire: The World of Ancient Persia*, University of California Press, Berkeley, 2005.

Dopunska:

1. Jean Bottéro, André Finet, Bertrand Lafont, Georges Roux, *Everyday Life in Ancient Mesopotamia*, Johns Hopkins University Press, Baltimore, 2001.
2. Ana Ruiz, *The Spirit of Ancient Egypt*, Algora Publishing, 2001,
3. Josef Wiesehofer, *Ancient Persia*, I.B.Tauris, London, 2001.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL ARH 330	Naziv predmeta: Konzervacija		
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 5.	Broj ECTS kredita: 2
Status: Obavezan	Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja: 1 Vježbe: 1		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je dati osnovne informacije o pokretnom arheološkom materijalu, njegovim karakteristikama, načinima pohranjivanja i čuvanja keramike, stakla, metala, arheološke tkanine, papira, te organskih materijala poput kože i osteoloških nalaza.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">- Definicija kulturnog naslijeđa; glavne karakteristike pokretnog i nepokretnog kulturnog naslijeđa; vrijednosti kulturnog naslijeđa i odnos prema naslijeđu kroz historiju- Razvoj konzervatorske doktrine- Arheolog na terenu – način skupljanja materijala (otkup, terenski rad, pokloni)- Osnovni principi obrade i pohranjivanja predmeta- Inventarizacija- Načini čuvanja arheoloških zbirki- Depoi i izložbene zbirke – vrste osvjetljenja (prirodno i vještačko) i uticaji svjetlosti na arheološke muzejske predmete i pravilna zaštita od njihovo uticaja- Polusemestralna provjera znanja- Uticaji topline i mjere zaštite na arheološke predmete- Vlaga i atmosfersko zagađenje- Biološki nametnici (plijesni, kukci i drugi)- Čišćenje, čuvanje i osiguranje- Zaštita arheoloških predmeta u slučaju prirodnih, ratnih i drugih katastrofa- Zakonska regulativa u oblasti zaštite arheoloških lokaliteta i pokretnog kulturnog naslijeđa u BiH- Međunarodne konvencije o zaštiti i njihova primjena- Završni ispit		
Ishodi učenja:	Znanje: Neophodno je da stručnjaci arheolozi imaju osnovna saznanja o		

	<p>vrstama materijala i arheološkim predmetima, te a iste pravilno pohrane i pripreme za preparatorsko-konzervatorske radove.</p> <p><i>Vještine:</i> Budući arheolozi mogu stručno vršiti valorizaciju i determinaciju pronađenog arheološkog materijala, te isti usmjeriti prema postupku konzervacije i preparatorskih mjera od strane stručnjaka konzervatora. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine u procjeni stanja muzejskih zbirki.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Zaokružene vještine trebaju biti dostatne za ispravan tretman lokaliteta, arheoloških objekata i pokretnog arheološkog materijala pronađenog na tlu Bosne i Hercegovine, ali i šire. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o stanju arheološke građe te pravilan tretman iste.</p>																				
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi kroz predavanja i video prezentaciju pokretnih objekata, arheološkog materijala i arheoloških lokaliteta.																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="416 1066 1402 1319"> <thead> <tr> <th></th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prva polusemestralna provjera znanja</td> <td>45</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnosti</td> <td>5</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: right;">Ukupno: 100</td> <td>bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <p>Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>		Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	Ukupno: 100		bodova	100%
	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45																		
2.	Aktivnosti	5	5																		
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																		
Ukupno: 100		bodova	100%																		

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Literatura²:*Obavezna:*

1. Andre Gob – Noemie Drouguet (2007) Muzeologija: povijest, razvitak, izazovi današnjice, Zagreb
2. Bernard M. Feilden (1981) Uvod u konzerviranje kulturnog naslijeđa, Zagreb
3. Cristopher Caple (2000) Conservation Skills: judgement, method and decision making, London, Routhledge
4. Cristopher Caple (2017) Introduction to preservation in situ
5. Elisabeth Pye (2000) Caring for the Past: Issues in conservation for Archaeology and Museums
6. Cronyn, J. 1990, Elements in Archaeological Conservation
7. Horie, V., 1987, Materials for Conservation
8. Pearson, C., 1987, Conservation of Marine Archaeological Object
9. Mills & White, 1987, The Orgaic Chemistry of Museum Objects,
10. Thomson, G., 1986, The Museum Environment, Oxford: Butterworth-Heinemann
11. Keene, S., 1996, Managing Conservation in Museums
12. Dave Pinnering and Pete Winsor, Integrated Pest Management, London, MGC, 1998

Dopunska:

1. Zbornik radova Međunarodnog kongresa „Katastrofe i zaštita od katastrofa u muzejima" Urednik Sylvia Mader, Sarajevo-Innsbruck, 2004

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
OPIS predmeta

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL ARH 332	Naziv predmeta: Arheološki praktikum 5		
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 5.	Broj ECTS kredita: 5. arheologija i druga studijska grupa 2
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Vježbe: 2	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet se sastoji iz dva dijela – teorijskog i praktičnog. U teorijskom dijelu student se upoznaje s osnovnim sadržajima arheologije kao struke, s njenim sadržajem i metodama rada, to jest kako se organiziraju terenska istraživanja i šta im prethodi. Praktični dio nastave se izvodi na terenu ili muzeju ili na fakultetu, s tim da studenti sa svojim nastavnicima učestvuju na odgovarajućim iskopavanjima na lokalitetu srednjovjekovnog sadržaja ili rade na obradi arheološkog materijala iz navedenog perioda. Cilj je uvesti studente u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskog rada te upoznati ih s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja na srednjovjekovnim nalazištima.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Teorijski osvrt na iskopavanja srednjovjekovnog doba.• Teorijski osvrt na keramiku, nakit i oružje srednjeg vijeka• Teorijski osvrt na sepulkralne spomenike srednjeg vijeka• Praktična nastava – keramika i metal srednjeg vijeka• Praktična nastava – nakit srednjeg vijeka• Praktična nastava – oružje srednjeg vijeka• Terenska nastava		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o terenskom radu u arheologiji te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija,		

	student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.			
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični – terenski rad rad 			
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Pohađanje nastave	10	10 %
	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %
	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %
	4.	Završni ispit	50	50 %
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Barker, Ph., Tehnike arheološkog iskopavanja, Katalozi i monografije 8, Split, 2000. 2. Greene, K., Archaeology, An Introduction, London, 2001. 3. Harris, E. C., Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989. 4. Grupa autora, Kulturna istorija BiH, Sarajevo 1984. 5. Arheološki leksikon BiH, Sarajevo 1988. 6. Srejšević D., Arheološki leksikon, Beograd 1997. 7. Sijarić M., Hladno oružje iz Bosne i Hercegovine u arheologiji razvijenog i kasnog srednjeg vijeka, Sarajevo 2014. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000. 2. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999. 3. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987. 4. Orton, C., Sampling in Archaeology, Cambridge, 2001. 5. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL ARH 303	Naziv predmeta: Arheologija osmanskog perioda u Bosni i Hercegovini		
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 6.	Broj ECTS kredita: 4, arheologija i druga studijska grupa 2
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja : 2 Vježbe: 1 Seminar: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studenta sa osnovama islama kao svjetskom religijom, s njegovim nastankom, širenjem i utjecajem koji je izvršio Bosnu i Hercegovinu za vrijeme osmanske vladavine. Također, cilj je i upoznati studenta s remek-djelima islamskoga graditeljstva i umjetničkog stvaralaštva na području Bosne Hercegovine.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Osnovni postulati islamskog učenja• Nastanak, razvoj i širenje Osmanskog carstva• Osmansko carstvo na području Evrope• BiH u okviru Osmanskog carstva I• BiH u okviru Osmanskog carstva II• Arhitektura osmanskog perioda u BiH I• Arhitektura osmanskog peiorioda u BiH II• Arheološka istraživanja objekata islamske kulture na području BiH I• Arheološka istraživanja objekata islamske kulture na području BiH II• Arheološki materijal Osmanskog perioda napodručju BiH I• Arheološki materijal Osmanskog perioda napodručju BiH II• Stručni izlet• Sepulkralna kultura i obilježja islamske provencijencije na tlu BiH• Islamska epigrafika		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o arheologiji Osmanskog perioda na području Bosne i Hercegovine te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti		

	sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.			
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad 			
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Pohađanje nastave	10	10 %
	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %
	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %
	4.	Završni ispit	50	50 %
	5.			
				Ukupno: 100 bodova
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mujezinović M., <i>Islamska epigrafika u Bosni i Hercegovini I-III</i>, Sarajevo 1998. 2. Kreševljaković H., <i>Hanovi i Karavansaraji u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo 1957. 3. Kreševljaković H., <i>Hamami (javna kupatila) u Bosni i Hercegovini 1462.-1916</i>, Beograd 1937. 4. Fekeža L., <i>Rezultati arheoloških iskopavanja vjerskog i obrazovnog kompleksa Kalin hadži-Alije u Sarajevu</i>, GZM, Sarajevo 2012, 251-292 5. Fekeža L., <i>Rezultati arheoloških istraživanja na lokalitetu Atmejdan u Sarajevu (2004-2008)</i>, GZM, Sarajevo 2010, 363-424 6. Grupa autora : <i>Firduz-begov hamam : revitalizacija arheološkog lokaliteta</i>, Sarajevo 2012. 7. Redžić, H., <i>Studije o islamskoj arhitektonskoj baštini</i>, Sarajevo 1983. 8. Zukić, K., <i>Islamska arhitektura, slikarstvo i primijenjene umjetnosti I i II</i>, Zenica 2001. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Husedžinović S., <i>Dokumenti opstanka</i>, Zenica 2005. 2. Babić M., <i>Keramika otomanskog perioda (15-19. v.) i metodologija njene interpretacije : urađena po iskopavanjima na Beogradskoj tvrđavi i Sremskoj Mitrovici, do 1986</i>, Banjaluka 2009, 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL ARH 333	Naziv predmeta: Osnove etnologije		
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 6.	Broj ECTS kredita: 4, arheologija i druga studijska grupa 2
Status: Obavezan		Ukupan broj sati: 4 Predavanja: 2 Vježbe 1 Seminar 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sticanje osnovnih znanja kako iz opće tako i iz nacionalne etnologije, uočavanje srodnosti između etnologije i drugih, njoj bliskih znanosti, a posebno arheologije.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Upoznavanje studenata sa predmetom i načinima izvođenja nastave te obaveznom i preporučenom literaturom.• Razvojni put etnologije – od prvih spomena do jasnog definiranja. Terminološke nedoumice. Ciljevi i zadaci etnologije.• (Bauzinger, Poarije, Čapo-Žmegač) <p>I. TEORIJE I ŠKOLE U ETNOLOGIJI I NJIHOVI GLAVNI PREDSTAVNICI</p> <ol style="list-style-type: none">1. Evolucionistička teorija (Bastian, Morgan, Tylor, Frazer) (Barnard, Moor, Bošković)2. Od evolucionizma ka difuzionizmu (Rivers, Boas). Difuzionizam i njegovi glavni predstavnici (Frobenius, Grebner, Schmidt) (Bošković, Moor, Poarije)3. Funkcionalizam (Malinowski, Redcliffe-Brown) (Moor, Bošković)4. Strukturalizam Levi-Straussa (Moor)5. Osnovni pravci u savremenoj etnologiji (Bošković) <p>II. OPĆA ETNOLOGIJA</p> <ol style="list-style-type: none">1. Osnovne odlike i kratak pregled (sporazumijevanje, društvena organizacija, običaji, vjerovanja) (Bajraktarović, Vlahović, Belaj)2. Postanak i razvoj ljudskog staništa, načini i oblici privređivanja, odijevanje u etnološkom kontekstu. (Bajraktarović)		

	<p>3. Etnolog na terenu. Etički kodeks etnografskih istraživanja. (Potkonjak)</p> <p>4. Opća vs. nacionalna etnologija (Bratanić, Belaj, Pavković)</p> <p>III. ETNOLOŠKI RAD U BOSNI I HERCEGOVINI</p> <p>1. Karakteristike etnološkog rada u BiH (Palavestra, Kajmaković i Buturović, Beljkašić-Hadžidedić)</p> <p>2. Tradicijska matrijalna kultura BiH kao predmet etnoloških istraživanja (Beljkašić-Hadžidedić, Bugarski, Čulić, Bajić, Hadžidedić, Pavković, Popović)</p> <p>3. Tradicijska duhovna kultura u BiH u etnološkom obzorju (Kajmaković, Fabijanić, Kulišić, Petrić, Palavestra, Buturović, Softić)</p>																								
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Nakon odslušanog kolegija studenti će steći uvid u specifičnosti etnološke nauke i njen historijski razvoj, usvojiti znanja o najznačajnijim školama u etnologiji i njihovim predstavnicima kao i dosadašnjem radu na polju etnologije u BiH i njegovim karakteristikama.</p> <p><i>Vještine:</i> Usvojena teorijska i metodološka znanja iz domena osnova etnologije studenti će biti u stanju valjano primijeniti u praksi.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Znanja stečena iz osnova etnologije na pravi način i kritički znati primijeniti u svom pozivu arheologa, po potrebi koristiti se etnološkom literaturom koja može pomoći u rješavanju pojedinih arheoloških problema te široj javnosti znati predočiti blisku vezu koja postoji između arheološke i etnološke nauke.</p>																								
Metode izvođenja nastave:	Nastava se realizira kroz predavanja i aktivno uključivanje studenata kroz prezentacije i diskusije.																								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Redovno prisustvo nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost tokom nastave</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: right;">Ukupno:</td> <td>100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%	2.	Aktivnost tokom nastave	10	10%	3.	Polusemestralna provjera znanja	40	40%	4.	Završna provjera znanja	40	40%	Ukupno:		100 bodova	100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Redovno prisustvo nastavi	10	10%																						
2.	Aktivnost tokom nastave	10	10%																						
3.	Polusemestralna provjera znanja	40	40%																						
4.	Završna provjera znanja	40	40%																						
Ukupno:		100 bodova	100%																						

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Literatura:²*Obavezna:*

H. Bauzinger, *Etnologija. Od proučavanja starine do kulturologije*. Beograd, 1999.

Ž. Poarije, *Istorija etnologije*. Beograd, 1999.

B. Bratanić, *Regionalna ili nacionalna i opća etnologija*. Slovenski etnograf X, Ljubljana, 1957, str.7-18.

V. Belaj, *Plaidoyer za etnologiju kao historijsku znanost o etničkim skupinama*. Studia ethnologica 1. Zagreb, 1989, str. 9-17.

M. Bajraktarović, *Osnovi opšte etnologije*. Beograd, 1977.

J.D. Moor, *Uvod u antropologiju. Teorije i teoretičari kulture*. Zagreb, 2002.

N. Hadžidedić, *Etnografski pregled Bosne i Hercegovine*. Sarajevo, 1997.

Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja BiH, Sarajevo, 1988.

Dopunska:

S. Potkonjak, *Teren za etnologue početnike*. Zagreb, 2014.

Glasnik Zemaljskog muzeja BiH (odgovarajuća godišta i prilozi)

Lj. Beljkašić-Hadžidedić, *Razvojne tendencije u etnologiji u SR Bosni i Hercegovini. Pregled*. Sarajevo, juli-august 1984, god. LXXIV, br.7- 8, str. 867-875.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL ARH 337		Naziv predmeta: Fizička antropologija	
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 6.	Broj ECTS kredita: 3, arheologija i druga studijska grupa 2
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 3 Predavanja 2 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati student s najsavremenijim metodama koje se koriste za rekonstrukciju osobina i načina života arheoloških populacija. Odgovarajuće analize studentima daju predstavu o populacijskoj strukturi, o mortalitetu, demografskim različitostima, o zdravstvenoj slici određene populacije itd.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">- Upoznavanje osnovnih osobina osteološkog materijala- Osnovne osobine kosti lobanje- Osnovne osobine kosti trupa- Osnovne osobine kosti nogu- Osnovne osobine kosti ruku- Razlikovanje postmortalnih i anemortalnih povreda- Mjerenje kostiju sa ciljem rekonstrukcije visine čovjeka		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none">- Student će usvojiti osnovno znanje o antropologiji i osteologiji i uz pomoć odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none">- Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za sticanje novog znanja o problematici fizičke antropologije <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none">- Student će moći da primjeni znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa- student će moći prepoznati postmortalne i anemortalne ozljede- student će znati odrediti osnovne osobine pronađenog osteološkog materijala prilikom istraživanja		

<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. <p>Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji</p>																
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="614 824 1332 1131"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>80</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td> <td></td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	20	20	2	Završna provjera znanja	80	80	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)														
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	20	20														
2	Završna provjera znanja	80	80														
Ukupno: 100 bodova			100%														
<p>Literatura²:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Haviland, W., Kulturna antropologija, Naklada Slap, Zagreb, 2004 2. Moore, J., Uvod u antropologiju, Zagreb, 2002 3. Šlaus, M., Bioarheologija, Školska knjiga, Zagreb, 2006 <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Šlaus, M., Sudska antropologija, u: Zvečević i suradnici, Sudska medicina i deontologija, Medicinska naklada, Zagreb, 2002. 																

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 335		Naziv predmeta: Muzeologija	
Ciklus: 1.	Godina: 3.	Semestar: 6.	Broj ECTS bodova: 3
Status: obavezni		Ukupan broj sati (sedmično): Predavanja 1 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Kroz predavanja i interaktivni vid nastave studenti će se upoznati s osnovnom muzeološkom terminologijom i temama prisutnim u savremenoj muzeologiji. Predmet će se baviti aktuelnim pitanjima sa kojim se susreću muzeji danas (spektakularizacija muzejskih postavki i izložbi, korporacijsko sponzorstvo, pitanja restitucije i repatrijacije...). Planirana je posjeta muzeju u cilju upoznavanja s praktičnim aspektima muzejskog djelovanja, kao i izazovima rada u muzejskim, galerijskim i uopće kulturnim institucijama u kompleksnom bosanskohercegovačkom društvenom, političkom i kulturnom okruženju.		
Tematske jedinice:	Uvod: muzej, muzeologija, muzeografija Od kabineta čudesa do prvih javnih muzeja: historijski pregled razvitka muzeja i galerija Muzejska funkcije Prikupljanje, klasifikacija i izlaganje muzejskih objekata Čuvanje, restauracija i konzervacija umjetničkih djela. Izložba kao medij komunikacije: tipovi izložbi Muzeji i publika Definicija obrazovne funkcije muzeja i njena uloga u savremenom društvu Znanstvena funkcija muzeja Muzejska arhitektura Restitucija i repatrijacija Spektakularizacija muzeja i fenomen <i>blockbuster</i> izložbi Upravljanje muzejskim zbirkama Pitanje statusa, pozicije i organizacije muzejskih ustanova u Bosni i Hercegovini.		
Ishodi učenja:	Znanje: usvaja osnovna znanja o historiji muzeja, muzejskoj tipologiji i funkcijama; razumije značaj javne funkcije muzeja u kontekstu društvenog razvoja i napretka; razumije probleme i načine funkcioniranja bosanskohercegovačkih muzeja; Vještine: koristi osnovna znanja o historiji muzeja, muzejskoj tipologiji i funkcijama; istražuje, bira literaturu i samostalno proširuje znanja iz muzeologije i primjenjuje ih na muzeje		

Adm Z

	<p>umjetnosti; uspostavlja kritički odnos u odnosu na položaj, status i način funkcioniranja bosanskohercegovačkih muzeja;</p> <p>Kompetencije: integrira usvojena znanja i osposobljava se da ih dalje samostalno nadograđuje</p>															
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna nastava, grupna diskusija; Posjete muzejima i galerijama															
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima:</p> <table> <tr> <td>1. Aktivnost na nastavi,</td> <td>br. bodova (10),</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2. Seminar,</td> <td>br. bodova (30),</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>3. Polusemestralni ispit,</td> <td>br. bodova (30),</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>4. Završni ispit,</td> <td>br. bodova (30),</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>Ukupno</td> <td>br. bodova (100),</td> <td>100%</td> </tr> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pismena provjera znanja (test) za polusemestralnu provjeru znanja i završni ispit • Prezentacija (15 minuta) na zadatu temu • Aktivno sudjelovanje na nastavi <p>Napomena: Aktivno sudjelovanje na nastavi pretpostavlja da studenti dolaze pripremljeni na predavanja i da se uključuju u diskusiju i u analizu teorijskih tekstova.</p>	1. Aktivnost na nastavi,	br. bodova (10),	10%	2. Seminar,	br. bodova (30),	30%	3. Polusemestralni ispit,	br. bodova (30),	30%	4. Završni ispit,	br. bodova (30),	30%	Ukupno	br. bodova (100),	100%
1. Aktivnost na nastavi,	br. bodova (10),	10%														
2. Seminar,	br. bodova (30),	30%														
3. Polusemestralni ispit,	br. bodova (30),	30%														
4. Završni ispit,	br. bodova (30),	30%														
Ukupno	br. bodova (100),	100%														
Literatura²:	<p>Obavezna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gob, André i Noémie Drouguet (2007) <i>Muzeologija: Povijest, razvitak, izazovi današnjice</i>. Zagreb, Antibarbarus. 2. Maroević, Ivo (1993) <i>Uvod u muzeologiju</i>. Zagreb, Zavod za informacijske studije. 3. McClellan, Andrew (2007) <i>The Art Museum: From Boulee to Bilbao</i>. Berkeley, CA, London, University of California Press (odabrana poglavlja). 4. Žilber, Klod (ur.) (2005) <i>Muzeji i publika</i>. Beograd: Clio. (odabrana poglavlja). 5. Zbornik tekstova 															

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Dodatna

1. Macdonald, Sharon (ur). (2014) *Vodič kroz muzejske studije* Beograd, Clio.
2. Knell Simon, Suzanne MacLeod & Sheila Watson (ed.) (2007) *Museum Revolutions: How Museums Change and Are Changed*. London : New York, Routledge.
3. Vergo, Peter (ed.) (2000) *The New Museology*. London, Reaktion Book.

fakulteta/akademije

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Logo

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL ARH 361		Naziv predmeta: Biblijska arheologija	
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 6.	Broj ECTS kredita: 4 (Druga studijska grupa ECTS 1)
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja 1 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je sagledati historijski proces i tragove materijalne kulture koja je prethodila pojavi kršćanstva. Stanje na Bliskom Istoku, Palestina, najstarije jevrejske zajednice, te najznačajniji lokaliteti i objekti iz predkršćanskog razdoblja na području Bliskog Istoka.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Fenomen Biblije i najstarije predaje (stvaranje svijeta, izgon Adama i Eve iz raja, Potop, narodi i jezici, biblijski jezici)2. Mesopotoamija, patrijarsi, Egipat, Josif, Mojsije, Pomor, Izlazak, Zakon, Skinija, Zajordanija, Jerihon I Gaj, Hanan3. 12 izraelskih plemena, sudije, Filisteji, jevrejska monarhija, David, Solomon4. Jerusalem, urbanistički plan, objekti, hramovi, historija, pad, oslobođenje5. Susjedi Izraela i Judeje, izraelski vladari, proroci, Asirija6. Vladari Judeje i judejsko društvo7. Jezeckija i Sanherib, Manasija i Ninva8. Babilon, pad Babilona i Kirov dekret9. Danilo i Navuhodonostor10. Obnova hrama, Kserks i Jesitra, Jezdra i Nemija11. Aleksandar Veliki i helenizam		

	<p>12. Ptolomeji i Seleukidi, Antioh Epifan i makavejski ratovi</p> <p>13. Jevreji u Egiptu i u razdoblju II i I stoljeća stare ere</p> <p>14. Dolazak Rimljana, Irod Veliki, obnova hrama, amuleti i spisi, rođenje Isusa i njegova služba, Jerusalem u doba novog zavjeta</p>
--	---

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET		Obrazac SP2
		Stranica 2 od 2
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Predmetom će se dobiti neophodne informacije u vezi civilizacije i društva, te svih okolnosti koje su prethodile pojavi kršćanstva.</p> <p><i>Vještine:</i> Navedenim znanjima studenti će moći pravilno interpretirati pojavu i širenje kršćanstva diljem tadašnjeg poznatog svijeta.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Nakon završetka studija budući arheolozi će moći pravilno analizirati pojave vezane za kršćanstvo na tlu današnje Bosne i Hercegovine, stavljati u kontekst pojavu prvih kršćana na tlu Bosne i Hercegovine, ikinografiju i materijlanu kulturu uz ispravno razumjevanje kulture koja je prethodila kršćanstvu.</p>	
Metode izvođenja nastave:	Predavanja uz video prezentacije.	
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Prva polusestrialna provjera znanja: 45 bodova</p> <p>Aktivnosti: 5 bodova</p> <p>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani): 50 bodova</p>	
Literatura²:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Pol Lorens Biblijski atlas – Simon Dubon “Kratka historija jevrejskog naroda” skripta do str 50. <p><i>Dopunska:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Biblija . Stari zavjet, Maškin Istorija Starog Rima 	

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL.ARH.336	Naziv predmeta: Arheološki praktikum 6										
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 6.	Broj ECTS kredita: 4, arheologija i druga studijska grupa 2								
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Vježbe 2									
Učesnici u nastavi											
Preduslov za upis:	Nema										
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvesti studente u teoretsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom upoznati ih na koji se način obavljaju arheološka iskopavanja iz srednjeg vijeka.										
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Materijalna kultura srednjeg vijeka I• Materijalna kultura srednjeg vijeka II• Materijalna kultura srednjeg vijeka na tlu BiH I• Materijalna kultura srednjeg vijeka na tlu BiH II• Materijalna kultura srednjeg vijeka na tlu BiH III• Terenska nastava										
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o terenskom radu u arheologiji te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.										
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none">- Metoda usmenog izlaganja- Metoda razgovora- Praktični – tersnski rad										
Metode provjere znanja sa	<table border="1"><thead><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10 %</td></tr></tbody></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10 %		
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)								
1.	Pohađanje nastave	10	10 %								

strukturuom ocjene¹:	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %
	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %
	4.	Završni ispit	50	50 %
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sijarić M., Hladno oružje iz Bosne i Hercegovine u arheologiji razvijenog i kasnog srednjeg vijeka, Sarajevo 2014. 2. Odabrani članci iz Glasnika Zemaljskog muzeja 3. Barker, Ph., <i>Tehnike arheološkog iskopavanja</i>, Katalozi i monografije 8, Split, 2000. 4. Greene, K., <i>Archaeology, An Introduction</i>, London, 2001. 5. Harris, E. C., <i>Načela arheološke stratigrafije</i>, Ljubljana, 1989. 6. Renfrew, C., Bahn, P., <i>Archaeology (Theories, Methods and Practice)</i>, London, 2000. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dincauze, D., <i>Environmental Archaeology</i>, Cambridge, 2000. 2. Gosden, C., <i>Anthropology & Archaeology</i>, London, 1999. 3. Leute, U., <i>Archaeometry</i>, New York, 1987.4. 4. Orton, C., <i>Sampling in Archaeology</i>, Cambridge, 2001 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL.ARH.380	Naziv predmeta: Stećci		
Ciklus: I	Godina: 3.	Semestar: 6.	Broj ECTS kredita: 4, arheologija i druga studijska grupa 2
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 3 Predavanja 2 Vježbe: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet ima cilj da se student upozna sa stećcima, jedinstvenim spomenicima srednjovjekovne Bosne kao najmonumentalnijim nadagrobnim kamenim spomencima tadašnje Evrope.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Historiografija o stećcima.• Stećci i nacionalne historiografije.• Evolucija oblika.• Figuralne kompozicije.• Estetika i simbolizam umjetnosti stećaka.• Epitafi.• Kontekstualizacija natpisa na stećcima.• Individualizacija i humanizacija smrti.• Nekropole stećaka – monumentalnost smrti.• Porodične nekropole.• Rasprostranjenost nekropola.• Bosanska škola smrti.• Interkonfesionalnost stećaka.• Reformacija i konceptualna izmjena strategije smrti.		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti opća teorijska i praktična znanja o stećcima. Vještine: Student posjeduje osnovne, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje osnovnih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne zadatke iz savladane oblasti uz neposredni i stalni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti ograničenu odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.		
Metode izvođenja	<ul style="list-style-type: none">- Metoda usmenog izlaganja- Metoda razgovora		

nastave:	- Praktični – tersnski rad			
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Pohadanje nastave	10	10 %
	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %
	3.	Polusestrialni ispit	30	30 %
	4.	Završni ispit	50	50 %
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. D. Lovrenović, <i>Stećci: Bosansko i Humsko mramorje srednjeg vijeka</i>, Rabic, Sarajevo 2009 2. Š. Bešlagić, <i>Stećci i njihova umjetnost</i>, Sarajevo 1971. 3. Š. Bešlagić, <i>Stećci. Kataloško-topografski pregled</i>, Sarajevo 1971 4. E. Zečević, <i>Mramorje: stećci zapadne Srbije</i>, Beograd 2005. 5. M. Wenzel, <i>Ukrasni motivi na stećcima</i>, Sarajevo 1965. 6. <i>Stećci</i> : Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, 4. rujna - 2. studenoga 2008 (katalog izložbe) <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Š. Bešlagić, <i>Neki najnoviji rezultati istraživanja stećaka, Radovi III, simpozijum "Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura"</i>, izdanja muzeja grada Zenice, Zenica 1973. 2. A. Benac, <i>Stećci</i>, Beograd 1962. 3. A. Benac, <i>Radimlja</i>, Sarajevo 1950. 4. Milošević, Ante, <i>Stećci i Vlasi : stećci i vlaške migracije 14. i 15. stoljeća u Dalmaciji i jugozapadnoj Bosni</i>, Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture, Split 1991 5. E. Bujak, <i>Stećkopedija – kameno blago stare bosanske države</i>, Mladinska knjiga, Sarajevo 2018. 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL ARH 415	Naziv predmeta: Litičke industrije starijeg kamenog doba		
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS kredita: 5 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja 1 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je predstaviti hronološki litičke industrije starijeg kamenog doba i upoznati studente sa tehnikama dobivanja i obrade materijala.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Upoznavanje studenata sa literaturom. Predstavljanje osnovnih karakteristika litičkih industrija starijeg kamenog doba.2. Sirovine, lanac operacija i rekonstrukcije lomljenja.3. Proizvodni postupci i oldovan4. Ašelejen5. Klaktonijen6. Tipični musterijen i šarentijen7. Zupčasti musterijen i musterijen s ašelejenskom tradicijom8. Prijelazne litičke industrije iz srednjeg u gornji paleolit9. Orinjasijen10. Solitrejen11. Gravetijen12. Epigravetijen13. Magdalenijen14. Kasni gornji paleolit		
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none">- Student će steći razumijevanje principa litičkih industrija starijeg kamenog doba koje se nadovezuje na znanje stečeno tokom prvog ciklusa studija u vezi ovog praistorijskog perioda, što će biti osnova za primjenu vlastitih ideja u kontekstu istraživačkog rada- razumjeti osnovne karakteristike litičkih industrija u paleolitu <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none">- Student će moći primijeniti svoje znanje i razumijevanje unutar šireg konteksta litičkih industrija starijeg kamenog doba		

	<ul style="list-style-type: none"> - znati prepoznati nabitnije tehnike nastanka pojedinih litičkih industrija - moći kritički procijeniti trenutni naučni rad u vezi litičkih industrija starijeg kamenog doba i ponuditi alternativna rješenja za određene metodologije <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći primijeniti znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, baviti se složenim problemima i formirati sud na temelju dobivenih informacija - Student će moći jasno prenositi svoje znanje drugima - imati vještine koje omogućavaju nastavak studija fokusiran na lični naučni razvoj 																				
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima u grupama koje broje do 25 studenata, uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="539 1375 1337 1742"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Parcijalna provjera znanja</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100 %</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost tokom nastavnog procesa: 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100 %
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100 %																		

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	<p>Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parcijalna provjera znanja: Pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Janković, I., Karavanić, I., Osvit čovječanstva. Početci našega biološkog i kulturnog razvoja. Zagreb, 2009 2. Praistorija jugoslavenskih zemalja, knjiga I, paleolit i mezolit, Sarajevo, 1979. 3. Karavanić, I., Život neandertalaca, 2. promijenjeno izdanje. Zagreb, 2006. 4. Andre Debenath, Harold L. Dibble-Handbook of Paleolithic Typology, Lower and Middle Paleolithic of Europe (1993). 5. Basler, Đ., Paleolitske kulture u jadranskoj regiji Jugoslavije, u: Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, XXXVIII, 6. Batović, Š., Prvi paleolitski nalazi u sjevernoj Dalmaciji, u: Diadora, 3, Zadar, 1973. 7. Malez, M. Paleolitik na području istočne obale Jadrana, u: Adriatica praehis. et antiqua, Zagreb, 1970. 8. D. de Soneville-Bordes, J.Perrot, Lexilique du Paléolithique supérieur, Bulletin de la Société préhistorique française Année 1954, 51-7 pp. 327-335.. 9. F.Bordes, Notules de typologie paléolithique [III : Pointes moustériennes, racloirs convergents et déjetés, limace], Bulletin de la Société préhistorique française Année 1954, 51-7 pp. 336-339. 10. D. de Soneville-Bordes, J.Perrot, Lexique typologique du Paléolithique supérieur, Outillage lithique, III - Outils composites – Perçoirs, Bulletin de la Société préhistorique française, Année 1955, 52-1-2, pp. 76-79. 11. F.Bordes, Observations sur la note de M. H. Kelley sur la technique de taille "Levalloisienne", Bulletin de la Société préhistorique française, Année 195,5 52-1-2 pp. 113-114. 12. D. de Soneville-Bordes, J.Perrot, Lexique typologique du Paléolithique supérieur, Bulletin de la Société préhistorique française, Année 1956, 53-7-8, pp. 408-412. 13. D. de Soneville-Bordes, J.Perrot, Lexique typologique du Paléolithique supérieur, Bulletin de la Société préhistorique française, Année 1956, 53-9, pp. 547-559. 14. I. Karavanić, N. Vukosavljević, R. Šošić Klindžić, T. Težak-

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Gregl, J. Halamić, T. Bošnjak Botica, B. Nahod, Pojmovnik kamneoga doba, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski Fakultet, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2015.

Dopunska:

1. Ashton, N., McNabb, J., Irving, B., Lewis, S., Parfitt, S., Contemporaneity of Clactonian and Acheulian flint industries at Barnham, Suffolk, Antiquity, Vol. 68, Issue 260, 1994, Cambridge.
2. Blaser, F., Videka-Blaser, R., Karavanić, I., Tipologija i tehnologija sva suprotna ili usporedna metodološka pristupa, Opuscvla archaeologica, Vol.23-24 No.1, 2000.
3. Perhoč, Z., Sources of Chert for Prehistoric Lithic Industries in Middle Dalmatia, Archeometriai Műhely, 2009/3.
4. Carbonell, E., Barsky, D., de Castro, J. M. B., Ramos, R. S., Archaic lithic industries: structural homogeneity, Journal of Historical Archaeology & Anthropological Sciences, Vol. 3, Issue 2, 2018.
5. Karavanić, I., Šokec, T., Srednjopaleolitički udarači ili pritiskači? Usporedba eksperimentalnoga i arheološkog materijala iz Hrvatske, Pril. Inst. arheol. Zagrebu, 20/2003, 5-14.
6. Karavanić, I., Janković, I., Srednji i gornji paleolitik u Hrvatskoj, Opusc. archaeol. 30, 21-54, 2006.
7. Basler, Đ., Paleolitski nalaz na Usori, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. VIII, 1953, 215-223.
8. Basler, Đ., Paleolitski nalaz na Crkvini u Makljenovcu, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv.XII, 1957, 93.
9. Brodar, M., Crvena Stijena 1958. i 1959. Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XVII, 1962, 15 – 20.
10. Đuro Basler, Paleolitsko nalazište Visoko Brdo u Ljupljani, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XVII, 1962, 5 – 13.
11. Basler, Đ., Brunnacker, K., Malez, M., Crvena Stijena, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XXII-XXIII, 1966-1967, 5-6.
12. Basler, Đ., Arheološki nalazi u Crvenoj Stijeni stratumi XII-XXXI, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XXII-XXIII, 1966-1967, 7-30.
13. Basler, Đ., Paleolitsko prebivalište Badanj kod Stoca, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XXIX, 1976, 5-18.
14. Whallon, R., The paleolithic site of Badanj: recent excavations and results of analysis, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XLIV, 1989, 7-20.

	15. Kujundžić-Vejzagić, Z., Pećina Pod lipom – paleolitsko stanište na glasinačkoj visoravni, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XLVIII - XLIX, 1996-2000., 33-89. 16. Kujundžić-Vejzagić, Z., Ružina pećina – paleolitska stanica kod Gacka, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XLVI, 1991, 7-52.

Šifra predmeta: FIL ARH 416	Naziv predmeta: Kulturne odlike neolita i eneolita		
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS kredita: 5 Druga studijska grupa ECTS 3
Status: Obavezan	Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja 2 Vježbe 2		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa kulturnim odlikama neolitičkih i eneolitičkih kultura Evrope i zapadnog Balkana.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none">1. Upoznavanja studenata s tematikom i literaturom.2. Opće značajke neolita; periodizacija i hronologija. Modeli neolitizacije. Childeov model neolitske revolucije.3. Difuzioni i autohtoni modeli širenja neolitskog načina života4. Pojava zemljoradnje i stočarstva, te posljedice istih na promjenu načina života mezolitskih populacija.5. Pojava novog medija za prenos ideja: keramika i drugi oblici ekspresije6. Pojava različitih kultova i antropomorfnih figurina tokom neolita7. Različite manifestacije sepulkranih kultova tokom neolita8. Okresani i glačani alat tokom neolita i eneolita.9. Posljedice pojave prvih naselja na zajednice sa područja jugoistoka Evrope.10. Eneolit, halkolitik, eneolit ili bakarno doba11. Metalurgija bakarnog doba.12. Mehanizmi širenja znanja o metalurgiji bakra i njihova sličnost sa modelima širenja neolita.13. Promjene u duhovnoj kulturi tokom eneolita14. Različite manifestacije sepulkranih kultova tokom eneolita		
Ishodi učenja:	Znanje: - Student će steći razumijevanje principa neolita i eneolita koje se nadovezuje na znanje stečeno tokom prvog		

	<p>ciklusa studija, što će biti osnova za primjenu vlastitih ideja u kontekstu istraživačkog rada</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumjeti kulturne odlike u neolitu i eneolitu Bosne i Hercegovine <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći primijeniti svoje znanje i razumijevanje unutar šireg konteksta neolita i eneolita - znati prepoznati nabitnije teoretske pristupe pri proučavanju neolitskih i eneolitskih kultura, te njima istovremenih pojava u susjednim zemljama - moći kritički procijeniti trenutni naučni rad u vezi neolita i eneolita i ponuditi alternativna rješenja za određene metodologije <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći primijeniti znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, baviti se složenim problemima i formirati sud na temelju dobivenih informacija - Student će moći jasno prenositi svoje znanje drugima - imati vještine koje omogućavaju nastavak studija fokusiran na lični naučni razvoj 								
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 								
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="568 1749 1339 1919"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)						
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10						

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	<table border="1" data-bbox="560 271 1334 450"> <tr> <td data-bbox="560 271 663 342">2.</td> <td data-bbox="663 271 963 342">Parcijalna provjera znanja</td> <td data-bbox="963 271 1174 342">50</td> <td data-bbox="1174 271 1334 342">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="560 342 663 414">3.</td> <td data-bbox="663 342 963 414">Završna provjera znanja</td> <td data-bbox="963 342 1174 414">50</td> <td data-bbox="1174 342 1334 414">50</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="560 414 1174 450">Ukupno: 100 bodova</td> <td data-bbox="1174 414 1334 450">100%</td> </tr> </table> <p data-bbox="491 450 1334 517">Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul data-bbox="544 562 1407 931" style="list-style-type: none"> • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra 	2.	Parcijalna provjera znanja	50	50	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
2.	Parcijalna provjera znanja	50	50										
3.	Završna provjera znanja	50	50										
Ukupno: 100 bodova			100%										
Literatura²:	<p data-bbox="491 931 635 965">Obavezna:</p> <ol data-bbox="491 965 1407 1682" style="list-style-type: none"> 1. Bailey W. D. Balkan Prehistory. Exclusion, Incorporation and Identity, Routledge, London&New York, 2000. 2. Childe V. G. The Dawn of European Civilization, The Labour Publishing Company, London, 1925. 3. Govedarica, B., Gdje i kad je postojalo bakarno doba, Godišnjak ANUBIH knj. 40, CBI knj. 40, Sarajevo 2011 4. Anthony, D. W. (Ed.) The lost World of Old Europe. The Danube Valey 5000-3500 BC. Oxford 2010. 5. Kienlin, T.L., Tradition and Inovation in Copper Metallurgy, PPS 74, 2008, 79-107. 6. Jovanović, B., Metalurgija eneolitskog perioda Jugoslavije, Beograd, 1971. 7. Kertesz, R., Makkay, J. (ed.), From the Mesolithic to the Neolithic. Proceedings of the International Archaeological Conference held in the Damjanich Museum of Szolnok, September 22-27, 1996. Archaeolingua. Budapest 2001. 8. Milles, A. & Williams, D. & Gardner, N. The beginning of agriculture. BAR Intr. Series 496, London 1984. 9. Perles C. & Monthel G. (Ilustrator), The Early Neolithic in Greece: The First Farming Communities in Europe, Cambridge University Press, 2001 <p data-bbox="491 1682 639 1715">Dopunska:</p> <ol data-bbox="491 1715 1407 1899" style="list-style-type: none"> 1. Garašanin, M., Praistorija Srbije, I, II, Beograd, 1973. 2. Komšo, D., Mezolitik u Hrvatskoj. Opuscula archaeologica 30, Zagreb 2006. 3. Korošec, J., Neolitska naseobina u Danilu Bitinju, Zagreb, 1958. 4. Marijanović, B., Ravlića pećina (Peć i Mlini), u: Glasnik Zemaljskog 												

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

muzeja, n.s. XXXV-XXXVI (1980/81).
5. Srejović, D. Lepenski Vir, Nova praistorijska kultura u Podunavlju,
Beograd, 1969.

Admir K

Šifra predmeta: FIL ARH 417	Naziv predmeta: Brončano i željezno doba na području Bosne i Hercegovine		
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS kredita: 6 Druga studijska grupa ECTS 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 6 Predavanja 3 Vježbe 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Student obrađuje materijalnu kulturu brončanog i željeznog doba Bosne i Hercegovine te bližeg okruženja. Detaljno obrađivanje arheoloških kultura na prostoru današnje Bosne i Hercegovine i ostataka njihove materijalne culture		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Upoznavanja studenata s tematikom i literaturom.2. Upoznavanje sa prahistorijskom geografijom jugoistočne Evrope i zapadnog Balkana, te kulturnih prilika pred početak brončanog doba.3. Nastanak i razvoj metalurgije bronce na području Bosne i Hercegovine.4. Društvena stratifikacija zajednica sa područja Bosne i Hercegovine kao posljedica otkrića i upotrebe bronce5. Geneza arheoloških kultura brončanog doba na području Bosne i Hercegovine od završetka eneolita do početka željeznog doba6. Ostatak materijalne kulture zajednica brončanog doba na području Bosne i Hercegovine; duhovna kultura i sepulkralni kultovi7. Bosna i Hercegovina kao tranzitno područje zapadnog Balkana i njena uloga u oblikovanju brončanog doba Balkanskog prostora.8. Upoznavanje sa prahistorijskom jugoistočne Evrope i zapadnog Balkana, te kulturnih prilika pred početak željeznog doba.9. Nastanak i razvoj metalurgije željeza na području Bosne i Hercegovine.10. Odnosi željeznodobnih kultura sa područja Bosne i Hercegovine sa istovremenim kulturama okolnih zemalja11. Grčki i italjski import evidentiran na području Bosne i Hercegovine12. Kneževski grobovi željeznog doba na području Bosne i Hercegovine13. Geneza arheoloških kultura željeznog doba na području Bosne i		

	<p>Hercegovine od završetka brončanog doba pa do pada područja Bosne i Hercegovine pod upravu Rimskog carstva</p> <p>14. Ostatak materijalne kulture zajednica željeznog doba na području Bosne i Hercegovine; duhovna kultura i sepulkralni kultovi</p>								
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će steći razumijevanje principa brončanog i željeznog doba na području Bosne i Hercegovine koje se nadovezuje na znanje stečeno tokom prvog ciklusa studija, što će biti osnova za primjenu vlastitih ideja u kontekstu istraživačkog rada - razumjeti kulturne odlike u brončanom i željeznom dobu Bosne i Hercegovine <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći primijeniti svoje znanje i razumijevanje unutar šireg konteksta brončanog i željeznog doba - znati prepoznati nabitnije teoretske pristupe pri proučavanju brončanodobnih i željeznodobnih kultura - moći kritički procijeniti trenutni naučni rad u vezi brončanog i željeznog doba Bosne i Hercegovine i ponuditi alternativna rješenja za određene metodologije <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći primijeniti znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, baviti se složenim problemima i formirati sud na temelju dobivenih informacija - Student će moći jasno prenositi svoje znanje drugima - imati vještine koje omogućavaju nastavak studija fokusiran na lični naučni razvoj 								
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="496 1839 1337 1937"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost tokom</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom	10	10
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)						
1.	Aktivnost tokom	10	10						

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

		nastavnog procesa		
	2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10
	3.	Parcijalna provjera znanja	40	40
	4.	Završna pro jera znanja	40	40
	Ukupno: 100 bodova			100%
	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa • Izrada rada na zadanu temu: Pisanje rada o temema vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Pismena i usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Pismena i usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra 			
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Benac, A., „O etničkim zajednicama starijeg željeznog doba u Jugoslaviji”, u: Praistorija jugoslavenskih zemalja, V, Sarajevo, 1979. 2. Benac, A., „O identifikaciji ilirskog etnosa”, u: Godišnjak, Centar za balkanološka ispitivanja, 11/9, Sarajevo, 1973. 3. Benac, A., „O učešću Ilira u egejskoj seobi”, u: Arheološki radovi i rasprave, IV-V, Zagreb, 1967. 4. Benac, A., „Prediliri, Protoiliri, Prailiri – neki novi aspekti”, u: Balcanica, VIII, Beograd, 1977. 5. Čače, S., „Prilozi proučavanju političkog uređenja naroda sjeverozapadnog Ilirika”, u: Radovi, Filozofski fakultet, 18, Zadar, 1979. 6. Čović, B., „O izvorima za istoriju Autarijata”, Godišnjak, ANUBiH, Centar za balkanološka ispitivanja, V/3, Sarajevo, 1967. 7. Garašanin, D., „Razmišljanja o ilirskoj etničkoj interpretaciji nalaza iz gvozdenog doba”, Godišnjak, ANUBiH, Centar za balkanološka ispitivanja, XIII/11, Sarajevo, 1976. 8. Katičić, R., „Suvremena istraživanja o jeziku starosjedilaca ilirskih provincija”, u: Posebna izdanja, Centar za balkanološka ispitivanja, IV/1, 			

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

- Sarajevo, 1964.
9. Katičić, R., *Illyricum mithologicum*. Zagreb, 1995.
10. Marić, Z., „Donja Dolina i problem etničke pripadnosti predrimskog stanovništva sjeverne Bosne”, u: *Glasnik Zemaljskog muzeja*, (A) XIX, Sarajevo, 1964.
11. Stošić J. P. (Hrsg.). *Antički Grci na tlu Hrvatske*. Zagreb, 2010.
12. Suić, M., „Illyrii proprie dicti”, *Godišnjak, ANUBiH, Centar za balkanološka ispitivanja*, XIII/15, Sarajevo, 1976.
- Dopunska:
1. Kirigin, B., *Faros, Parska naseobina. Prilog proučavanju grčke civilizacije u Dalmaciji*, Split, 2004.
2. Palavestra, A., *Kneževski grobovi starijeg gvozdenog doba na centralnom Balkanu*, Beograd, 1984.
3. Papazoglu, F., „O teritoriji ilirskog plemena Ardijejaca”, u: *Zbornik, Filozofski fakultet*, 7/1, Beograd, 1963.
4. Papazoglu, F., „Poreklo i razvoj ilirske države”, *Godišnjak, ANUBiH, Centar za balkanološka ispitivanja*, V/3, Sarajevo, 1967.
5. Stošić J. P. (Hrsg.), *Antički Grci na tlu Hrvatske*. Zagreb, 2010.

Šifra predmeta: FILARH 422	Naziv predmeta: Iliri i grčki svijet		
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS kredita: 5 druga studijska grupa 3 ECTS
Status: obavezni	Ukupan broj sati (sedmično): 3 Predavanja 2 Vježbe 1		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj kolegija je upoznati studente sa grčko-helenističkim izvedenicama nastalim pod uticajima i kontakata Ilira sa grčkim i helenističkim svijetom.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Uzroci kolonizacije i pojave na drugim prostorima		
	Grčka kolonizacija istočne obale Jadrana		
	Issa, Faros, Korkira		
	Materijalni ostaci koji potvrđuju grčko prisustvo na istočnoj obali Jadrana I		
	Materijalni ostaci koji potvrđuju grčko prisustvo na istočnoj obali Jadrana II		
	Materijalni ostaci koji potvrđuju grčko prisustvo na prostoru Bosne i Hercegovine – Ošanići kod Stoca		
	Grčki materijal sa lokaliteta Glasinac		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
Grčki materijal iz muzejskih zbirki u Bosni i Hercegovini			

	Grčki materijal sa lokaliteta u Krajini	
	Grčka keramika i oružje mahajre, umbro, knemide	
	Grčko-ilirski šljemovi	
	Helenski nakit	
	Strigili	
	Grčki kultovi na tlu Bosne i Hercegovine	
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)	
	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu	
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Obzirom na razmjerno bogat domaći materijal koji se može pripisati grčko-helenističkom uticaju na prostoru Bosne i Hercegovine značajan broj arheoloških nalaza se može pripisati ovom kulturno-civilizacijskom krugu. Zbog toga su znanja o ovom kulturnom fenomenu iznimno značajna za svakog arheologa.</p> <p><i>Vještine:</i> Studenti će morati dobiti vještine za adekvatnu analizu determinaciju grčko-helenističkog materijala. Može primijeniti znanje i sposobnost za rješavanje problema, može primijeniti konceptualno razmišljanje i kreativnost. U stanju je ocjeniti metodologiju arheološkog rada.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Od velike važnosti je da studenti arheologije budu osposobljeni za pravilnu, tipologizaciju te dataciju ovog materijala, sa kojima će se vrlo često susretati u muzejskim zbirkama i tokom arheoloških istraživanja na terenu. Student ima sposobnost integriranja znanja, uspješno savladavanje složenih stručnih i naučnih problema, na osnovu nepotpunih informacija može formirati sud o problemu, može svoje zaključke prenositi drugima. Može autonomno raditi.</p>	
Metode izvođenja nastave:	Predavanje uz video prezentaciju grčko-helenističkog i materijala ilirskih plemena na koji je uticaj imala grčko-helenska kultura.	
Metode	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i	

provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45
	2.	Aktivnosti	5	5
	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50
	4.			
5.				
Ukupno: 100 bodova			100%	
<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <p>Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja formira se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita.</p> <p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>				
Li	<i>Obavezna</i>			
	1. Branko Kirigin „Grčko-helenistička zbirka u stalnom postavu Arheološkog muzeja u Splitu“. Split 2008. - KATALOG			
	2. Branko Kirigin „Faros, parska naseobina. Prilog proučavanju grčke civilizacije u Dalmaciji. U: Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku sv. 96, Split, 2004.			
	3. Branko Kirigin „Vaze tipa Alto-Adriatico iz Isse“. U: Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, br. 32, Split, 1992, str. 79 do str. 98.			
	4. Branko Kirigin „Issa grčki grad na Jadranu. Zagreb, 1996.			
	5. Petar Lisičar „Crna Korkira i kolonije antičkih Grka na Jadranu“. Skopje, 1951.			
	6. M. Nikolanci „Helenistička nekropola Isse“. U: Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, br. 63/64, Split, 1969, 57-87.			
	7. M. Nikolanci „Jadranski Grci kao periferija helenskog svijeta.“ U: Materijali 12, Zadar, 1976, str. 149 do str. 168.			
	8. M. Miše „Grčka i helenistička keramika iz Farosa u Arheološkom muzeju u Splitu.“ U: Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku, br. 98, Split, 2005, str. 25 do str. 48.			
	9. Z. Marić „Arheološka istraživanja na Gradini u Ošanićima kod Stoca			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Adur J

1963. godine.“ U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, XXVII – XXVIII, Sarajevo, 1972/73, str. 173-235.
10. Z. Marić „Arheološka istraživanja Akropole ilirskog grada Daors....a na Gradini u Ošanićima kod Stoca od 1967 do 1972.“ U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, XXX-XXXI, Sarajevo, 1977, str. 5 do str. 99.
11. Z. Marić „Depo pronađen u ilirskom gradu Daors...“U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, XXXIII, Sarajevo, 1979, str. 23 do str. 113.
12. M. Blečić-Kavur – A. Pravidur „Ilirske kacige s područja Bosne i Hercegovine“. U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, sv. 53 Sarajevo, 2012, str. 35 do str. 137.
13. Grupa autora „Antički Grci na tlu Hrvatske“. Zagreb, 2010. – Katalog.
14. Maja Parović-Pešikan “O karakteru grčkog materijala na Glasincu putevima njegovog prodiranja”. U: Starinar n. s. XI, Beograd, 1960, str. 22 do str. 34.
15. Maja Parović – Pešikan “Najnovija istraživanja u Boki Kotorskoj posebnim osvrtom na problem ilirskih i predilirskih veza sa Egejom.” U: Materijali XII, Kongres arheologa Jugoslavije, Zadar, 1976, str. 77 do str. 87.
16. Maja Parović-Pešikan “Grčka mahajra i problem krivih mačeva.” U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 18, Sarajevo, 1982, str. 25 do str. 53.
17. Maja Parović – Pešikan “Grčko-italske i helenističke vaze iz Zemaljskog muzeja u Sarajevu.” U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine Sarajevu, n. s. A, 40/41, Sarajevo, 1986, str. 39 do str. 60.
18. R. Vasić “Donja Dolina i Makedonija.” U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 12, Sarajevo, 1975, str. 81 do str. 95.
19. R. Vasić “Prilog proučavanju grčkog oružja u Jugoslaviji”. U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 18, Sarajevo, 1982, str. 5 do str. 25.
20. R. Vasić “Greek Bronze Vessels Found in Yugoslavia.” U: Živa antika 33, sv. 2, Skopje, 1983, str. 185 do str. 194.
21. R. Vasić “Prilog proučavanju šarnirskih fibula u Jugoslaviji”. U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 21, Sarajevo, 1985, str. 121 do str. 157.
22. Duje Rendić – Miočević „Iliri i antički svijet“. Split, 1989. – dio koji se odnosi na Grke.
23. E. Imamović „Antički kulni i votivni spomenici na tlu Bosne i Hercegovine“. Sarajevo, 1977.

NAPOMENA: Riječ je o radovima publiciranim u periodici, koji imaju manji broj stranica, odnosno veliki broj priloga, tabli, karata, grafikona, crteža, tlocrta, fotografija i drugih propratnih materijala koji u znatnoj mjeri smanjuju obim stručnog teksta.

		<p>Dodatna</p> <ol style="list-style-type: none">1. A. Busuladžić „Privatna antička arheološka kolekcija iz Bosne i Hercegovine (krovotovorine ili originali?).“ U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 44, Sarajevo, 2015, str. 115 do str. 143.2. A. Benac – B. Čović „Glasinac I i II“. Sarajevo, 1956 i 1957.3. Z. Marić „Grobovi ilirskih ratnika iz Kačnja“. U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, XIV, Sarajevo, 1959, str. 87 do str. 102.4. Z. Marić „Reviziono iskopavanje ilirske grobnice u Kačnju kod Bileće“. U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, XXX-XXXI, Sarajevo, 1977, str. 101 do str. 110.5. D. Rendić-Miočević „Iliri i antički svijet“. Split 1989. – dio koji se odnosi na Grke.

Šifra predmeta: FIL ARH 406		Naziv predmeta: Arheologija seobe naroda	
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS kredita: 5, arheologija i druga studijska grupa 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 3 Predavanja: 2 Vježbe: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:		Nema	
Cilj (ciljevi) predmeta:		Ovladavanje studenta sa vještinama kojim bi mogao razlučuje tehnike i pojmove materijalne kulture vremena seobe naroda. To uključuje rad sa ranosrednjovjekovnim oružjem, nakitom i nepokretnim materijalom. Cilj je i omogućiti studentu da postavi rani srednji vijek sa prostora dašanjeg zapadnog Balkana u širi evromediteranski kontekst.	
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>		<ul style="list-style-type: none">• Uvod, izvori, hronologije, literatura• Kratki historijski pregled seobe naroda i osnovni arheološki pojmovi vezani uz seobu naroda• Huni: povijest, dolazak u Evropu, Atila, kraj hunske dominacije• Materijalna kultura huskog vremena: nakit, oružje i oruđe• Historija Gota• Materijalna kultura istočnih Gota I• Materijalna kultura istočnih Gota II• Historija Gepida i Langobarda• Materijalna kultura Gepida• Materijalna kultura Langobarda• Historija Avara• Materijalna kultura Avara• Kneževski grobovi i ostave perioda seobe naroda• Nekropole perioda seobe naroda sa područja BiH	
Ishodi učenja:		Znanje: Student će usvojiti uska teorijska i praktična znanja o arheologiji seobe naroda te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje uske, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje postavljenih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne ili složenije zadatke iz savladane oblasti uz neposredni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz	

	savladane oblasti.			
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad 			
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Pohađanje nastave	10	10 %
	2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %
	3.	Polusestrialni ispit	30	30 %
	4.	Završni ispit	50	50 %
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
Literatura²:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vinski Z., <i>Epoha seobe naroda, Umjetničko blago Jugoslavije, Rani srednji vijek, Beograd -Zagreb-Mostar 1986.</i> 2. <i>Germanen, Hunnen und Awaren</i> (katalog izložbe), Nürnberg 1987. 3. Vinski Z., <i>Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400-800. godine, VAMZ, 3.s., 5, Zagreb 1971.</i> 4. Werner J., <i>Beiträge zur Archäologie des Attila-Reiches, München 1956.</i> 5. Mrkobrad D., <i>Arheološki nalazi seobe naroda u Jugoslaviji, Beograd 1980.</i> 6. <i>I Goti</i> (katalog izložbe), Milano 1994. 7. Müller, R. i Steuer H., <i>Fibel und Fibeltracht, Realexikon der Germanischen Altertumskunde, (separat) 68-196., Berlin-New York 2000.</i> 8. Bierbrauer V., <i>Die Ostrogotischen Grab- und Schatzfunde in Italien, Spoleto 1975.</i> 9. Vinski Z., <i>O nalazima 6. i 7. st. u Jugoslaviji s posebnim obzirom na arheološku ostavštinu iz vremena I avarskog kaganata, Opuscula archeologica, 3, Zagreb 1958.</i> 10. Kovačević J., <i>Avarski kaganat, Beograd 1977</i> 11. Miletić N., <i>Ranosrednjovjekovna nekropola u Koritima kod Duvna, GZM, n. s., sv. 33, Sarajevo 1979.</i> 12. Miletić N., <i>Ranosrednjovjekovna nekropola u Rakovčanima kod Prijedora, GZM, n.s., 25, Sarajevo 1970.</i> 13. Miletić N., <i>Nekropola u selu Mihaljevićima kod Rajlovca,</i> 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

GZM, n.s., 11, Sarajevo 1956.

14. Miletić N., *Nalaz ranosrednjovjekovnih fibula iz Rajlovca*, GZM, n.s., 10, Sarajevo 1955.

Dopunska:

1. Demo Ž., *Ostrogothic Coinage from Collections in Croatia, Slovenia and Bosnia & Herzegovina* (= Situla, 32), Ljubljana 1994.
2. Vinski Z., *Dodatna zapažanja o šljemovima Narona/Baldenheim*, SHP, 3.s., 14, Split 1984.
3. Bolta L., *Rifnik pri Šentjurju, poznoantička naselbina in grobišče*, Katalogi in monografije, 19, Narodni muzej, Ljubljana 1981
4. Stare V. - Vinski Z., *Kranj - nekropola iz časa preseljevanja ljudstev*, Katalogi in monografije, 18, Narodni muzej, Ljubljana 1980
5. Dimitrijević D., *Gepidska nekropola "Kormadin" kod Jakova*, Rad Vojvođanskih muzeja, 9, Novi Sad 1960.
6. Vinski Z., *Orlovske kopče iz Jugoslavije*, VMKH, 8,4, Zagreb 1959
7. Vinski Z., *Krstoliki nakit epohe seobe naroda u Jugoslaviji*, Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, 3, Zagreb 1968.
8. Simoni K., *Knin-Greblje - kataloški opis grobova i nalaza*, SHP, 3.s., 19, Split 1991.
9. Belošević J., *Ranosrednjovjekovna nekropola u selu Kašiću kraj Zadra*, Diadora, 4, Zadar 1968.
10. Vinski, Z., *Razmatranja o iskopavanjima u Kninu na nalazištu Greblje*, SHP, 3.s., 19, Split 1991.
11. Ivanišević V. – Kazanski P., *La nécropole de l'époque des Grandes migrations á Singidunum*, Singidunum, 3, Beograd 2002.

Šifra predmeta: FIL HIS 468b	Naziv predmeta: Vojna organizacija u Osmanskom carstvu		
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 1.	Broj ECTS bodova: 2
Status: Izborni	Ukupan broj sati (sedmično): : 2 Predavanja 1 Vježbe 1		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	da studenti razumiju vojno uređenje u Osmanskom carstvu i Bosanskom ejaletu; da kompariraju osmansku vojnu organizaciju u klasičnom razdoblju sa onom u reformskom, kao i osmansku vojsku sa vojskama evropskih sila; da analiziraju osmansku vojnu taktiku s posebnim akcentom na odnos prema civilima u toku ratnih operacija i poslije njih; da se studenti osposobljavaju za razumijevanje uzročno-posljedičnih veza, na primjeru odnosa između pravnog i društvenog statusa vojnika i ratnog potencijala osmanske vojske kao jednog od temelja osmanske države.		
Tematske jedinice:		Upoznanje s nastavnim planom i programom i najznačajnijim izvorima i literaturom za ovaj kolegij.	
		Rat kao fenomen u historiji Osmanskog carstva.	
		Timarsko-spahijski sistem – temelj vojne organizacije.	
		Vojna organizacija Carstva u klasičnom periodu.	
		Spahije.	
		Bosanske spahije.	
		Janičari.	
	Tvrđavske posade.		

	Kapetanije i kapetani u Bosni.
	Ostali vojni rodovi.
	Pomorske snage.
	Vojna organizacija u kontekstu osmanskih reformi u 19. stoljeću.
	Nova vojska.
	Vojna reforma u Bosni.
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Poznavanje i razumijevanje historijskog kretanja kao i razumijevanje i komparativno vrednovanje društvenih promjena na odnosu staro – novo (klasični sistem – reforme).</p> <p>Vještine: Sposobnost kritičkog čitanja historijskih izvora i vrednovanja historiografskih tekstova na višoj misaonoj razini. Sposobnost detektovanja ideoloških narativa (i drugih konstrukata) u historiografiji i njihove dekonstrukcije.</p> <p>Kompetencije: Primjena stečenog konkretnog znanja o pojedinim događajima i vremenski kraćim procesima za razumijevanje cjeline i općih društvenih procesa. Osposobljavanje za samostalno stvaranje na nivou prilagođenom drugom ciklusu studija.</p>
Metode izvođenja nastave:	Predavanje, vježbe, radionice, grupni rad, individualni rad
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Pismena polusemestralna provjera znanja 35 bodova (35%), Pismena provjera znanja na kraju semestra za drugi dio semestra 35 bodova (35%), Esej 20 bodova (20) Aktivnost u nastavi 10 bodova (10%).</p>
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Historija osmanske države i civilizacije</i>, (ur: E. Ihsanoglu), Sarajevo, 2004. 2. <i>Historija naroda Jugoslavije</i>, II, Zagreb 1959. 3. A. Aličić, <i>Uređenje bosanskog ejaleta od 1789. do 1878.godine</i>, Sarajevo,

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

1983.

Dopunska:

1. M. Vasić, *Martolosi u jugoslovenskim zemljama pod turskom vladavinom*, Sarajevo 1967, str. 288.
2. H. Kreševljaković, *Kapetanije u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo, 1954.
3. “Osmanska vojska i policija u bosanskom vilajetu od 50-tih do 70-tih godina XIX vijeka”, *Godišnjak društva istoričara Bosne i Hercegovine*, 37, (1986), Sarajevo 1986.

Obrazac SP2

Logo fakulteta/akademije

Stranica 1 od 3

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Šifra predmeta: FIL ARH 434	Naziv predmeta: Numizmatika		
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: 5, arheologija i druga studijska grupa 3
Status: Obavezan	Ukupan broj sati (sedmično): 3 Predavanja: 2 Vježbe: 1		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Uvesti studente u teorijsko i praktično znanje o novcu i numizmatičkim kretanjima na tlu BiH od prahistorije do kraja srednjeg vijeka		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ul style="list-style-type: none">• Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Upoznavanje studenta sa osnovnom literaturom. Definiranje osnovnih pojmova vezanih za numizmatiku• Historijat emisija novca (Početak kovanja novca, grčki novac, rimski novac, grčko - ilirski novac, keltski novac)• Datacija novca. Republikanski <i>cursus honorum</i>. Carski <i>cursus honorum</i>• Grčki novac (Prostorno određenje predmeta. Datacija grčkog novca. Emisije grčkog novca na prostoru zapadnog Balkana)• Grčko - ilirski novac (Novac sa grčkih kolonija sa obala Jadranskog mora)• Rimski novac (<i>aureus</i>, <i>denarius</i>, <i>sestertius</i>, <i>dupondius</i>, <i>as</i>, <i>antoninianus</i>)• Rimski novac nakon reforme cara Dioklecijana (<i>argenteus</i>, <i>folles</i>)• Novac na tlu Bosne i Hercegovine do uspostavljanja rimske vlasti (Novac Daorsa. Novac iz doline rijeke Japre. Kartaginski novac. Keltski novac)• Novac na tlu Bosne i Hercegovine nakon uspostavljanja rimske vlasti• Osnove srednjeovjekovne numizmatike• Novac na tlu današnje BIH tokom srednjeg vijeka• Srednjovjekovni bosanski novac I• Srednjovjekovni bosanski novac II• Stučna posjeta muzeju		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti uska teorijska i praktična znanja o numizmatici		

	<p>te će ih moći primjeniti u praksi.</p> <p>Vještine: Student posjeduje uske, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje postavljenih zadataka.</p> <p>Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne ili složenije zadatke iz savladane oblasti uz neposredni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.</p>			
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad 			
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Pohađanje nastave	10	10 %
	2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %
	3.	Polusestrialni ispit	30	30 %
	4.	Završni ispit	50	50 %
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
Literatura²:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Babelon, Jean: <i>Antička numizmatika</i>, Beograd 1970. 2. Truhelka, Ćiro: <i>Nalaz iz Vranjske : uz nekoliko dodataka o bosanskoj numizmatici</i>, GZM, Sarajevo 1902 3. Rengjeo Ivan: <i>Novci bosanskih banova i kraljeva</i>, GZM, 1943, Sarajevo, 1944, 237-291 4. Glavaš Tihomir: <i>Druga ostava bosanskog novca iz Ribića kod Konjica</i>, GZM (A) 44, Sarajevo, 1989, 233-266 5. Rendeo, Ivan: <i>Bosanski novci</i> (Priredio Tonči Grbelja), HM IV/14, Sarajevo, 2000, 249-25 6. Truhelka, Ćiro: <i>Nalaz bosanskog novca Obreten kod Ribića</i>, GZM, Sarajevo, 1905. 7. Mirnik, Ivan: <i>Numizmatički priručnik i rječnik</i>, Zagreb 2011. 8. <i>The Oxford Handbook of Greek and Roman Coinage</i>, Oxford University press 2011. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hadžimehmedović, Amir: <i>Novac srednjovjekovne Bosne</i>, Sarajevo 2012. 2. Anđelić, Tomislav: <i>Ostava srednjovjekovnog novca iz Medina kod</i> 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Mostara, Hercegovina 2, Mostar, 1982, 33-44.

Adnan F.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL.ARH 433	Naziv predmeta: Epigrafika		
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: 6, arheologija i druga studijska grupa 3.
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 3 Predavanja 2 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je predmeta studenta osposobiti da pravilno čita, odnosno obrađuje, rimske (ili grčke) i srednjovjekovne natpise, kojih i na bosanskohercegovačkom prostoru ima veliki broj. Usvajanjem osnovnih znanja iz ove oblasti student se osposobljava da pravilno restituira i čita latinske natpise različitoga karaktera, da vrši epigrafsku, paleografsku i onomastičku analizu te da zna pravilno datirati natpis.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none">1. Osnovni onomastički elementi koji se pojavljuju na epigrafskim spomenicima (<i>praenomen, nomen, cognomen, agnomen</i>). Imenski obrazac žena. Patronimik ili filijacija. Širenje carskih nomena u Iliriku. Ilirska, panonska i keltska imena na tlu današnje BiH. Povezanost onomastike i procesa romanizacije2. Znakovi uobičajeni u fililoškoj kratici antičkih tekstova (objašnjene abrevacije, sigle, ligature i druge odlike karakteristične za epigrafiju) Transkripcija. <i>Dominatio memoriae</i> na epigrafskim spomenicima3. Vrste natpisa: javni natpisi (<i>tituli publici</i>), privatni natpisi (<i>tituli privati</i>), pravni natpisi (<i>acta</i>) i natpisi na upotrebnim predmetima (<i>instrumentum</i>)4. Nadgrobnii natpisi (<i>stele, cipusi, urne</i>). Vizuelizacija spomenika. Početna formula (DIS MANIBUS; DIS MANIBUS SACRUM). Kratice na kraju nadgrobnog natpisa. Nadgrobnii spomenici na tlu današnje BiH5. <i>Carmena epigraphica</i> – umjetničko izražavanje na epigrafskim spomenicima. Najstariji tragovi književnosti na prostoru Zapadnog Balkana6. Posvetni (votivni) spomenici. Obrasci zavjetnih natpisa. Standardne kratice za imena i attribute božanstava. Autohtona, rimska i istočnjačka božanstva na natpisima pronađenim u BiH. Interpretatio Romana. <i>Tabellae defixionum</i>7. Počasni natpisi. <i>Cursus honorum</i>. Carska titulatura. Vrste počasnih natpisa. Analiza tekstova uklesanih na počasnim natpisima. Natpisi na		

	<p>građevinama</p> <p>8. Vojne diplome. Datacija. Konteksti nalaza. Autohtoni narodi u auksilijarnim jedinicama i vojne diplome. Pravni karkter vojne diplome. Struktura vojne diplome</p> <p>9. Cestovni natpisi – miljokazi (miliaria). Vrste miljokaza (klasični i počasni). Karkteristike carskih miljokaza. Miljokazi u rimskim provincijama Dalmaciji i Panoniji</p> <p>10. Natpisi na upotrebnim predmetima (<i>instrumentum</i>). Žigovi radionica. Kalupi. Skraćenice. Imena vojnih jedinica na rimskoj opeci</p> <p>11. Karkteristike vojnih natpisa (<i>miles, euques, centurio, tribunus militum, veteranus</i>). Natpisi legija i kohorti na tlu današnje BiH. Onomastičke karkteristike na vojim natpisima rimske provincije Dalmacije</p> <p>12. Međašni spomenici. Lokaliteti nalaska. Karkteristike. Skraćenice.</p> <p>13. Kontekstulni značaj epigrafskih spomenika (izvor za romanizaciju, urbanizaciju, ekonomiju, kulturu antičkog Ilirika)</p>
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Studenti stječu temeljna znanja o epigrafici i razvoju pisanih spomenika kroz epohe klasične civilizacije, sa posebnim osvrtom na Ilirik.</p> <p>Vještine: Upotreba kritičkog aparata. Rad na izvornoj građi. Nastavne, pedagoške i didaktičke sposobnosti prenošenja znanja o epigrafici i epigrafskim spomenicima.</p> <p>Kompetencije: Sposobnost prezentiranja usvojenih metodoloških odrednica iz epigrafike u kontekstu pisanja eseja / seminara /naučnog rada. Motivacija za izučavanje, istraživanje i prezentiranje (i u naučnom, i u stručnom, i u medijskom i u nastavnom smislu) epigrafike.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>1. Analitička metoda (analiza tekstova uklesanih na epigrafskim spomenicima)</p> <p>2. Heuristička metoda (posticati studete da kroz međusobni razgovor ili kroz razgovor sa nastavnik dođu do zaključaka)</p> <p>3. Kvaltativna i kvantativna metoda u kontekstu epigrafije</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Provjera znanja vršit će se u skladu sa važećim zakonom i Odlukom NNV-a. U Silabusima za svaku akademsku godinu precizno će biti prikazani svi oblici provjere znanja, postupak provjere znanja i ocjenjivanja, kao i skala ocjenjivanja.</p> <p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <p>Elementi praćenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prisustvo na nastavi 10% 2. Aktivnost na nastavi 10% 3. Esej 10% 4. Polusestrialna provjera znanja 25%

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

5 Završni ispit 45 %

Obavezna:

1. Matijašić R., Uvod u latinsku epigrafiju, Pula, 2002.
2. Bloch, R., Latinska epigrafika, Beograd, 1971. 1.
3. Mesihović. S., ANTIQVI HOMINES BOSNAE, Sarajevo, 2011.
4. Novak, V., Latinska paleografija, Beograd, 1987.
5. Rendić-Miočević, D., Carmina epigraphica, Split, 1987.
6. Skok, P., Pojave vulgarnog latinskog jezika na natpisima rimske provincije Dalmacije, Zagreb, 1915.
7. Stipišić, J., Pomoćne povijesne znanosti u teoriji i praksi (Latinska paleografija, opća diplomatika, kronologija, rječnik kratica), Zagreb, 1985.
8. CIL III (Corpus Inscriptiones Latinarum koji se odnosi na ilirske provincije).
9. Vego M., Zbornik srednjovjekovnih natpisa Bosne i Hercegovine, Zemaljski muzej BiH, Sarajevo 1962-1970.

Literatura²:

Dopunska:

1. Jaroslav – Ana Šašel, Inscriptiones Latinae quae in Iugoslavia inter annos MCMXL et MCMLX repertae et editae sunt, Situla 5, Ljubljana (ILJug I), 1963.
2. Jaroslav – Ana Šašel, Inscriptiones Latinae quae in Iugoslavia inter annos MCMLX et MCMLXX repertae et editae sunt, Situla 19, Ljubljana (ILJug II), 1978.
3. Jaroslav – Ana Šašel, Inscriptiones Latinae quae in Iugoslavia inter annos MCMII et MCMXL repertae et editae sunt, Situla 25, Ljubljana (ILJug III), 1986.
4. Šačić A., Antički epigrafski spomenici Istočne Hercegovine, Filozofski fakultet u Sarajevu (rukopis magistarskog rada), 2011
5. Epigraphik-Datenbank Clauss / Slaby : http://oracle-vm.ku-eichstaett.de:8888/epigr/epigraphik_en 6. Epigraphische Datenbank Heidelberg : <http://edh-www.adw.uniheidelberg.de/offen/suchen2.html?benutzer=gast&kennwort=g2dhst>

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FIL ARH 426	Naziv predmeta: Arheologija kasnog srednjeg vijeka Bosne i Hercegovine		
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: 6, arheologija i druga studijska grupa 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja : 2 Vježbe: 1 Seminar: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet se sastoji iz dva dijela – teorijskog i praktičnog. U teorijskom dijelu student se upoznaje s osnovama arheologije kasnog srednjeg vijeka. U praktičnom dijelu planiran je obilazak nekoliko kasnosrednjovjekovnih i osmanskih lokaliteta na području BiH – prvenstveno utvrđenih gradova i kula. Osim toga cilj je uvesti studente u teorijsko i praktično znanje o spomenicima kasnog srednjeg vijeka te problematikom arheoloških istraživanja istih.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Historijat arheoloških istraživanja kasnosrednjovjekovnog perioda na području BiH• Arhitektura kasnog srednjeg vijeka na tlu BiH• Arheološka istraživanja kasnosrednjovjekovnih gradova na području BiH I• Arheološka istraživanja kasnosrednjovjekovnih gradova na području BiH II• Arheološka istraživanja kasnosrednjovjekovnih gradova na području BiH III• Arheološka istraživanja kasnosrednjovjekovnih crkava na tlu BiH• Arheološka istraživanja grobalja kasnog srednjeg vijeka na području BiH I• Arheološka istraživanja grobalja kasnog srednjeg vijeka na području BiH II• Arheološki materijal kasnog srednjeg vijeka na tlu BiH I• Arheološki materijal kasnog srednjeg vijeka na tlu BiH II• Arheološki materijal kasnog srednjeg vijeka na tlu BiH III• Arheološki materijal osmanskog perioda na tlu BiH I		

	<ul style="list-style-type: none"> • Arheološki materijal osmanskog perioda na tlu BiH II • Stručni izlet • Stručna posjeta muzejskoj instituciji 																																				
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Student će usvojiti uska teorijska i praktična znanja o arheologiji kasnog srednjeg vijeka Bosne i Hercegovine te ih može primjeniti u praksi.</p> <p>Vještine: Student posjeduje uske, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje postavljenih zadataka.</p> <p>Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne ili složenije zadatke iz savladane oblasti uz neposredni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.</p>																																				
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad 																																				
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Pohađanje nastave</td> <td>10</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td>10</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusestrialni ispit</td> <td>30</td> <td>30 %</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>50</td> <td>50 %</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10 %	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %	3.	Polusestrialni ispit	30	30 %	4.	Završni ispit	50	50 %	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10 %																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %																																		
3.	Polusestrialni ispit	30	30 %																																		
4.	Završni ispit	50	50 %																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Redžić, Husref: <i>Srednjovjekovni gradovi u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo (više izdanja) 2. Grupa autora: <i>Stari gradovi Bosne i Hercegovine</i>, ICOMOS, Sarajevo 2012. 3. Anđelić, Pavao: <i>Bobovac i Kraljeva Sutjeska, stolna mjesta bosanskih vladara u XIV i XV stoljeću</i>, Sarajevo Publishing, Biblioteka Kulturno naslijeđe, Sarajevo 2004. 4. Anđelić, Pavao: <i>Izvještaj o probnom iskopavanju na srednjovjekovnom gradu Borču</i>, GZM 17, Sarajevo 1962, 159-164 5. Anđelić, Pavao: <i>Doba srednjovjekovne bosanske države</i>, Kulturna istorija Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do pada ovih zemalja pod osmansku vlast, Veselin Masleša, Sarajevo 1984, 435-587 6. Anđelić, Pavao: <i>Krunidbena i grobna crkva bosanskih vladara u</i> 																																				

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Milima (Arnautovićima) kod Visokog, GZM 34 (1979), Sarajevo 1980., 183-247

7. Vego, Marko: *Zbornik srednjovjekovnih natpisa Bosne i Hercegovine I-IV*, Zemaski muzej, Sarajevo
8. Vego, Marko: *Naselja srednjovekovne bosanske države*, Sarajevo 1957
9. Mujezinović, Mehmed: *Islamska eoigrafika u BiH*, I-III, Sarajevo
10. Kreševljaković, Hamdija: *Izabrana djela*, Sarajevo 1991.
11. Ostali radovi vezani uz tematiju iz Glasnika Zemaljskog muzeja, Godišnjaka CBI i Naših starina

Dopunska:

1. Anđelić, Pavao: *Pogled na franjevačko graditeljstvo XIV i XV vijeka*, "Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura", Radovi III, Zenica 1973, 201-206
2. Anđelić, Pavao: *Ruševine srednjovjekovne crkve u Varošišću kod Vranduka*, "Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura", Radovi III, Zenica 1973, 453-469
3. Kovačević-Kojić Desanka: *Gradska naselja srednjovjekovne bosanske države*, Veselin Masleša, Sarajevo 1978
4. Anđelić, Pavao: *Vladarski i vlastelinski dvorovi u srednjovjekovnoj bosanskoj državi* (priredio Tonči Grbelja), HM IV/17, Sarajevo 2000, 149-156

Obrazac SP2

Logo fakulteta/akademije

Stranica 1 od 4

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Šifra predmeta: FIL ARH 424		Naziv predmeta: Arheološka teorija	
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: 5; druga studijska grupa ECTS 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 5 Predavanja 2 Vježbe 2 Seminar 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa različitim teorijskim diskursima i problemima interpretacije u arheološkoj znanosti.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Uvod: definicije nauke i teorije2. Percepcije prošlosti u antičkom svijetu3. Srednji vijek4. Humanizam i renesansa5. Prosvjetiteljstvo6. Antikvarizam i romantizam7. Difuzionizam8. Kulturno-historijska arheologija9. Procesualna arheologija10. Pozitivizam i funkcionalizam11. Postprocesualna arheologija12. Arheologija u 21. stoljeću13. Usmeno prikazivanje rezultata naučnog rada. Odbrana rada. Odbrana teze. Kritičke primjedbe.14. Procjena naučnoistraživačkog rada: ocjena eseja, ocjena seminarskog ili diplomskog rada, ocjena teze.		
Ishodi učenja:	Znanje: <ul style="list-style-type: none">- Student će steći razumijevanje osnovnih principa teorijske arheologije, što će biti osnova za primjenu vlastitih ideja u kontekstu istraživačkog rada.- Student će biti upoznat sa najutjecajnijim teorijskim arheolozima Vještine: <ul style="list-style-type: none">- Student će moći primijeniti svoje znanje i razumijevanje unutar šireg konteksta teorijske arheologije- moći kritički procijeniti trenutni naučni rad u vezi teorijske arheologije i ponuditi alternativna rješenja za		

	<p>određene metodologije</p> <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći primijeniti znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, baviti se složenim problemima i formirati sud na temelju dobivenih informacija - Student će moći jasno prenositi svoje znanje drugima - imati vještine koje omogućavaju nastavak studija fokusiran na lični naučni razvoj 																								
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 																								
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="596 1137 1331 1581"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Izrada seminarskog rada na određenu temu</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Parcijalna provjera znanja</td> <td>30</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td></td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Izrada seminarskog rada na određenu temu	10	10	3.	Parcijalna provjera znanja	30	30	4.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																						
2.	Izrada seminarskog rada na određenu temu	10	10																						
3.	Parcijalna provjera znanja	30	30																						
4.	Završna provjera znanja	50	50																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje više organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	<p>prilikom da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa</p> <ul style="list-style-type: none"> Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao prilikom da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra
<p>Literatura²:</p>	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Diaz-Andreu, M., A World History of Nineteenth –Century Archaeology, Nationalism, Colonialism and the Past, Oxford, 2007. Dyson, S. I., In Pursuit of Ancient Past, A History of Classical Archaeology in the Nineteenth and Twentieth Centuries, New Haven & London, 2006. Fahlander, F. (ed.), Oestigaard, T. (Ed.), Material Culture and Other Things, Post-disciplinary Studies in the 21st Century, Vällingby, 2004. Geertz, C., The Interpretation of Cultures, New York, 1973. Hodder, I., Hutson, Scott, Reading the Past, Current Approaches to Interpretation in Archaeology, Cambridge, 2003. Hodder, I., Theory and Practice in Archaeology, London, 2005. Klejn L. S., Arheološka tipologija, Ljubljana, 1988. Roberts, B. W. (Ed.), Linden, M. V. (Ed.), Investigating Archaeological Cultures, Material Culture, Variability, and Transmission, Springer New York, Dordrecht, Heidelberg, London, 2011. Shennan, S. (Ed.), Archaeological Approaches to Cultural Identity, London, 1994. Trigger, B. G., A History of Archaeological Thought, Cambridge, 1989. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> Insoll, T., (Ed.), The Archaeology of Identities, New York, 2007. Jones, A., Archaeological Theory and Scientific Practice, Cambridge, 2002. Jones, S., The Archaeology of Ethnicity, Constructing identities in the past and present, London, 1997. Klejn L. S., Arheološka tipologija, Ljubljana, 1988. Renfrew, C. (Ed.), Bahn, P. (Ed.), Archaeology, The Key Concepts, London and New York, 2005. Renfrew, C. (Ed.), Scarre, C. (Ed.), Cognition and Material Culture: The Archaeology of Symbolic Storage, Cambridge, 1998. Sklenar, K., Archaeology in Central Europe: the First 500 Years, New York, 1983.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

8. Steward J. H., Teorija kulturne promene, metodologija
višelinijske evolucije, Beograd, 1981.

Adun Z

Šifra predmeta: FIL ARH 425	Naziv predmeta: Arheologija i stećci		
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS kredita: 4, arheologija i druga studjska grupa 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja : 2 Vježbe: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Predmet upoznaje studenta sa arheološkom dimenzijom srednjovjekovnih nadgrobničkih spomenika – stećaka. Grobovi ispod stećaka su znatno manje proučavani od samih spomenika iako u sebi kriju mnogo podataka važnih za rješavanje ovog interesantnog srednjovjekovnog fenomena. Kroz kolegij ssagledati istražene grobove-nekropole, proučavati nadgrobne konstrukcije u grobovima kao i sagledati nalaze i priloge koji su do sada pronađeni u istim.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none">• Uvodno predavanje: O stećcima• Historijat istraživanja grobova ispod stećaka I• Historijat istraživanja grobova ispod stećaka II• Pregled istraženih nekropola• Grobne konstrukcije I• Grobne konstrukcije II• Srednjobosanski sarkofazi kasnog srednjeg vijeka• Nalazi u grobovima ispod stećaka I• Nalazi u grobovima ispod stećaka II• Grborezi i Mistihalj• Arnautovići, Čipuljići i Pavlovac• Kopošići, Divičani, Zgošća• Ostale istražene nekropole na području BiH• Savremeni tokovi u proučavanju grobova ispod stećaka		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti uska teorijska i praktična znanja o arheološkoj problematici istraživanja grobova ispod stećaka te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje uske, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje postavljenih zadataka.		

	Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne ili složenije zadatke iz savladane oblasti uz neposredni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.			
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad 			
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Pohađanje nastave	10	10 %
	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %
	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %
	4.	Završni ispit	50	50 %
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bešlagić, Šefik: <i>Stećci i njihova umjetnost</i>, Sarajevo 1971. 2. Bešlagić, Šefik: <i>Grborezi : srednjovjekovna nekropola</i>, Zavod za zaštitu spomenika kulture, Sarajevo 1964 3. Anđelić, Pavao: <i>Krunidbena i grobna crkva bosanskih vladara u Milima (Arnautovićima) kod Visokog</i>, GZM, Sarajevo 1980,183-247 4. Bujak, Edin: <i>Arheološka istraživanja srednjovjekovnih nekropola u Kopošićima kod Ilijaša i Divičanima kod Jajca, te popis stećaka na području Hadžića</i>, Radovi Filozofskog fakulteta, Sarajevo 2016, 87-97 5. Žeravica, Lidija, <i>Grobovi ispod stećaka na Pavlovcu kod Sarajeva</i>, GZM, Sarajevo 1982, 179-205 6. Miletić, Nada: <i>Nekropola u selu Mihaljevićima kod Rajlovca</i>, GZM, Sarajevo 1956, 9-39 7. Miletić, Nada: <i>Grudine, Čipuljić, Bugojno - srednjovekovna nekropola</i>, Arheološki pregled 8, Beograd 1966, 159 + radovi iz ostalih A. Pregleda 8. Fekeža-Martinović, Lidija: <i>Pregled arheoloških istraživanja 2010. i 2012. god. na lokalitetu Crkvina (Grčko groblje) u Zgošći, 19.07. – 13.08.2010. god. i 04.10. – 30.10.2012. god.</i>, Naše starine br. XXIII, Sarajevo 2014, 27-65 9. Vego, Marko: <i>Nadgrobni spomenici porodice Sankovića u Biskupu kod Konjica</i>, GZM, Sarajevo 1957, 127-141 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

10. Fekeža-Martinović, Lidija: *Arheološka iskopavanja srednjovjekovnog groblja na Glavici u Han Bili kod Travnika*, Godišnjak CBI, Sarajevo 2015, 267-287

Dopunska:

1. Benac, Alojz: *Radimlja*, Sarajevo 1950.
2. Milošević, Ante, *Stećci i Vlasi : stećci i vlaške migracije 14. i 15. stoljeća u Dalmaciji i jugozapadnoj Bosni*, Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture, Split 1991
3. Miletić, Nada: *Nekropola u selu Mihaljevićima kod Rajlovca (Rezultati naknadnih iskopavanja)*, GZM, Sarajevo 1960-1961, 249-257
4. Miletić, Nada: *Izveštaj o iskopavanjima srednjovekovnih nekropola u Buškom blatu*, GZM, Sarajevo 1982, 123-177

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL HIS 466a		Naziv predmeta: Bosna i Dubrovnik u srednjem vijeku	
Ciklus: II	Godina: 1.	Semestar: 2.	Broj ECTS bodova: 2
Status: Izborni		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja 1 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Stjecanje znanja studenata o odnosima Bosne i Dubrovnika u srednjem vijeku kroz prizmu političkih, privrednih i kulturnih prilika.		
Tematske jedinice:	Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Literatura o odnosima Bosne i Dubrovnika u razvijenom srednjem vijeku. Teritorijalnopolički razvoj susjeda. Privredne veze zaleđa i primorja. Dubrovačke kolonije u Bosni. Porota. Karakteristike diplomatskih odnosa. Rat i mir u odnosima Bosne i Dubrovnika. Kulturne veze.		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će moći navesti, objasniti i izložiti najvažnije činjenice o vezama i odnosima između Bosne i Dubrovnika u srednjem vijeku. Vještine: Razvijanje kritičkog mišljenja, čitanje i analiziranje historijskih izvora i historiografskih tekstova. Kompetencije: Studenti će moći stečeno znanje kontekstualizirati u opće društveno-historijske tokove te kroz prizmu političkih, privrednih i kulturnih veza sa Dubrovnikom utvrditi značaj za razvitak srednjovjekovne Bosne.		
Metode izvođenja nastave:	Metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora, metoda rada s tekstom, metoda demonstracije, istraživačka, problemska, heuristička metoda.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Evaluacija znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti na nastavi, kroz pismene testove u toku semestra, za učešće u odbranama seminarskih radova, kao i na završnom usmenom ispitu. U okviru cjelokupnog predmeta studentima stoji na raspolaganju maksimalno 100 bodova na osnovu kojih se kreira i utvrđuje konačna ocjena.		

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

Literatura²:**Obavezna:**

1. Babić Anto, Tradicija i historijsko pravo u odnosima Bosne i Dubrovnika u srednjem vijeku, Bosna franciscana 12, Sarajevo 2000, 241-247.
2. Desanka Kovačević, Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni, Sarajevo 1961.

Dopunska:

1. Foretić Vinko, Povijest Dubrovnika do godine 1808, I, Zagreb 1980.
2. Kulturna historija Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1984.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FILARH 523	Naziv predmeta: Iliri i rimski svijet		
Ciklus: II	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS kredita: 5 druga studijska grupa 3 ECTS
Status: obavezni		Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja 3 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati se sa kompleksnim odnosima koji su vladali između Ilira i Rima, te koji su u konačnici doveli do pokorenja prostora Balkana od strane Rimskog carstva.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Ilirska i panonska plemena Autarijati, Delmati, Desitijati, Japodi, Breuci, Skordisci Ilirska država Stanje Rima i motive osvajačke politike Zemlje antičkog Ilirika i Rim Uspostava vlasti Rima Rimsko-ilirski ratovi I i II Batonov ustanak Konačno osvajanje Polusemestralna provjera znanja studenata Uspostava nove provincije Ilirik – Dalmacija Panonija, Mezija, Dardanija Odnos domaćeg ilirskog i rimskog uticaja Materijalni ostaci, svakodnevni život Ilira, naselja, nastambe, gospodarski život Pojava vjerskog sinkretizma Rimski carevi porijeklom sa ilirskog područja Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) Završni ispit za student I i II ciklusa po Bolonjskom procesu		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti će usvojiti značajan broj informacija koji se odnose na veze između Rima i ilirskih plemena. Vještine: Uz pomoć navedenih znanja budući stručnjaci će moći pravilno valorizirati arheološke lokalitete i objekte te pokretni material iz prelaznih epoha od željeznog doba do ranog rimskog razdoblja. Može primijeniti znanje i sposobnost za rješavanje problema, može primijeniti konceptualno razmišljanje i kreativnost. U stanju je ocijeniti metodologiju arheološkog rada. Kompetencije: Ishodi i kompetencije ovog predmeta dovode do praćenja kontinuiteta		

	<p>procesa romanizacije, te stanja na području Balkana u predrimsko doba. Student ima sposobnost integriranja znanja, uspješno savladavanje složenih stručnih i naučnih problema, na osnovu nepotpunih informacija može formirati sud o problemu, može svoje zaključke prenositi drugima. Može autonomno raditi.</p>																												
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi kroz predavanja i video prezentaciju.																												
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prva polusemestralna provjera znanja</td> <td>45</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnosti</td> <td>5</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja formira se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	4.				5.				Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45																										
2.	Aktivnosti	5	5																										
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																										
4.																													
5.																													
Ukupno: 100 bodova			100%																										
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Danijel Džino – Alka Kunić “Rimski ratovi u Iliriku – Povijesni narativ” Zagreb, 2013. Salmedin Mesihović – Amra Šaćić “Historija Ilira”, Sarajevo, 2015. Marin Zaninović “Od Helena do Hrvata”, Zagreb, 1996. Marin Zaninović “Ilirsko pleme Delmati”, Šibenik 2007. Aleksandar Stipčević “Iliri”, Zagreb 1991 (ima više izdanja). Boris Olujić “Povijest Japoda” Zagreb, 2007. Branka Raunig “Umjetnost i religija prahistorijskih Japoda”. Sarajevo, 2004. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> Enver Imamović “Antički kulturni i votivni spomenici na tlu Bosne i Hercegovine. 																												

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

2. Grupa autora "Sahranjivanje kod Ilira", Naučni skup, knjiga VIII, KNJ, 2. Sanu, Beograd, 1979.

Adnan Z

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FILARH 570	Naziv predmeta: Rimski provincijalna arheologija		
Ciklus: II drugi	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS kredita: 5 druga studijska grupa 3 ECTS
Status: obavezni	Ukupan broj sati (sedmično): 4 Predavanja 2 Vježbe 1 Seminar 1		
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati se sa antičkim naseljima i najvažnijim nalazima na prostoru koje se neposredno nalazi uz Bosnu i Hercegovinu. Na nekim mjestima su izrađeni kapitalni objekti i nalazi koji su imali velikog uticaja i na unutrašnjost. Cilj je upoznati student sa zdanjima poput Dioklecijanove palače, Cibala i drugih naselja.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Uspostava rimske vlasti na istočnoj obali Jadrana Antička Pula Narona i njen ager Epidaur Salona, veliko središte rimske provincije Dalmacije Dioklecijanova palača Mursa i Cibale, rimska urbana naselja u Panoniji Siscija rimski grad Burnum Tilurium Histri – Liburni Gospodarstvo antičke Istre Polusemestralna provjera znanja studenta Antičke nekropole na Balkanu Načini ukopa, prilozi Pokretni nalazi u rimskoj provinciji Dalmaciji (staklo i keramika) Pokretni nalazi u rimskoj provinciji Dalmaciji (metal, oružje, oruđe, nakit) Viminacijum Gamzigrad Šarkamen Pokretni nalazi u rimskoj provinciji Meziji Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) Završni ispit za studnete I i II ciklusa po Bolonjskom procesu.		
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studnetima će se ponuditi detaljne informacije o mnogim antičkimodobnim		

	<p>lokalitetima, objektima i najznačajnijim pokretnim nalazima sa prostora današnjih Hrvatske, Srbije i Crne Gore, odnosno provincija Panonije, Meziđe i dijelova provincije Dalmacije.</p> <p><i>Vještine:</i> Studenti će biti osposobljeni da prate podatke i činjenice vezane za neposredno susjedstvo i rezultate arheoloških istraživanja, koja spadaju u isti kulturni i hronološki okvir. Može primijeniti znanje i sposobnost za rješavanje problema, može primijeniti konceptualno razmišljanje i kreativnost. U stanju je ocjeniti metodologiju arheološkog rada.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Ishodi učenja i stečene kompetencije se primarno odnose na osposobljavanje i pravilnu komparaciju, te kontekstualizaciju dubljih procesa koji su se neraskidivo odnosili na širi region. Student ima sposobnost integriranja znanja, uspješno savladavanje složenih stručnih i naučnih problema, na osnovu nepotpunih informacija može formirati sud o problemu, može svoje zaključke prenositi drugima. Može autonomno raditi.</p>																												
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi kroz predavanja i video prezentaciju lokaliteta, materijala, objekata i karata.																												
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="475 1025 1465 1355"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prva polusemestralna provjera znanja</td> <td>45</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnosti</td> <td>5</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja formira se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova. 	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45	2.	Aktivnosti	5	5	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50	4.				5.				Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45																										
2.	Aktivnosti	5	5																										
3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50																										
4.																													
5.																													
Ukupno: 100 bodova			100%																										
Literatura²:	Obavezna:																												

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

1. Mate Suić “Antički grad na istočnom Jadranu” Zagreb – ima više izdanja
2. Nenad Cambi “Antika”, Zagreb, 2002.
3. Emilio Marin “Ave Naronae”, Zagreb, 1997.
4. Duje Rendić – Miočević “Iliri i antički svijet”, Split 1989 – dio koji se odnosi na rimsko razdoblje.
5. Aleksandar Jovanović “Rimske nekropole na teritoriji Jugoslavije”, Beograd, 1984.
6. Robert Matijašić “Gospodarstvo antičke Istre”, Pula 1998.
7. Ivana Iskra Janošić “Urbanizacija Cibala i razvoj keramičarskih središta” Zagreb – Vinkovic, 2001.
8. D. Pinterović “Mursa i njeno područje u antičko doba”. Zagreb, 1978.
9. Grupa autora “Longae Salonae” I i II, Split 2003.
10. Grupa autora “Rimska vojska u Burnumu”, Drniš – Šibenik – Zadar, 2007.
11. Alka Starac “Rimsko vladanje u Histriji I Liburniji I i II”, Pula 1999 I 2000.

Dopunska:

1. Mirjana Sanader “Antički gradovi u Hrvatskoj”, Zagreb.
2. Grupa autora “Antička Duklja – nekropole”. Titograd, 1975.
3. Mirjana Sanader i saradnici “Tilurium I, II, III, IV”. Zagreb, 2001, 2003.

Šifra predmeta: FIL ARH 533	Naziv predmeta: Arheološka metodologija		
Ciklus: II	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS kredita: 5, arheologija 1 druga studijska grupa 3
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 5 Predavanja: 3 Vježbe: 1 Seminar: 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj je predmeta da teorijski i praktično osposobi studenta arheologije za njegovu buduću djelatnost. Ovaj predmet priprema studenta za terenska istraživanja, obavezan vid nastave, koja se sukcesivno izvodi svake studijske godine. Dalje, cilj je da student slušajući ovaj predmet bude pripremljen da se može snaći na terenu iz sve tri epohe, da bi podjednako bio upućen u karakter i sadržaj lokaliteta s kojima će se susretati u svom profesionalnom radu.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ul style="list-style-type: none">• Uvod terensku arheologiju.• Teorijski uvid u pripreme terenskog istraživanja.• Teorijski uvid u izlazak na teren.• Obavezni standardi u terenskoj arheologiji.• Karakter nalazišta i tehnika iskopavanja u zavisnosti od istoga.• Upoznavanje s načelima arheološke stratigrafije.• Terenska dokumentacija i njena komplementarnost.• Značaj terenske dokumentacije i njena daljnja upotreba.• Terenski rad		
Ishodi učenja:	Znanje: Student će usvojiti uska teorijska i praktična znanja iz metodologije arheološke nauke te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje uske, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje postavljenih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne ili složenije zadatke iz savladane oblasti uz neposredni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.		

Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad 			
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Pohađanje nastave	10	10 %
	2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %
	3.	Polusestrialni ispit	30	30 %
	4.	Završni ispit	50	50 %
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
Literatura²:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Barker, Ph., Tehnike arheološkog iskopavanja, Katalozi i monografije 8, Split, 2000. 2. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000. 3. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999. 4. Greene, K., Archaeology, An Introduction, London, 2001. 5. Harris, E. C., Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989. 6. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987. <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Renfrew, C., Bahn, P., Archaeology (Theories, Methods and Practice), London, 2000. 2. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001. 			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL ARH 534		Naziv predmeta: Metodologija naučnih istraživanja	
Ciklus: II	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS kredita: 4; druga studijska grupa ECTS 2
Status: Obavezan		Ukupan broj sati (sedmično): 3 Predavanja 2 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osnovni je zadatak ovoga kolegija sistematizacija znanja i upoznavanje studenata s razvojem historijske i arheološke misli kako bi oni mogli pratiti i kritički promatrati rezultate do kojih su historija i arheologija došle u svom hodu ka samostalnoj naučnoj disciplini. Upoznavanje studenata s razvojem historijske i arheološke metode kroz historiju, sa stupnjevima istraživačkog postupka, odnosno o zanatu historičara i arheologa i općim principima naučnog rada.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Uvod: osnovna svojstva naučnoistraživačkog rada i metoda; najčešće korišćene metode u društvenim naukama i religijskim studijama.2. Istraživanje i teorija: naučne činjenice i naučna teorija.3. Faze istraživačkog procesa: izbor teme, izrada plana, definiranje hipoteze, sakupljanje podataka, analiza i raspored građe, pisanje istraživačkog izvještaja.4. Ustaljeni dijelovi naučnog članka (ili radnje): naslov, (predgovor), uvod, razrada, zaključak, (bibliografija), sažetak, (indeks), (dodatak), (sadržaj).5. Kompozicija različitih pisanih sastava: pisanje stručnih, preglednih i naučnih radova; esej, seminarski i diplomski rad; pisanje teze (magistarske i doktorske).6. Dokumentarna podloga rukopisa: citati i podnožne napomene. Ilustracije.7. Sastavljanje radne bibliografije: za pisanje članka; za pisanje knjige. Priprema konačne bibliografije.8. Prikupljanje građe. Organizacija i raspored prikupljene građe. Struktura rada: odjeljci, pododjeljci, paragrafi. Označavanje planom predviđenih dijelova rada.9. Redigiranje završne verzije rukopisa.10. Lektura i korektura rukopisa. Pravopisna i gramatička korektnost rukopisa.11. Odlikenaučnogstila. Poželjne stilske odlike naučnog rada.		

	<p>12. Forma rada: tehnička obrada i korigiranje rukopisa.</p> <p>13. Usmeno prikazivanje rezultata naučnog rada. Odbrana rada. Odbrana teze. Kritičke primjedbe.</p> <p>14. Procjena naučnoistraživačkog rada: ocjena eseja, ocjena seminarskog ili diplomskog rada, ocjena teze.</p>								
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će steći razumijevanje osnovnih principa metodologije naučnog istraživanja, što će biti osnova za primjenu vlastitih ideja u kontekstu istraživačkog rada. - Student će biti upoznat sa najvažnijim metodološkim pristupima tokom naučnog istraživanja <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći primijeniti svoje znanje i razumijevanje tokom pisanja naučnog rada - moći kritički procijeniti trenutni naučni rad po pitanju metodologije naučnih istraživanja <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student će moći primijeniti znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, baviti se složenim problemima i formirati sud na temelju dobivenih informacija - Student će moći jasno prenositi svoje znanje drugima - imati vještine koje omogućavaju nastavak studija fokusiran na lični naučni razvoj 								
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. 								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="657 1809 1295 1944"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost tokom</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom	10	10
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)						
1.	Aktivnost tokom	10	10						

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje više organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>nastavnog procesa</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Parcijalna provjera znanja</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Ukupno: 100 bodova</td> <td colspan="2">100%</td> </tr> </table>		nastavnog procesa			2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova		100%	
	nastavnog procesa																
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40														
3.	Završna provjera znanja	50	50														
Ukupno: 100 bodova		100%															
	<p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra 																
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bietti Sestieri, A. M., Protostoria, Teoria e pratica, Roma, 1996. 2. Daniel, G., A Hundered and Fifty Years of Archaeology, London, 1978. 3. Hodder, I., Reading the Past: Current Approaches to Interpretation in Archaeology, Cambridge, 1986. 4. Klejn, L. S., „Panorama teoretske arheologije”, u: Arheo, 1, 2, Ljubljana, 1981. 5. Trigger, G. B., A History of Archaeological Thought, Cambridge, 1989. <p>Dopunska:</p>																

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

Šifra predmeta: FIL ARH 580		Naziv predmeta: Geologija kvartara	
Ciklus: II	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS kredita: 4, arheologija i druga studijska grupa 2
Status: obavezni		Ukupan broj sati (sedmično): 1 Predavanja 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa opštim karakteristikama najmlađeg perioda Zemljine historije, sa tektonskim i klimatskim promjenama u kvartaru i evolucijom organskog svijeta kao i sa svim genetskim tipovima kvartarnih naslaga.		
Tematske jedinice:	Tektonska i geotektonska evolucija prostora Bosne i Hercegovine Paleogeografske promjene na teritoriji Bosne i Hercegovine tokom geološke evolucije Paleoklimatske i paleohidrološke promjene na teritoriji Bosne i Hercegovine tokom geološke evolucije Podjela kvartara Klima kvartara Uzroci kvartarnih glacijacija Test Organski svijet kvartara Pojava čovjeka Opšte karakteristike kvartara Rasprostranjenje kvartarnih sedimenata u Evropi Kvartar Bosne i Hercegovine Genetski tipovi kvartarnih naslaga Litološke oznake i slovno-brojčane oznake tvorevina kvartarne starosti na grafičkim prilozima (geološke karte, geološki stub i profil) Geološko-ekonomski značaj kvartara		
Ishodi učenja:	Studenti će biti osposobljeni da koriste geološke karte, te da prepoznaju i objasne kvartarne naslage na terenu i da planiraju i interpretiraju rezultate istraživanja kvartarnih naslaga.		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja su teorijska i praktična zasnovana na izradi grafičkih priloga i terenskom radu.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Pohađanje nastave - 10	>	55-5
	Angažman na nastavi - 10		55-64 - 6

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje više organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

	Testovi tokom kursa - 30	65-74 - 7
	Pisani rad (seminarski) - 10	75-84 - 8
	Završni ispit - 40	85-94 - 9
	Ukupno: 100	95-100 -10
Literatura²:	Obavezna: Operta, M. (2017): Paleogeografija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu Nenadić, D., Bogičević, K. (2010): Geologija kvartara, Udžbenik Univerziteta u Beogradu, Rudarsko-geološki fakultet, Beograd. Dopunska: Operta, M. (2013): Opća geologija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu Bucković, D. (2006): Historijska geologija II, Udžbenik Sveučilišta u Zagrebu. Hrvatović, H. (2009): Geološko kartiranje, Univerzitet u Tuzli.	

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: FIL HIS 569b		Naziv predmeta: Ideniteti na Balkanu	
Ciklus: II	Godina: 2.	Semestar: 3.	Broj ECTS bodova: 2
Status: Izborni		Ukupan broj sati (sedmično): 2 Predavanja 1 Vježbe 1	
Učesnici u nastavi			
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Pokazati prirodu nacionalnih identiteta kao kolektivnih pojava na Balkanu.		
Tematske jedinice:	Upoznavanje sa predmetom i literaturom. Teorije o nacionalnom identitetu. Primordijalisti i modernisti. Benedict Anderson i zamišljena zajednica. Eric Hobsbawm – izumljena tradicija. Etničnost, religioznost, identitet. Jezik kao obilježje etničkog identiteta. Polusemestralna provjera znanja studenata. Nacionalni i regionalni identitet. Religija i identitet na Kosovu i Albaniji. Makedonski nacionalni identitet. Crnogorska nacija i debate o etnogenezi. Nacionalni identitet Bošnjaka. Osnove obilježja razvoja nacionalnog identiteta Srba. Hrvatski nacionalni identitet. Priprema za ispit. Završni ispit.		
	Studenti će biti u stanju razumjeti na koji način su se formirali identiteti na Balkanu, te razumjeti slojevitost različitih vrsta identiteta (Nacionalni, vjerski, regionalni).		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i vježbe		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: <ul style="list-style-type: none">• Na provjeri znanja – test, studenti pokazuju koliko su savladali i usvojili činjenice i faktografiju• Na provjeri znanja – pismi, studenti pokazuju koliko mogu samostalno povezivati i interpretirati historijske procese• Eseji – studenti kritički predstavljaju jednu historijsku temu• Prisustvo nastavi i aktivnosti – studenti su obavezni prisustvovati nastavi, te biti aktivni (postavljati pitanja na kraju predavanja, diskutirati o temama o kojima se izvodi nastava). Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;		

¹ Strukturu bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st. 6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

	<p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX)- ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura²:	<p><i>Obavezna:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Tone Bringa (1997), <i>Biti musliman na bosanski način</i>. Sarajevo.2.. Ger Dejzings (2005), <i>Religija i identitet na Kosovu</i>. Beograd3. Husnija Kamberović (ur.) (2009), <i>Rasprave o nacionalnom identitetu Bošnjaka</i>. Sarajevo <p><i>Dopunska:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Benedict Anderson (1990), <i>Nacija: zamišljena zajednica</i>. Razmatranja o porijeklu i širenju nacionalizma. Zagreb.2. Robert D. Greenber (2005), <i>Jezik i identitet na Balkanu</i>. Raspad srpsko-hrvatskoga. Zagreb.3. Hans-Ulrich Wehler (2005), <i>Nacionalizam</i>. Povijest, oblici, posljedice. Zagreb.4. Antoni D. Smit (2012), <i>Nacionalni identitet</i>. Beograd.5. Miroslav Hroch (2006), <i>Društveni preduvjeti nacionalnih preporoda u Europi</i>. Zagreb.6. Marija Todorova (2002), <i>Imaginarni Balkan</i>. Beograd7. Božidar Jezernik (ur.) (2010), <i>Imaginarni Turčin</i>. Beograd

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
Vijeće Fakulteta
Broj: 02-01/213
Sarajevo, 28. 6. 2019. godine.

Na osnovu člana 48. stav 7., 55. stav 2. i 135. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 33/17.) i člana 104. Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-1093-3-1/18 od 28. 11. 2018. godine, mišljenja sekretara Fakulteta, broj: 03-02/573-1 od 26. 6. 2019. godine, Vijeće Fakulteta na 13. elektronskoj sjednici održanoj 28. 6. 2019. godine, *donijelo je*

ODLUKU

I

Usvajaju se, **IZMJENE I DOPUNE NASTAVNIH PLANOVA I PROGRAMA SVIH ODSJEKA/KATEDRI FILOZOFSKOG FAKULTETA UNIVERZITETA U SARAJEVU, I I II CIKLUS STUDIJA, U SKLADU SA UPUTSTVOM O ZASTUPLJENOSTI PSIHOLOŠKO-PEDAGOŠKE I METODIČKO-DIDAKTIČKE GRUPE PREDMETA U NASTAVNOM PLANU I PROGRAMU PO SEMESTRU I STUDIJSKIM GODINAMA KOJEG JE IZDALO MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU I MLADE KANTONA SARAJEVO, SA SP3 OBRASCIMA (USKLAĐENOST PREDLOŽENOG NASTAVNIČKOG STUDIJSKOG PROGRAMA SA UPUTSTVOM MINISTARSTVA ZA OBRAZOVANJE, NAUKU I MLADE KS), ODNOSNO, VRŠI SE USKLAĐIVANJE NASTAVNIH PLANOVA I PROGRAMA FILOZOFSKOG FAKULTETA UNIVERZITETA U SARAJEVU, I I II CIKLUS STUDIJA, SA PRAVILNIKOM O POSTUPKU PREDLAGANJA, OCJENE, USVAJANJA NOVIH I IZMJENA POSTOJEĆIH STUDIJSKIH PROGRAMA I NASTAVNIH PLANOVA. I PROGRAMA NA UNIVERZITETU U SARAJEVU, BROJ: 01-1101-97/18 OD 19. 12. 2018. GODINE.**

II

IZMJENE I DOPUNE NASTAVNIH PLANOVA I PROGRAMA SVIH ODSJEKA/KATEDRI FILOZOFSKOG FAKULTETA UNIVERZITETA U SARAJEVU, I I II CIKLUS STUDIJA iz stava I. ove odluke sastavni su dio ove odluke.

III

IZMJENE I DOPUNE NASTAVNIH PLANOVA I PROGRAMA SVIH ODSJEKA/KATEDRI FILOZOFSKOG FAKULTETA UNIVERZITETA U SARAJEVU, I I II CIKLUS STUDIJA iz stava I. ove odluke upućuju se u dalju proceduru.

DEKAN FAKULTETA

Prof. dr. Muhamed Dželilović

DOSTAVITI:

1. Uz NPP
2. Uz zapisnik
3. Arhiva

Broj: 11/04-38-10347/19
Sarajevo, 11.7.2019. godine

Sign. *Musea Ferec*
16.07.2019.g.

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
SARAJEVO
Broj: 01/760
Datum: 16.07.2019.god

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
n/r prof.dr.Muhameda Dželimovića, dekan
Sarajevo, Franje Račkog 1

PREDMET: Izmjene i dopune Nastavnih planova i programa nastavnčkih i ostalih studijskih programa, usklađenost sa Uputstvom o zastupljenosti psihološko-pedagoške i metodičko-didaktičke grupe predmeta

Cijenjeni,

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu je, u skladu sa članom 6., stav (1) Uputstva o zastupljenosti nastavnih sadržaja iz psihološko-pedagoške i metodičko-didaktičke grupe nastavnih predmeta u studijskim programima nastavnčkih usmjerenja („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 31/18 i 12/19), Ministarstvu dostavio na mišljenje Izmjene i dopune nastavnih planova i programa studijskih programa nastavnčkog usmjerenja, kao i izmjene i dopune nastavnih planova i programa koji su već sadržavali nastavne sadržaje iz psihološko-pedagoške i metodičko-didaktičke grupe predmeta.

Izmjene i dopune nastavnih planova i program su dostavljeni od strane sljedećih odsjeka:

- Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik
- Odsjek za filozofiju
- Odsjek za germanistiku
- Odsjek za slavistiku
- Odsjek za historiju (Katedra za arheologiju i Katedra za historiju umjetnosti)
- Odsjek za romanistiku
- Odsjek za komparativnu književnost i bibliotekarstvo
- Odsjek za orijentalnu filologiju
- Odsjek za književnost naroda Bosne i Hercegovine
- Odsjek za anglistiku
- Odsjek za pedagogiju
- Odsjek za psihologiju
- Odsjek za sociologiju.

U vezi sa navedenim, dostavljamo sljedeće mišljenje:
u skladu sa članom 6., stav (2) Uputstva, Ministarstvo je izvršilo provjeru zastupljenosti nastavnih sadržaja iz psihološko-pedagoške i metodičko-didaktičke grupe nastavnih predmeta po semestrima i studijskim godinama u skladu sa Uputstvom, njihovog ukupnog kreditnog vrednovanja, adekvatne zastupljenosti stručne prakse i osiguranja komplementarnosti sa nastavnim planovima i programima predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja na području Kantona Sarajevo.

Dostavljeni prijedlog izmjena i dopuna nastavnih planova i programa na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu za studijsku 2019/2020. godinu je urađen u skladu sa Uputstvom o zastupljenosti nastavnih sadržaja iz psihološko-pedagoške i metodičko-didaktičke grupe nastavnih predmeta u studijskim programima nastavnčkih usmjerenja („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 31/18 i 12/19).

S poštovanjem,

MINISTRICA

Mr. Zineta Bogunić

Sluša se usel

Mujib Faruk
10.09.2019

- SENAT -

Broj: 01-24-12/19

Sarajevo, 17. 07. 2019. godine

Na osnovu članova 50, 130. stav (2) tačka g) i 180. stav (10) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 33/17), člana 59. tačka g) i člana 138. Statuta Univerziteta u Sarajevu, u vezi sa odredbama člana 3. stav (3) Pravilnika o postupku predlaganja, ocjene, usvajanja novih i izmjena postojećih studijskih programa i nastavnih planova i programa na Univerzitetu u Sarajevu, na Prijedlog Vijeća Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu broj: 02-01/213 od 28. 06. 2019. godine, uz prethodno Mišljenje Službe za nastavu od 08. 07. 2019. godine i Odluke Odbora za upravljanje kvalitetom od 11. 07. 2019. godine, Senat Univerziteta u Sarajevu je, na 33. redovnoj sjednici održanoj 17. 07. 2019. godine, donio slijedeću

ODLUKU

I

Usvajaju se izmjene i dopune nastavnih planova i programa prvog i drugog ciklusa studija na svim odsjecima/katedrama Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, kako slijedi:

- Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik
- Odsjek za filozofiju
- Odsjek za germanistiku
- Odsjek za slavistiku
- Odsjek za historiju (Katedra za arheologiju i Katedra za historiju umjetnosti)
- Odsjek za romanistiku
- Odsjek za komparativnu književnost i bibliotekarstvo
- Odsjek za orijentalnu filologiju
- Odsjek za književnost naroda Bosne i Hercegovine
- Odsjek za anglistiku
- Odsjek za pedagogiju
- Odsjek za psihologiju
- Odsjek za sociologiju.

II

U skladu sa članom 180. stav (10) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 33/17) i prijedlozima izmjena i dopuna nastavnih planova i programa prvog i drugog ciklusa studija na svim odsjecima/katedrama Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, prihvata se ekvivalencija izvršenih izbora u akademska zvanja, jer je izmjenama i dopunama nastavnih planova i programa prvog i drugog ciklusa studija na svim odsjecima/katedrama Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu došlo do izmjene naziva nastavnih predmeta i naučnih oblasti.

III

Nalaže se Vijeću Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu da donese konačne, pojedinačne odluke o ekvivalenciji izvršenih izbora u skladu sa izmjenama i dopunama nastavnih planova i programa prvog i drugog ciklusa studija na svim odsjecima/katedrama Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i ovom odlukom.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i primjenjuje se od studijske 2019/2020. godine.

Rektor

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Dostavljeno:

- Filozofskom fakultetu
- Službi za nastavu
- U dokumentaciju Senata
- Arhivi